

Phaidros

St. 227α

[Σωκράτης]: ὡς φίλε Φαῖδρε, ποι ὅτι καὶ πόθεν; παρὰ Λυσίου, ὡς Σώκρατες, τοῦ Κεφάλου, πορεύομαι δὲ πρὸς περίπατον ἔξω τείχους· συχνὸν γὰρ ἐκεῖ διέτριψα χρόνον καθήμενος ἐξ ἑωθινοῦ. τῷ δὲ σῷ καὶ ἐμῷ ἐταίρῳ πειθόμενος Ἀκουμενῷ κατὰ τὰς ὁδοὺς ποιοῦμαι τοὺς περιπάτους· φησὶ γὰρ ἀκοπωτέρους εἶναι τῶν ἐν τοῖς δρόμοις. [227b] καλῶς γάρ, ὡς ἐταίρε, λέγει. ἀτὰρ Λυσίας ἦν, ὃς ἔοικεν, ἐν ἄστει. ναί, παρ' Ἐπικράτει, ἐν τῇδε τῇ πλησίον τοῦ Ὄλυμπίου οἰκίᾳ τῇ Μορυχίᾳ. τίς οὖν δὴ ἦν ἡ διατριβή; ἡ δῆλον ὅτι τῶν λόγων ὑμᾶς Λυσίας είστια; πεύσῃ, εἴ σοι σχολὴ προϊόντι ἀκούειν. τί δέ; οὐκ ἀν οἴει με κατὰ Πίνδαρον

καὶ ἀσχολίας ὑπέρτερον πρᾶγμα

[Σωκράτης]: ποιήσασθαι τὸ τείχη τε καὶ Λυσίου διατριβὴν ἀκοῦσαι; πρόσαγε [227c] δή. λέγοις ἄν. καὶ μήν, ὡς Σώκρατες, προσήκουσα γέ σοι ἡ ἀκοή· ὁ γάρ τοι λόγος ἦν, περὶ δὲ διετρίβομεν, οὐκ οἶδ' ὅντινα τρόπον ἔρωτικός. γέγραψε γάρ δὴ ὁ Λυσίας πειρώμενόν τινα τῶν καλῶν, οὐχ ὑπ' ἔραστοῦ δέ, ἀλλ' αὐτὸ δὴ τοῦτο καὶ κεκόμψευται· λέγει γάρ ὃς χαριστέον μὴ ἔρωντι μᾶλλον ἡ ἔρωντι. ὡς γενναῖος. εἴθε γράψειν ὃς χρὴ πένητι μᾶλλον ἡ πλουσίω, καὶ πρεσβυτέρω ἡ νεωτέρω, καὶ ὅσα ἄλλα ἐμοί [227d] τε πρόσεστι καὶ τοῖς πολλοῖς ἡμῶν· ἡ γάρ ἀν ἄστείοι καὶ δημωφελεῖς εἴεν οἱ λόγοι. ἔγωγ' οὖν οὕτως ἐπιτεθύμηκα ἀκοῦσαι, ὥστ' ἐὰν βαδίζων ποιῇ τὸν περίπατον Μέγαράδε καὶ κατὰ Ἡρόδικον προσβὰς τῷ τείχει πάλιν ἀπίης, οὐ μή σου ἀπολειφθῶ.

St. 228α

[Φαῖδρος]: πῶς λέγεις, ὡς βέλτιστε Σώκρατες; οἴει με, ἂν Λυσίας ἐν πολλῷ χρόνῳ κατὰ σχολὴν συνέθηκε, δεινότατος ὧν τῶν νῦν γράφειν, ταῦτα ἴδιώτην ὄντα ἀπομνημονεύσειν ἀξίως ἐκείνου; πολλοῦ γε δέω· καίτοι ἐβουλόμην γ' ἀν μᾶλλον ἡ μοι πολὺ χρυσίον γενέσθαι. ὡς Φαῖδρε, εἰ ἐγὼ Φαῖδρον ἀγνοῶ, καὶ ἐμαυτοῦ ἐπιλέλησμαι. ἀλλὰ γάρ οὐδέτερά ἐστι τούτων· εῦ οἶδα ὅτι Λυσίου λόγου ἀκούων ἐκεῖνος οὐ μόνον ἄπαξ ἥκουσεν, ἀλλὰ πολλάκις ἐπαναλαμβάνων ἐκέλευεν οἱ λέγειν, ὁ δὲ ἐπείθετο προθύμως. [228b] τῷ δὲ οὐδὲ ταῦτα ἦν ἱκανά, ἀλλὰ τελευτῶν παραλαβὼν τὸ βιβλίον ἂν μάλιστα ἐπεθύμει ἐπεσκόπει, καὶ τοῦτο δρῶν ἐξ ἑωθινοῦ καθήμενος ἀπειπὼν εἰς περίπατον ἦει, ὃς μὲν ἐγὼ οἶμαι, νὴ τὸν κύνα, ἔξεπιστάμενος τὸν λόγον, εἰ μὴ πάνυ τι ἦν μακρός. ἐπορεύετο δ' ἐκτὸς τείχους ἵνα μελετῷ. ἀπαντήσας δὲ τῷ νοσοῦντι περὶ λόγων ἀκοήν, ἰδὼν μέν, ἰδὼν, ἡσθη ὅτι ἔξοι τὸν συγκορυβαντιῶντα, [228c] καὶ προάγειν ἐκέλευε. δεομένου δὲ λέγειν τοῦ τῶν λόγων ἔραστοῦ, ἐθρύπτετο ὃς δὴ οὐκ ἐπιθυμῶν λέγειν· τελευτῶν δὲ ἔμελλε καὶ εἰ μή τις ἐκῶν ἀκούοι βίᾳ ἔρειν. σὺ οὖν, ὡς Φαῖδρε, αὐτοῦ δεήθητι ὅπερ τάχα πάντως ποιήσει νῦν ἥδη ποιεῖν. ἐμοὶ ὃς ἀληθῶς πολὺ κράτιστόν ἐστιν οὕτως ὅπως δύναμαι λέγειν, ὃς μοι δοκεῖς σὺ οὐδαμῶς με ἀφήσειν πρὶν ἀν εἴπω ἀμῶς γέ πως. πάνυ γάρ σοι ἀληθῆ δοκῶ. οὕτωσὶ [228d] τοίνυν ποιήσω. τῷ δέοντι γάρ, ὡς Σώκρατες, παντὸς μᾶλλον τά γε ὅρματα οὐκ ἔξεμαθον· τὴν μέντοι διάνοιαν σχεδὸν ἀπάντων, οἵς ἔφη διαφέρειν τὰ τοῦ ἔρωντος ἡ τὰ τοῦ μή, ἐν κεφαλαίοις ἔφεξῆς δίειμι, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ πρώτου. δείξας γε πρῶτον, ὡς φιλότης, τί ἄρα ἐν τῇ ἀριστερᾷ ἔχεις ὑπὸ τῷ ἴματίῳ· τοπάζω γάρ σε ἔχειν τὸν λόγον αὐτόν. εἰ δὲ τοῦτο ἐστιν, οὕτωσὶ διανοοῦ περὶ ἐμοῦ, ὃς ἐγὼ [228e] σε πάνυ μὲν φιλῶ, παρόντος δὲ καὶ Λυσίου, ἐμαυτόν σοι ἐμμελετῶν παρέχειν οὐ πάνυ δέδοκται. ἀλλ' ἵθι, δείκνυε. παῦε. ἐκκέκρουσκάς με ἐλπίδος, ὡς Σώκρατες, ἦν εἶχον ἐν σοὶ ὃς ἐγγυμνασόμενος. ἀλλὰ ποῦ δὴ βούλει καθιζόμενοι ἀναγνῶμεν;

St. 229α

[Σωκράτης]: δεῦρ' ἐκτραπόμενοι κατὰ τὸν Ἰλισὸν ἴωμεν, εἴτα ὅπου ἀν δόξῃ ἐν ἡσυχίᾳ καθιζησόμεθα. εἰς καιρόν, ὃς ἔοικεν, ἀνυπόδητος ὧν ἔτυχον· σὺ μὲν γάρ δὴ ἀεί. ρῆστον οὖν ἡμῖν κατὰ τὸ ὄντατον βρέχουσι τοὺς πόδας ἵεναι, καὶ οὐκ ἀηδές, ἀλλως τε καὶ τήνδε τὴν ὥραν τοῦ ἔτους

τε καὶ τῆς ἡμέρας. πρόαγε δῆ, καὶ σκόπει ἄμα ὅπου καθιζησόμεθα. ὁρᾶς οὖν ἐκείνην τὴν ὑψηλοτάτην πλάτανον; τί μήν; ἐκεῖ [229b] σκιά τ' ἔστιν καὶ πνεῦμα μέτριον, καὶ πόσα καθίζεσθαι ἡ ἀν βουλώμεθα κατακλινῆναι. προάγοις ἄν. εἰπέ μοι, ὦ Σώκρατες, οὐκ ἐνθένδε μέντοι ποθὲν ἀπὸ τοῦ Ἰλισοῦ λέγεται ὁ Βορέας τὴν Ὄρείθυιαν ἀρπάσαι; λέγεται γάρ. ἄρ' οὖν ἐνθένδε; χαρίεντα γοῦν καὶ καθαρὰ καὶ διαφανῆ τὰ ὑδάτια φαίνεται, καὶ ἐπιτήδεια κόραις παιίζειν παρ' αὐτά. οὕκ, [229c] ἀλλὰ κάτωθεν ὅσον δύ' ἡ τρία στάδια, ἢ πρὸς τὸ ἐν Ἀγρας διαβαίνομεν· καὶ πού τίς ἔστι βωμὸς αὐτόθι Βορέου. οὐ πάνυ νενόηκα· ἀλλ' εἰπὲ πρὸς Διός, ὦ Σώκρατες, σὺ τοῦτο τὸ μυθολόγημα πείθῃ ἀληθὲς εἶναι; ἀλλ' εἰ ἀπιστοίην, ὥσπερ οἱ σοφοί, οὐκ ἀν ἄτοπος εἶν, εἴτα σοφιζόμενος φαίνην αὐτὴν πνεῦμα Βορέου κατὰ τῶν πλησίον πετρῶν σὺν Φαρμακείᾳ παίζουσαν ὕσαι, καὶ οὕτω δὴ τελευτήσασαν λεχθῆναι ὑπὸ τοῦ Βορέου ἀνάρπαστον γεγονέναι— [229d] ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου· λέγεται γὰρ αὖ καὶ οὕτος ὁ λόγος, ὃς ἐκεῖθεν ἀλλ' οὐκ ἐνθένδε ἡρπάσθη. ἐγὼ δέ, ὦ Φαῖδρε, ἀλλως μὲν τὰ τοιαῦτα χαρίεντα ἡγοῦμαι, λίαν δὲ δεινοῦ καὶ ἐπιπόνου καὶ οὐ πάνυ εύτυχοῦς ἀνδρός, κατ' ἄλλο μὲν οὐδέν, ὅτι δ' αὐτῷ ἀνάγκη μετὰ τοῦτο τὸ τῶν Ἰπποκενταύρων εἶδος ἐπανορθοῦσθαι, καὶ αὗθις τὸ τῆς Χιμαίρας, καὶ ἐπιρρεῖ δὲ ὅχλος τοιούτων Γοργόνων καὶ Πηγάσων καὶ ἄλλων [229e] ἀμηχάνων πλήθη τε καὶ ἀτοπίαι τερατολόγων τινῶν φύσεων· αἵς εἴ τις ἀπιστῶν προσβιβᾷ κατὰ τὸ εἰκός ἔκαστον, ἄτε ἀγροίκω τινὶ σοφίᾳ χρώμενος, πολλῆς αὐτῷ σχολῆς δεήσει.

St. 230a

[Σωκράτης]: ἐμοὶ δὲ πρὸς αὐτὰ οὐδαμῶς ἔστι σχολή· τὸ δὲ αἴτιον, ὡς φίλε, τούτου τόδε. οὐ δύναμαί πω κατὰ τὸ Δελφικὸν γράμμα γνῶναι ἔμαυτόν· γελοῖον δή μοι φαίνεται τοῦτο ἔτι ἀγνοοῦντα τὰ ἀλλότρια σκοπεῖν. ὅθεν δὴ χαίρειν ἔάσας ταῦτα, πειθόμενος δὲ τῷ νομιζομένῳ περὶ αὐτῶν, δὲ νυνδὴ ἔλεγον, σκοπῶ οὐ ταῦτα ἀλλ' ἔμαυτόν, εἴτε τι θηρίον ὃν τυγχάνω Τυφῶνος πολυπλοκώτερον καὶ μᾶλλον ἐπιτεθυμένον, εἴτε ἡμερώτερόν τε καὶ ἀπλούστερον ζῶον, θείας τινὸς καὶ ἀτύφου μοίρας φύσει μετέχον. ἀτάρ, ὡς ἐταῖρε, μεταξὺ τῶν λόγων, ἄρ' οὐ τόδε ἦν τὸ δένδρον ἐφ' ὅπερ ἦγες ἡμᾶς; τοῦτο [230b] μὲν οὖν αὐτό. νὴ τὴν Ἡραν, καλή γε ἡ καταγωγή. ἡ τε γὰρ πλάτανος αὕτη μάλ' ἀμφιλαφής τε καὶ ὑψηλή, τοῦ τε ἄγνου τὸ ὕψος καὶ τὸ σύσκιον πάγκαλον, καὶ ὡς ἀκμὴν ἔχει τῆς ἄνθης, ὡς ἀν εύωδέστατον παρέχοι τὸν τόπον· ἡ τε αὖ πηγὴ χαριεστάτη ὑπὸ τῆς πλατάνου ρέει μάλα ψυχροῦ ὕδατος, ὕστε γε τῷ ποδὶ τεκμήρασθαι. Νυμφῶν τέ τινων καὶ Ἀχελώου ιερὸν ἀπὸ τῶν κορῶν τε καὶ ἀγαλμάτων ἔοικεν εἶναι. εἰ [230c] δ' αὖ βούλει, τὸ εὔπνουν τοῦ τόπου ὡς ἀγαπητὸν καὶ σφόδρα ἡδύ· θερινόν τε καὶ λιγυρὸν ὑπῆχεῖ τῷ τῶν τεττίγων χορῷ. πάντων δὲ κομψότατον τὸ τῆς πόας, ὅτι ἐν ἡρέμα προσάντει ίκανὴ πέφυκε κατακλινέντι τὴν κεφαλὴν παγκάλως ἔχειν. ὕστε ἄριστά σοι ἔξενάγηται, ὡς φίλε Φαῖδρε. σὺ δέ γε, ὡς θαυμάσιε, ἀτοπώτατός τις φαίνη. ἀτεχνῶς γάρ, δὲ λέγεις, ξεναγουμένῳ τινὶ καὶ οὐκ ἐπιχωρίῳ ἔσοικας· [230d] οὕτως ἐκ τοῦ ἄστεος οὔτ' εἰς τὴν ὑπερορίαν ἀποδημεῖς, οὔτ' ἔξω τείχους ἔμοιγε δοκεῖς τὸ παράπαν ἔξιέναι. συγγίγνωσκε μοι, ὡς ἄριστε. φιλομαθῆς γάρ εἰμι· τὰ μὲν οὖν χωρία καὶ τὰ δένδρα οὐδέν μ' ἐθέλει διδάσκειν, οἱ δὲ ἐν τῷ ἄστει ἄνθρωποι. σὺ μέντοι δοκεῖς μοι τῆς ἐμῆς ἔξόδου τὸ φάρμακον ηὑρηκέναι. ὕσπερ γὰρ οἱ τὰ πεινῶντα θρέμματα θαλλὸν ἡ τινα καρπὸν προσείοντες ἄγουσιν, σὺ ἐμοὶ λόγους οὕτω προτείνων ἐν βιβλίοις τήν τε Ἀττικὴν [230e] φαίνη περιάξειν ἀπασαν καὶ ὅποι ἀν ἄλλοσε βούλη. νῦν δ' οὖν ἐν τῷ παρόντι δεῦρ' ἀφικόμενος ἐγὼ μέν μοι δοκῶ κατακείσεσθαι, σὺ δὲ ἐν ὁποίῳ σχήματι οἰει ῥᾶστα ἀναγνώσεσθαι, τοῦθ' ἐλόμενος ἀναγίγνωσκε. ἄκουε δῆ.

St. 231a

[Φαῖδρος]: περὶ μὲν τῶν ἐμῶν πραγμάτων ἐπίστασαι, καὶ ὡς νομίζω συμφέρειν ἡμῖν γενομένων τούτων ἀκήκοας· ἀξιῶ δὲ μὴ διὰ τοῦτο ἀτυχῆσαι ὡν δέομαι, ὅτι οὐκ ἐραστὴς ὡν σου τυγχάνω. ὡς ἐκείνοις μὲν τότε μεταμέλει ὡν ἀν εὖ ποιήσωσιν, ἐπειδὰν τῆς ἐπιθυμίας παύσωνται· τοῖς δὲ οὐκ ἔστι χρόνος ἐν ὡς μεταγνῶναι προσήκει. οὐ γὰρ ὑπὸ ἀνάγκης ἀλλ' ἐκόντες, ὡς ἀν ἄριστα περὶ τῶν οἰκείων βουλεύσαιντο, πρὸς τὴν δύναμιν τὴν αὐτῶν εὖ ποιοῦσιν. ἔτι δὲ οἱ μὲν ἐρῶντες σκοποῦσιν ἄ τε κακῶς διέθεντο τῶν αὐτῶν διὰ τὸν ἔρωτα καὶ ἀ πεποίκασιν εὖ, καὶ δὲν εἶχον πόνον προστιθέντες ἡγοῦνται [231b] πάλαι τὴν ἀξίαν ἀποδεδωκέναι χάριν τοῖς ἐρωμένοις· τοῖς δὲ μὴ ἐρῶσιν οὕτε τὴν τῶν οἰκείων ἀμέλειαν διὰ τοῦτο ἔστιν προφασίζεσθαι,

οὕτε τοὺς παρεληλυθότας πόνους ὑπολογίζεσθαι, οὕτε τὰς πρὸς τοὺς προσήκοντας διαφορὰς αἰτιάσασθαι· ὥστε περιηρημένων τοσούτων κακῶν οὐδὲν ὑπολείπεται ἀλλ' ἡ ποιεῖν προθύμως ὅτι ἀν αὐτοῖς οἴωνται πράξαντες χαριεῖσθαι. ἔτι δὲ εἰ διὰ τοῦτο ἄξιον τοὺς [231c] ἐρῶντας περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι, ὅτι τούτους μάλιστά φασιν φιλεῖν ὃν ἀν ἐρῶσιν, καὶ ἔτοιμοί εἰσι καὶ ἐκ τῶν λόγων καὶ ἐκ τῶν ἔργων τοῖς ἄλλοις ἀπεχθανόμενοι τοῖς ἐρωμένοις χαρίζεσθαι, ῥάδιον γνῶναι, εἰ ἀληθῆ λέγουσιν, ὅτι ὅσων ἀν ὕστερον ἐρασθῶσιν, ἐκείνους αὐτῶν περὶ πλείονος ποιησονται, καὶ δῆλον ὅτι, ἐὰν ἐκείνοις δοκῇ, καὶ τούτους κακῶς ποιήσουσιν. καίτοι πῶς εἰκός ἔστι τοιοῦτον πρᾶγμα προέσθαι τοιαύτην [231d] ἔχοντι συμφοράν, ἦν οὐδ' ἀν ἐπιχειρήσειεν οὐδεὶς ἔμπειρος ὃν ἀποτρέπειν; καὶ γὰρ αὐτοὶ ὅμολογοῦσι νοσεῖν μᾶλλον ἡ σωφρονεῖν, καὶ εἰδέναι ὅτι κακῶς φρονοῦσιν, ἀλλ' οὐ δύνασθαι αὐτῶν κρατεῖν· ὥστε πῶς ἀν εὖ φρονήσαντες ταῦτα καλῶς ἔχειν ἡγήσαιντο περὶ ὃν οὕτω διακείμενοι βουλεύονται; καὶ μὲν δὴ εἰ μὲν ἐκ τῶν ἐρώντων τὸν βέλτιστον αἱροῦ, ἐξ ὀλίγων ἀν σοι ἡ ἔκλεξις εἴη· εἰ δ' ἐκ τῶν ἄλλων τὸν σαυτῷ ἐπιτηδειότατον, ἐκ πολλῶν· ὥστε πολὺ πλείων [231e] ἐλπὶς ἐν τοῖς πολλοῖς ὄντα τυχεῖν τὸν ἄξιον τῆς σῆς φιλίας.

St. 232α

[Φαῖδρος]: εἰ τοίνυν τὸν νόμον τὸν καθεστηκότα δέδοικας, μὴ πυθομένων τῶν ἀνθρώπων ὄνειδός σοι γένηται, εἰκός ἔστι τοὺς μὲν ἐρῶντας, οὕτως ἀν οἰομένους καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ζηλοῦσθαι ὥσπερ αὐτοὺς ὑφ' αὐτῶν, ἐπαρθῆναι τῷ λέγειν καὶ φιλοτιμουμένους ἐπιδείκνυσθαι πρὸς ἄπαντας ὅτι οὐκ ἄλλως αὐτοῖς πεπόνηται· τοὺς δὲ μὴ ἐρῶντας, κρείττους αὐτῶν ὄντας, τὸ βέλτιστον ἀντὶ τῆς δόξης τῆς παρὰ τῶν ἀνθρώπων αἱρεῖσθαι. ἔτι δὲ τοὺς μὲν ἐρῶντας πολλοὺς ἀνάγκη πυθέσθαι καὶ ίδειν ἀκολουθοῦντας τοῖς ἐρωμένοις καὶ ἔργον τοῦτο ποιουμένους, ὥστε ὅταν ὀφθῶσι διαλεγόμενοι ἄλλήλοις, [232b] τότε αὐτοὺς οἴονται ἡ γεγενημένης ἡ μελλούσης ἐσεσθαι τῆς ἐπιθυμίας συνεῖναι· τοὺς δὲ μὴ ἐρῶντας οὐδ' αἰτιᾶσθαι διὰ τὴν συνουσίαν ἐπιχειροῦσιν, εἰδότες ὅτι ἀναγκαῖον ἔστιν ἡ διὰ φιλίαν τῷ διαλέγεσθαι ἡ δι' ἄλλην τινὰ ἡδονήν. καὶ μὲν δὴ εἴ σοι δέος παρέστηκεν ἡγουμένῳ χαλεπὸν εἶναι φιλίαν συμμένειν, καὶ ἄλλῳ μὲν τρόπῳ διαφορᾶς γενομένης κοινὴν ἀν ἀμφοτέροις καταστῆναι τὴν συμφοράν, [232c] προεμένου δέ σου ἂ περὶ πλείστου ποιῆ μεγάλην ἀν σοι βλάβην ἀν γενέσθαι, εἰκότως ἀν τοὺς ἐρῶντας μᾶλλον ἀν φοβοῦ· πολλὰ γὰρ αὐτούς ἔστι τὰ λυποῦντα, καὶ πάντ' ἐπὶ τῇ αὐτῶν βλάβῃ νομίζουσι γίγνεσθαι. διόπερ καὶ τὰς πρὸς τοὺς ἄλλους τῶν ἐρωμένων συνουσίας ἀποτρέπουσιν, φοβούμενοι τοὺς μὲν οὐσίαν κεκτημένους μὴ χρήμασιν αὐτοὺς ὑπερβάλωνται, τοὺς δὲ πεπαιδευμένους μὴ συνέσει κρείττους γένωνται· τῶν δὲ ἄλλο τι κεκτημένων ἀγαθὸν [232d] τὴν δύναμιν ἐκάστου φυλάττονται. πείσαντες μὲν οὖν ἀπεχθέσθαι σε τούτοις εἰς ἐρημίαν φίλων καθιστᾶσιν, ἐὰν δὲ τὸ σεαυτοῦ σκοπῶν ἄμεινον ἐκείνων φρονῆς, ἥξεις αὐτοῖς εἰς διαφοράν· ὅσοι δὲ μὴ ἐρῶντες ἔτυχον, ἀλλὰ δι' ἀρετὴν ἐπραξαν ὃν ἐδέοντο, οὐκ ἀν τοῖς συνοῦσι φθονοῖεν, ἀλλὰ τοὺς μὴ ἐθέλοντας μισοῖεν, ἡγούμενοι ὑπ' ἐκείνων μὲν ὑπερορᾶσθαι, ὑπὸ τῶν συνόντων δὲ ὠφελεῖσθαι, ὥστε πολὺ πλείων [232e] ἐλπὶς φιλίαν αὐτοῖς ἐκ τοῦ πράγματος ἡ ἔχθραν γενέσθαι.

St. 233α

[Φαῖδρος]: καὶ μὲν δὴ τῶν μὲν ἐρώντων πολλοὶ πρότερον τοῦ σώματος ἐπεθύμησαν ἡ τὸν τρόπον ἔγνωσαν καὶ τῶν ἄλλων οἰκείων ἔμπειροι ἔγένοντο, ὥστε ἄδηλον αὐτοῖς εἰ ἔτι τότε βουλήσονται φίλοι εἶναι, ἐπειδὴν τῆς ἐπιθυμίας παύσωνται· τοῖς δὲ μὴ ἐρῶσιν, οἵ καὶ πρότερον ἄλλήλοις φίλοι ὄντες ταῦτα ἐπραξαν, οὐκ ἐξ ὃν ἀν εὖ πάθωσι ταῦτα εἰκὸς ἐλάττῳ τὴν φιλίαν αὐτοῖς ποιῆσαι, ἀλλὰ ταῦτα μνημεῖα καταλειφθῆναι τῶν μελλόντων ἐσεσθαι. καὶ μὲν δὴ βελτίονί σοι προσήκει γενέσθαι ἐμοὶ πειθομένῳ ἡ ἐραστῇ. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ καὶ παρὰ τὸ βέλτιστον τὰ τε λεγόμενα καὶ τὰ πραττόμενα ἐπαίνουσιν, τὰ μὲν δεδιότες μὴ ἀπέχθωνται, τὰ δὲ [233b] καὶ αὐτοὶ χεῖρον διὰ τὴν ἐπιθυμίαν γιγνώσκοντες. τοιαῦτα γὰρ ὁ ἔρως ἐπιδείκνυται· δυστυχοῦντας μέν, ἂ μὴ λύπην τοῖς ἄλλοις παρέχει, ἀνιαρὰ ποιεῖ νομίζειν· εύτυχοῦντας δὲ καὶ τὰ μὴ ἡδονῆς ἄξια παρ' ἐκείνων ἐπαίνου ἀναγκάζει τυγχάνειν· ὥστε πολὺ μᾶλλον ἐλεεῖν τοῖς ἐρωμένοις ἡ ζηλοῦν αὐτοὺς προσήκει. ἐὰν δέ μοι πείθῃ, πρῶτον μὲν οὐ τὴν παροῦσαν ἡδονὴν θεραπεύων συνέσομαί σοι, ἀλλὰ καὶ τὴν [233c] μέλλουσαν ὠφελίαν ἐσεσθαι, οὐχ ὑπ' ἔρωτος ἡττώμενος ἀλλ' ἐμαυτοῦ κρατῶν, οὐδὲ διὰ σμικρὰ ἰσχυρὰν ἔχθραν ἀναιρούμενος ἀλλὰ διὰ μεγάλα βραδέως

όλιγην όργην ποιούμενος, τῶν μὲν ἀκουσίων συγγνώμην ἔχων, τὰ δὲ ἐκούσια πειρώμενος ἀποτρέπειν· ταῦτα γάρ ἐστι φιλίας πολὺν χρόνον ἐσομένης τεκμήρια. εἰ δ' ἄρα σοι τοῦτο παρέστηκεν, ὡς οὐχ οἶδόν τε ίσχυρὰν φιλίαν γενέσθαι ἐὰν μὴ τις ἔρων τυγχάνῃ, ἐνθυμεῖσθαι [233d] χρὴ ὅτι οὕτ' ἀν τοὺς ὑεῖς περὶ πολλοῦ ἐποιούμεθα οὕτ' ἀν τοὺς πατέρας καὶ τὰς μητέρας, οὕτ' ἀν πιστοὺς φίλους ἐκεκτήμεθα, οἱ οὐκ ἔξ ἐπιθυμίας τοιαύτης γεγόνασιν ἀλλ' ἔξ ἔτερων ἐπιτηδευμάτων. ἔτι δὲ εἰ χρὴ τοῖς δεομένοις μάλιστα χαρίζεσθαι, προσήκει καὶ τοῖς ἄλλοις μὴ τοὺς βελτίστους ἀλλὰ τοὺς ἀπορωτάτους εὖ ποιεῖν· μεγίστων γὰρ ἀπαλλαγέντες κακῶν πλείστην χάριν αὐτοῖς εἴσονται. καὶ μὲν δὴ καὶ ἐν ταῖς ἴδιαις [233e] δαπάναις οὐ τοὺς φίλους ἄξιον παρακαλεῖν, ἀλλὰ τοὺς προσαιτοῦντας καὶ τοὺς δεομένους πλησμονῆς· ἐκεῖνοι γὰρ καὶ ἀγαπήσουσιν καὶ ἀκολουθήσουσιν καὶ ἐπὶ τὰς θύρας ἥξουσι καὶ μάλιστα ἡσθήσονται καὶ οὐκ ἐλαχίστην χάριν εἴσονται καὶ πολλὰ ἀγαθὰ αὐτοῖς εὔξονται.

St. 234α

[Φαῖδρος]: ἀλλ' ἵσως προσήκει οὐ τοῖς σφόδρα δεομένοις χαρίζεσθαι, ἀλλὰ τοῖς μάλιστα ἀποδοῦναι χάριν δυναμένοις· οὐδὲ τοῖς προσαιτοῦσι μόνον, ἀλλὰ τοῖς τοῦ πράγματος ἀξίοις· οὐδὲ ὅσοι τῆς σῆς ὥρας ἀπολαύσονται, ἀλλ' οἵτινες πρεσβυτέρων γενομένω τῶν σφετέρων ἀγαθῶν μεταδώσουσιν· οὐδὲ οἱ διαπραξάμενοι πρὸς τοὺς ἄλλους φιλοτιμήσονται, ἀλλ' οἵτινες αἰσχυνόμενοι πρὸς ἄπαντας σιωπήσονται· οὐδὲ τοῖς ὀλίγον χρόνον σπουδάζουσιν, ἀλλὰ τοῖς ὁμοίως διὰ παντὸς τοῦ βίου φίλοις ἐσομένοις· οὐδὲ οἵτινες παυόμενοι τῆς ἐπιθυμίας ἔχθρας πρόφασιν ζητήσουσιν, ἀλλ' οἱ παυσαμένου τῆς ὥρας τότε [234b] τὴν αὐτῶν ἀρετὴν ἐπιδείξονται. σὺ οὖν τῶν τε εἰρήμενων μέμνησο καὶ ἐκεῖνο ἐνθυμοῦ, ὅτι τοὺς μὲν ἔρωντας οἱ φίλοι νουθετοῦσιν ὡς ὄντος κακοῦ τοῦ ἐπιτηδεύματος, τοῖς δὲ μὴ ἔρωσιν οὐδεὶς πώποτε τῶν οἰκείων ἐμέμψατο ὡς διὰ τοῦτο κακῶς βουλευομένοις περὶ ἔαυτῶν. ἵσως ἀν οὖν ἔροιό με εἰ ἄπασίν σοι παραινῶ τοῖς μὴ ἔρωσι χαρίζεσθαι. ἐγὼ μὲν οἶμαι οὐδ' ἀν τὸν ἔρωντα πρὸς ἄπαντάς σε κελεύειν τοὺς ἔρωντας ταύτην ἔχειν τὴν διάνοιαν. [234c] οὕτε γὰρ τῷ λαμβάνοντι χάριτος ἵσης ἄξιον, οὕτε σοὶ βουλομένῳ τοὺς ἄλλους λανθάνειν ὁμοίως δυνατόν· δεῖ δὲ βλάψην μὲν ἀπ' αὐτοῦ μηδεμίαν, ὡφελίαν δὲ ἀμφοῖν γίγνεσθαι. ἐγὼ μὲν οὖν ίκανά μοι νομίζω τὰ εἰρημένα· εἰ δ' ἔτι τι σὺ ποθεῖς, ἡγούμενος παραλελεῖφθαι, ἔρωτα. τί σοι φαίνεται, ὡς Σώκρατες, ὁ λόγος; οὐχ ὑπερφυῶς τά τε ἄλλα καὶ τοῖς ὄντοςασιν εἰρησθαι; δαιμονίως [234d] μὲν οὖν, ὡς ἐταῖρε, ὥστε με ἐκπλαγῆναι. καὶ τοῦτο ἐγὼ ἔπαθον διὰ σέ, ὡς Φαῖδρε, πρὸς σὲ ἀποβλέπων, ὅτι ἐμοὶ ἐδόκεις γάνυσθαι ὑπὸ τοῦ λόγου μεταξὺ ἀναγιγνώσκων· ἡγούμενος γὰρ σὲ μᾶλλον ἡ ἐμὲ ἐπαίειν περὶ τῶν τοιούτων σοὶ εἰπόμην, καὶ ἐπόμενος συνεβάκχευσα μετὰ σοῦ τῆς θείας κεφαλῆς. εἰεν· οὕτω δὴ δοκεῖ παίζειν; δοκῶ γάρ σοι παίζειν καὶ οὐχὶ ἐσπουδακέναι; μηδαμῶς, [234e] ὡς Σώκρατες, ἀλλ' ὡς ἀληθῶς εἰπὲ πρὸς Διὸς φιλίου, οἵει ἀν τινα ἔχειν εἰπεῖν ἄλλον τῶν Ἑλλήνων ἔτερα τούτων μείζω καὶ πλείω περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος;

St. 235α

[Σωκράτης]: τί δέ; καὶ ταύτη δεῖ ὑπ' ἐμοῦ τε καὶ σοῦ τὸν λόγον ἐπαινεθῆναι, ὡς τὰ δέοντα εἰρηκότος τοῦ ποιητοῦ, ἀλλ' οὐκ ἐκείνη μόνον, ὅτι σαφῇ καὶ στρογγύλᾳ, καὶ ἀκριβῶς ἔκαστα τῶν ὄνομάτων ἀποτετόρυνεται; εἰ γὰρ δεῖ, συγχωρητέον χάριν σήν, ἐπεὶ ἐμέ γε ἔλαθεν ὑπὸ τῆς ἐμῆς οὐδενίας· τῷ γὰρ ὁμορικῷ αὐτοῦ μόνῳ τὸν νοῦν προσεῖχον, τοῦτο δὲ οὐδ' ἀν αὐτὸν ὥμην Λυσίαν οἴεσθαι ίκανὸν εἶναι. καὶ οὖν μοι ἔδοξεν, ὡς Φαῖδρε, εἰ μὴ τι σὺ ἄλλο λέγεις, δίς καὶ τρὶς τὰ αὐτὰ εἰρηκέναι, ὡς οὐ πάνυ εὐπορῶν τοῦ πολλὰ λέγειν περὶ τοῦ αὐτοῦ, ἡ ἵσως οὐδὲν αὐτῷ μέλον τοῦ τοιούτου· καὶ ἐφαίνετο δῆ μοι νεανιεύεσθαι εἰπεῖνος ὡς οἴός τε ὧν ταύτα ἐτέρως τε καὶ ἐτέρως λέγων ἀμφοτέρως εἰπεῖν ἄριστα. ούδεν [235b] λέγεις, ὡς Σώκρατες· αὐτὸ γὰρ τοῦτο καὶ μάλιστα ὁ λόγος ἔχει. τῶν γὰρ ἐνόντων ἀξίως ὁμορικοῖς δέοντας διὰ τοῦτο παραλέοιπεν, ὥστε παρὰ τὰ ἐκείνων εἰρημένα μηδέν' ἀν ποτε δύνασθαι εἰπεῖν ἄλλα πλείω καὶ πλείονος ἄξια. τοῦτο ἐγὼ σοι οὐκέτι οἶός τ' ἔσομαι πιθέσθαι· παλαιοὶ γὰρ καὶ σοφοὶ ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες περὶ αὐτῶν εἰρηκότες καὶ γεγραφότες ἔξελέγξουσί με, ἐάν σοι χαριζόμενος συγχωρῶ. τίνες [235c] οὗτοι; καὶ ποῦ σὺ βελτίω τούτων ἀκήκοας; νῦν μὲν οὕτως οὐκ ἔχω εἰπεῖν· δῆλον δὲ ὅτι τινῶν ἀκήκοας, ἡ που Σαπφοῦς τῆς καλῆς ἡ Ἀνακρέοντος τοῦ σοφοῦ ἡ καὶ συγγραφέων τινῶν. πόθεν δὴ τεκμαιρόμενος λέγω; πληρές πως, ὡς δαιμόνιε, τὸ

στήθος ἔχων αἰσθάνομαι παρὰ ταῦτα ἀν ἔχειν εἰπεῖν ἔτερα μὴ χείρω. ὅτι μὲν οὖν παρά γε ἐμαυτοῦ οὐδὲν αὐτῶν ἐννενόηκα, εὗ οἶδα, συνειδὼς ἐμαυτῷ ἀμαθίαν· λείπεται δὴ οἷμαι ἐξ ἀλλοτρίων ποθὲν ναμάτων [235d] διὰ τῆς ἀκοῆς πεπληρώσθαι με δίκην ἀγγείου. ὑπὸ δὲ νωθείας αὖ καὶ αὐτὸ τοῦτο ἐπιλέλησμαι, ὅπως τε καὶ ὕντινων ἡκουσα. ἀλλ', ὡ γενναιότατε, κάλλιστα εἰρηκας. σὺ γὰρ ἐμοὶ ὕντινων μὲν καὶ ὅπως ἡκουσας μηδ' ἀν κελεύω εἰπης, τοῦτο δὲ αὐτὸ δ λέγεις ποίησον· τῶν ἐν τῷ βιβλίῳ βελτίω τε καὶ μὴ ἐλάττω ἔτερα ὑπέσχησαι εἰπεῖν τούτων ἀπεχόμενος, καὶ σοι ἐγώ, ὥσπερ οἱ ἐννέα ἄρχοντες, ὑπισχνοῦμαι χρυσῆν εἰκόνα ἰσομέτρητον εἰς Δελφοὺς ἀναθήσειν, οὐ μόνον [235e] ἐμαυτοῦ ἀλλὰ καὶ σήν.

St. 236α

[Σωκράτης]: φίλτατος εἴ καὶ ὡς ἀληθῶς χρυσοῦς, ὡς Φαῖδρε, εἴ με οἴει λέγειν ὡς Λυσίας τοῦ παντὸς ἡμάρτηκεν, καὶ οἶδον τε δὴ παρὰ πάντα ταῦτα ἄλλα εἰπεῖν· τοῦτο δὲ οἷμαι οὐδ' ἀν τὸν φαυλότατον παθεῖν συγγραφέα. αὐτίκα περὶ οὐ ὁ λόγος, τίνα οἴει λέγοντα ὡς χρὴ μὴ ἐρῶντι μᾶλλον ἢ ἐρῶντι χαρίζεσθαι, παρέντα τοῦ μὲν τὸ φρόνιμον ἐγκωμιάζειν, τοῦ δὲ τὸ ἄφρον φέγγειν, ἀναγκαῖα γοῦν ὄντα, εἴτ' ἄλλ' ἄττα ἔξειν λέγειν; ἄλλ' οἷμαι τὰ μὲν τοιαῦτα ἔατέα καὶ συγγνωστέα λέγοντι· καὶ τῶν μὲν τοιούτων οὐ τὴν εὔρεσιν ἄλλὰ τὴν διαθέσιν ἐπαινετέον, τῶν δὲ μὴ ἀναγκαίων τε καὶ χαλεπῶν εὔρειν πρὸς τῇ διαθέσει καὶ τὴν εὔρεσιν. συγχωρῶ δὲ λέγεις· μετρίως γάρ μοι δοκεῖς εἰρηκέναι. ποιήσω οὖν καὶ ἐγώ οὕτως· τὸ μὲν τὸν ἐρῶντα τοῦ [236b] μὴ ἐρῶντος μᾶλλον νοσεῖν δώσω σοι ὑποτίθεσθαι, τῶν δὲ λοιπῶν ἔτερα πλείω καὶ πλείονος ἄξια εἰπών τῶνδε Λυσίου παρὰ τὸ Κυψελιδῶν ἀνάθημα σφυρήλατος ἐν Ὄλυμπίᾳ στάθητι. ἐσπούδακας, ὡς Φαῖδρε, ὅτι σου τῶν παιδικῶν ἐπελαβόμην ἐρεσχηλῶν σε, καὶ οἴει δῆ με ὡς ἀληθῶς ἐπιχειρήσειν εἰπεῖν παρὰ τὴν ἐκείνου σοφίαν ἔτερόν τι ποικιλώτερον; περὶ μὲν τούτου, ὡς φίλε, εἰς τὰς ὁμοίας λαβάς ἐλήλυθας. [236c] ὥρητέον μὲν γάρ σοι παντὸς μᾶλλον οὕτως ὅπως οἶδος τε εἰ, ἵνα μὴ τὸ τῶν κωμαδῶν φορτικὸν πρᾶγμα ἀναγκαζώμεθα ποιεῖν ἀνταποδιδόντες ἄλλήλοις εὐλαβήθητι, καὶ μὴ βούλου με ἀναγκάσαι λέγειν ἐκεῖνο τὸ εἰ ἐγώ, ὡς Σώκρατες, Σωκράτην ἀγνοῶ, καὶ ἐμαυτοῦ ἐπιλέλησμαι, καὶ ὅτι ἐπεθύμει μὲν λέγειν, ἐθρύπτετο δέ· ἀλλὰ διανοήθητι ὅτι ἐντεῦθεν οὐκ ἄπιμεν πρὶν ἀν σὺ εἴπης ἢ ἐφησθα ἐν τῷ στήθει ἔχειν. ἐσμὲν δὲ μόνω ἐν ἐρημίᾳ, ἴσχυρότερος [236d] δ' ἐγώ καὶ νεώτερος, ἐκ δὲ ἀπάντων τούτων σύνες ὃ τοι λέγω, καὶ μηδαμῶς πρὸς βίαν βουληθῆς μᾶλλον ἢ ἐκῶν λέγειν. ἄλλ', ὡς μακάριε Φαῖδρε, γελοῖος ἔσομαι παρ' ἀγαθὸν ποιητὴν ἴδιωτης αὐτοσχεδιάζων περὶ τῶν αὐτῶν. οἰσθ' ὡς ἔχει; παῦσαι πρός με καλλωπιζόμενος· σχεδὸν γὰρ ἔχω δὲ εἰπών ἀναγκάσω σε λέγειν. μηδαμῶς τοίνυν εἴπης. οὕκ, ἀλλὰ καὶ δὴ λέγω· δέ μοι λόγος ὅρκος ἔσται. ὅμνυμι γάρ σοι— τίνα μέντοι, τίνα θεῶν; ἢ βούλει τὴν [236e] πλάτανον ταυτηνί; —ἢ μήν, ἐάν μοι μὴ εἴπης τὸν λόγον ἐναντίον αὐτῆς ταύτης, μηδέποτέ σοι ἔτερον λόγον μηδένα μηδενὸς μήτε ἐπιδείξειν μήτε ἔξαγγελεῖν. βαβαῖ, ὡς μιαρέ, ὡς εὗ ἀνηρες τὴν ἀνάγκην ἀνδρὶ φιλολόγῳ ποιεῖν δὲ ἀν κελεύης. τί δῆτα ἔχων στρέφῃ; οὐδὲν ἔτι, ἐπειδὴ σύ γε ταῦτα ὁμώμοκας. πῶς γὰρ ἀν οἶδος τ' εἴην τοιαύτης θοίνης ἀπέχεσθαι;

St. 237α

[Φαῖδρος]: λέγε δῆ. οἰσθ' οὖν ὡς ποιήσω; τοῦ πέρι; ἐγκαλυψάμενος ἐρῶ, ἵν' ὅτι τάχιστα διαδράμω τὸν λόγον καὶ μὴ βλέπων πρὸς σὲ ὑπ' αἰσχύνης διαπορῶμαι. λέγε μόνον, τὰ δ' ἄλλα ὅπως βούλει ποίει. ἄγετε δῆ, ὡς Μοῦσαι, εἴτε δι' ὧδης εἴδος λίγειαι, εἴτε διὰ γένος μουσικὸν τὸ Λιγύων ταύτην ἔσχετ' ἐπωνυμίαν, ξύμ μοι λάβεσθε τοῦ μύθου, δὸν με ἀναγκάζει ὃ βέλτιστος οὐτοὶ λέγειν, ἵν' ὃ ἔταιρος αὐτοῦ, καὶ πρότερον δοκῶν [237b] τούτω σοφὸς εἶναι, νῦν ἔτι μᾶλλον δόξῃ. ἦν οὕτω δὴ παῖς, μᾶλλον δὲ μειρακίσκος, μάλα καλός· τούτῳ δὲ ἡσαν ἐρασταὶ πάνυ πολλοῖ. εἰς δέ τις αὐτῶν αἰμύλος ἦν, δὸς οὐδενὸς ἡττον ἐρῶν ἐπεπείκει τὸν παῖδα ὡς οὐκ ἐρώη. καὶ ποτε αὐτὸν αἰτῶν ἔπειθεν τοῦτ' αὐτό, ὡς μὴ ἐρῶντι πρὸ τοῦ ἐρῶντος δέοι χαρίζεσθαι, ἔλεγέν τε ὡδε— περὶ παντός, ὡς παῖ, μία ἀρχὴ τοῖς μέλλουσι καλῶς βουλεύσεσθαι· [237c] εἰδέναι δεῖ περὶ οὖν ἀν ἢ ἡ βουλή, ἢ παντὸς ἀμαρτάνειν ἀνάγκη. τοὺς δὲ πολλοὺς λέληθεν ὅτι οὐκ ἵσασι τὴν οὐσίαν ἐκάστου. ὡς οὖν εἰδότες οὐδιμολογοῦνται ἐν ἀρχῇ τῆς σκέψεως, προελθόντες δὲ τὸ εἰκός ἀποδιόσαιν· οὕτε γὰρ ἔαυτοῖς οὕτε ἄλλήλοις ὁμολογοῦσιν. ἐγώ οὖν καὶ σὺ μὴ πάθωμεν δὲ ἄλλοις ἐπιτιμῶμεν, ἄλλ' ἐπειδὴ σοὶ καὶ ἐμοὶ ὁ λόγος πρόκειται

πότερα ἔρωντι ἢ μὴ μᾶλλον εἰς φιλίαν ἵτεον, περὶ ἔρωτος οἴόν τ' ἔστι καὶ ἡν ἔχει δύναμιν, ὄμοιογίᾳ [237d] θέμενοι σρον, εἰς τοῦτο ἀποβλέποντες καὶ ἀναφέροντες τὴν σκέψιν ποιώμεθα εἴτε ὥφελίαν εἴτε βλάβην παρέχει. ὅτι μὲν οὖν δὴ ἐπιθυμία τις ὁ ἔρως, ἀπαντι δῆλον· ὅτι δ' αὐτὸν καὶ μὴ ἔρωντες ἐπιθυμοῦσι τῶν καλῶν, ίσμεν. τῷ δὴ τὸν ἔρωντά τε καὶ μὴ κρινοῦμεν; δεῖ αὐτὸν νοῆσαι ὅτι ἡμῶν ἐν ἑκάστῳ δύο τινέ ἔστον ἰδέα ἄρχοντες καὶ ἄγοντε, οἵν ἐπόμεθα ἢ ἀνάγητον, ἢ μὲν ἔμφυτος οὔσα ἐπιθυμία ἡδονῶν, ἄλλῃ δὲ ἐπίκτητος δόξα, ἐφιεμένη τοῦ ἀρίστου. τούτω δὲ ἐν ἡμῖν τοτὲ μὲν ὄμοιοεῖτον, ἔστι [237e] δὲ ὅτε στασιάζετον· καὶ τοτὲ μὲν ἡ ἐτέρα, ἄλλοτε δὲ ἡ ἐτέρα κρατεῖ.

St. 238a

[Σωκράτης]: δόξης μὲν οὖν ἐπὶ τὸ ἄριστον λόγω ἀγούσης καὶ κρατούσης τῷ κράτει σωφροσύνη δνομα· ἐπιθυμίας δὲ ἀλόγως ἐλκούσης ἐπὶ ἡδονὰς καὶ ἀρξάσης ἐν ἡμῖν τῇ ἀρχῇ ὕβρις ἐπωνομάσθη. ὕβρις δὲ δὴ πολυώνυμον—πολυμελὲς γὰρ καὶ πολυμερές— καὶ τούτων τῶν ἰδεῶν ἐκπρεπῆς ἡ ἀν τύχη γενομένη, τὴν αὐτῆς ἐπωνυμίαν ὄνομαζόμενον τὸν ἔχοντα παρέχεται, οὕτε τινὰ καλὴν οὕτ' ἐπαξίαν κεκτῆσθαι. περὶ μὲν γὰρ ἐδωδὴν κρατοῦσα τοῦ λόγου τε τοῦ ἀρίστου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιθυμιῶν ἐπιθυμία γαστριμαργία [238b] τε καὶ τὸν ἔχοντα ταύτὸν τοῦτο κεκλημένον παρέξεται· περὶ δ' αὐτὸν μέθας τυραννεύσασα, τὸν κεκτημένον ταύτη ἄγουσα, δῆλον οὖ τεύξεται προσρήματος· καὶ τάλλα δὴ τὰ τούτων ἀδελφὰ καὶ ἀδελφῶν ἐπιθυμιῶν ὄνόματα τῆς ἀεὶ δυναστευούσης ἡ προσήκει καλεῖσθαι πρόδηλον. ἡς δ' ἔνεκα πάντα τὰ πρόσθεν εἱρηται, σχεδὸν μὲν ἡδη φανερόν, λεχθὲν δὲ ἡ μὴ λεχθὲν πάντως σαφέστερον· ἡ γὰρ ἄνευ λόγου δόξης ἐπὶ τὸ ὄρθδον ὀρμώσης κρατήσασα ἐπιθυμία πρὸς [238c] ἡδονὴν ἀχθεῖσα κάλλους, καὶ ὑπὸ αὐτὸν ἔσαυτῆς συγγενῶν ἐπιθυμιῶν ἐπὶ σωμάτων κάλλος ἐρρωμένως ρωσθείσα νικήσασα ἀγωγῇ, ἀπ' αὐτῆς τῆς ρώμης ἐπωνυμίαν λαβοῦσα, ἔρως ἐκλήθη. ἀτάρ, ὡ φίλε Φαῖδρε, δοκῶ τι σοί, ὃσπερ ἔμαυτῷ, θεῖον πάθος πεπονθέναι; πάνυ μὲν οὖν, ὡ Σώκρατες, παρὰ τὸ εἰωθός εὔροιά τίς σε εἰληφεν. σιγῇ τοίνυν μου ἄκουε. τῷ ὄντι γὰρ θεῖος ἔοικεν ὁ [238d] τόπος εἶναι, ὃστε ἔαν ἄρα πολλάκις νυμφόληπτος προϊόντος τοῦ λόγου γένωμαι, μὴ θαυμάσῃς· τὰ νῦν γὰρ οὐκέτι πόρρω διθυράμβων φθέγγομαι. ἀληθέστατα λέγεις. τούτων μέντοι σὺ αἴτιος. ἀλλὰ τὰ λοιπὰ ἄκουε· ίσως γὰρ κὰν ἀποτράποιτο τὸ ἐπιόν. ταῦτα μὲν οὖν θεῶ μελήσει, ἡμῖν δὲ πρὸς τὸν παῖδα πάλιν τῷ λόγῳ ἵτεον. εἶν, ὡ φέριστε· δὲ μὲν δὴ τυγχάνει ὃν περὶ οὖ βουλευτέον, εἱρηταί τε καὶ ὥρισται, βλέποντες δὲ δὴ πρὸς αὐτὸν τὰ [238e] λοιπὰ λέγωμεν τίς ὠφελία ἡ βλάβη ἀπό τε ἔρωντος καὶ μὴ τῷ χαριζομένῳ ἐξ εἰκότος συμβήσεται. τῷ δὴ ὑπὸ ἐπιθυμίας ἀρχομένῳ δουλεύοντί τε ἡδονῇ ἀνάγκη που τὸν ἐρώμενον ὡς ἡδιστον ἔαυτῷ παρασκευάζειν· νοσοῦντι δὲ πᾶν ἡδὺ τὸ μὴ ἀντιτεῖνον, κρείττον δὲ καὶ ίσον ἔχθρον.

St. 239a

[Σωκράτης]: οὕτε δὴ κρείττω οὕτε ίσούμενον ἔκῶν ἐραστῆς παιδικὰ ἀνέξεται, ἡττω δὲ καὶ ὑποδεέστερον ἀεὶ ἀπεργάζεται· ἡττων δὲ ἀμαθῆς σοφοῦ, δειλὸς ἀνδρείου, ἀδύνατος εἰπεῖν ῥήτορικοῦ, βραδὺς ἀγχίνου. τοσούτων κακῶν καὶ ἔτι πλειόνων κατὰ τὴν διάνοιαν ἐραστὴν ἐρωμένω ἀνάγκη γιγνομένων τε καὶ φύσει ἐνόντων τῶν μὲν ἡδεσθαι, τὰ δὲ παρασκευάζειν, ἡ στέρεσθαι τοῦ παραυτίκα ἡδέος. εἶναι, [239b] καὶ πολλῶν μὲν ἄλλων συνουσιῶν ἀπείργοντα καὶ ὥφελίμων ὅθεν ἀν μάλιστ' ἀνήρ γίγνοιτο, μεγάλης αἴτιον εἶναι βλάβης, μεγίστης δὲ τῆς ὅθεν ἀν φρονιμώτατος εἴη. τοῦτο δὲ ἡ θεία φιλοσοφία τυγχάνει ὃν, ἡς ἐραστὴν παιδικὰ ἀνάγκη πόρρωθεν εἱργειν, περίφοβον ὄντα τοῦ καταφρονηθῆναι· τά τε ἄλλα μηχανᾶσθαι ὅπως ἀν ἡ πάντα ἀγνοῶν καὶ πάντα ἀποβλέπων εἰς τὸν ἐραστήν, οἷος ὧν τῷ μὲν ἡδιστος, ἔαυτῷ δὲ βλαβερώτατος ἀν εἴη. τὰ μὲν οὖν κατὰ διάνοιαν [239c] ἐπίτροπός τε καὶ κοινωνὸς οὐδαμῇ λυσιτελῆς ἀνήρ ἔχων ἔρωτα. τὴν δὲ τοῦ σώματος ἔξιν τε καὶ θεραπείαν οίαν τε καὶ ὡς θεραπεύσει οὖ ἀν γένηται κύριος, δὲς ἡδὺ πρὸ ἀγαθοῦ ἡνάγκασται διώκειν, δεῖ μετὰ ταῦτα ἰδεῖν. ὄφθήσεται δὴ μαλθακόν τινα καὶ οὐ στερεὸν διώκων, οὐδ' ἐν ἡλίῳ καθαρῷ τεθραμμένον ἀλλὰ ὑπὸ συμμιγεῖ σκιᾷ, πόνων μὲν ἀνδρείων καὶ ιδρώτων ξηρῶν ἀπειρον, ἔμπειρον δὲ ἀπαλῆς καὶ ἀνάνδρου διαίτης, [239d] ἄλλοτρίοις χρώμασι καὶ κόσμοις χήτει οίκειων κοσμούμενον, δσα τε ἄλλα τούτοις ἔπεται πάντα ἐπιτηδεύοντα, ἀ δῆλα καὶ οὐκ ἄξιον περαιτέρω προβαίνειν, ἀλλὰ ἐν κεφάλαιον δρισαμένους ἐπ' ἄλλο ιέναι· τὸ γὰρ τοιοῦτον σῶμα ἐν πολέμῳ τε καὶ ἄλλαις χρείαις δσαι

μεγάλαι οι μὲν ἔχθροὶ θαρροῦσιν, οἱ δὲ φίλοι καὶ αὐτοὶ οἱ ἐρασταὶ φοβοῦνται. τοῦτο μὲν οὖν ὡς δῆλον ἔστεον, τὸ δὲ ἐφεξῆς ρήτεον, τίνα [239e] ἡμῖν ὥφελίαν ἢ τίνα βλάβην περὶ τὴν κτῆσιν ἢ τοῦ ἐρῶντος ὄμιλία τε καὶ ἐπιτροπεία παρέξεται.

St. 240a

[Σωκράτης]: σαφὲς δὴ τοῦτό γε παντὶ μέν, μάλιστα δὲ τῷ ἐραστῇ, ὅτι τῶν φιλτάτων τε καὶ εύνουστάτων καὶ θειοτάτων κτημάτων ὄρφανὸν πρὸ παντὸς εὔξαιτ' ἀν εἶναι τὸν ἐρώμενον· πατρὸς γὰρ καὶ μητρὸς καὶ συγγενῶν καὶ φίλων στέρεσθαι ἀν αὐτὸν δέξαιτο, διακαλυτὰς καὶ ἐπιτιμητὰς ἡγούμενος τῆς ἡδίστης πρὸς αὐτὸν ὄμιλίας. ἀλλὰ μὴν ούσιαν γ' ἔχοντα χρυσοῦ ἢ τινος ἄλλης κτήσεως οὕτε εὐάλωτον ὄμοιώς οὕτε ἀλόντα εὔμεταχείριστον ἡγήσεται· ἐξ ὧν πᾶσα ἀνάγκη ἐραστὴν παιδικοῖς φθονεῖν μὲν ούσιαν κεκτημένοις, ἀπολλυμένης δὲ χαίρειν. ἔτι τοίνυν ἄγαμον, ἄπαιδα, ἄσικον ὅτι πλεῖστον χρόνον παιδικὰ ἐραστὴς εὔξαιτ' ἀν γενέσθαι, τὸ αὐτοῦ γλυκὺν ὡς πλεῖστον χρόνον καρποῦσθαι ἐπιθυμῶν. ἔστι μὲν δὴ καὶ ἄλλα κακά, ἀλλὰ τις δαίμων ἔμειξε τοῖς πλεῖστοις [240b] ἐν τῷ παραστίκα ἡδονήν, οἷον κόλακι, δεινῷ θηρίῳ καὶ βλάβῃ μεγάλῃ, ὅμως ἐπέμειξεν ἢ φύσις ἡδονήν τινα οὐκ ἄμουσον, καὶ τις ἐταίραν ὡς βλαβερὸν ψέξειεν ἄν, καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν τοιουτοτρόπων θρεμμάτων τε καὶ ἐπιτηδευμάτων, οἵ το γε καθ' ἡμέραν ἡδίστοισιν εἶναι ὑπάρχει· παιδικοῖς δὲ ἐραστὴς πρὸς τῷ βλαβερῷ καὶ εἰς τὸ συνημερεύειν πάντων ἀγέδεστατον. [240c] ἡλικα γὰρ δὴ καὶ ὁ παλαιὸς λόγος τέρπειν τὸν ἡλικα— ἡ γὰρ οἷμαι χρόνου ἴστοτης ἐπ' ἵσας ἡδονὰς ἄγουσσα δι' ὄμοιότητα φιλίαν παρέχεται— ἀλλ' ὅμως κόρου γε καὶ ἡ τούτων συνουσία ἔχει. καὶ μὴν τό γε ἀναγκαῖον αὖ βαρὺ παντὶ περὶ πᾶν λέγεται· ὃ δὴ πρὸς τῇ ἀνομοιότητι μάλιστα ἐραστὴς πρὸς παιδικὰ ἔχει. νεωτέρω γὰρ πρεσβύτερος συνῶν οὕθ' ἡμέρας οὕτε νυκτὸς ἐκῶν ἀπολείπεται, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης [240d] τε καὶ οἰστρου ἐλαύνεται, ὃς ἔκεινω μὲν ἡδονὰς ἀεὶ διδοὺς ἄγει, ὄρῶντι, ἀκούοντι, ἀπτομένω, καὶ πᾶσαν αἰσθησιν αἰσθανομένω τοῦ ἐρωμένου, ὥστε μεθ' ἡδονῆς ἀραρότως αὐτῷ ὑπηρετεῖν· τῷ δὲ δὴ ἐρωμένῳ ποῖον παραμύθιον ἢ τίνας ἡδονὰς διδοὺς ποιήσει τὸν ἵσον χρόνον συνόντα μὴ οὐχὶ ἐπ' ἔσχατον ἐλθεῖν ἀηδίας— ὄρῶντι μὲν ὅψιν πρεσβυτέραν καὶ οὐκ ἐν ὕρᾳ, ἐπομένων δὲ τῶν ἄλλων ταύτη, ἀ καὶ λόγῳ ἐστὶν [240e] ἀκούειν οὐκ ἐπιτερπές, μὴ ὅτι δὴ ἔργω ἀνάγκης ἀεὶ προσκειμένης μεταχειρίζεσθαι, φυλακάς τε δὴ καχυποτόπους φυλαττομένω διὰ παντὸς καὶ πρὸς ἄπαντας, ἀκαίρους τε ἐπαίνους καὶ ὑπερβάλλοντας ἀκούοντι, ὡς δὲ αὔτως ψόγους νήφοντος μὲν οὐκ ἀνεκτούς, εἰς δὲ μέθην ιόντος πρὸς τῷ μὴ ἀνεκτῷ ἐπαισχεῖς, παρρησίᾳ κατακορεῖ καὶ ἀναπεπταμένη χρωμένου;

St. 241a

[Σωκράτης]: καὶ ἐρῶν μὲν βλαβερός τε καὶ ἀηδής, λήξας δὲ τοῦ ἔρωτος εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ἄπιστος, εἰς ὃν πολλὰ καὶ μετὰ πολλῶν ὄρκων τε καὶ δεήσεων ὑπεισχνούμενος μόγις κατεῖχε τήν γ' ἐν τῷ τότε συνουσίαν ἐπίπονον ούσαν φέρειν δι' ἐλπίδα ἀγαθῶν. τότε δὴ δέον ἔκτίνειν, μεταβαλῶν ἄλλον ἄρχοντα ἐν αὐτῷ καὶ προστάτην, νοῦν καὶ σωφροσύνην ἀντ' ἔρωτος καὶ μανίας, ἄλλος γεγονὼς λέληθεν τὰ παιδικά. καὶ ὁ μὲν αὐτὸν χάριν ἀπαιτεῖ τῶν τότε, ὑπομιμήσκων τὰ πραχθέντα καὶ λεχθέντα, ὡς τῷ αὐτῷ διαλεγόμενος· ὁ δὲ ὑπ' αἰσχύνης οὕτε εἰπεῖν τολμᾷ ὅτι ἄλλος γέγονεν, οὕθ' ὅπως τὰ τῆς προτέρας ἀνοήτου ἀρχῆς ὄρκωμόσιά τε καὶ ὑποσχέσεις ἐμπεδώσῃ [241b] ἔχει, νοῦν ἡδη ἐσχηκώς καὶ σεσωφρονηκώς, ἵνα μὴ πράττων ταύτα τῷ πρόσθεν ὄμοιός τε ἔκεινω καὶ ὁ αὐτὸς πάλιν γένηται. φυγὰς δὴ γίγνεται ἐκ τούτων, καὶ ἀπεστερηκώς ὑπ' ἀνάγκης ὁ πρὶν ἐραστής, ὁστράκου μεταπεσόντος, ἵεται φυγῇ μεταβαλών· ὁ δὲ ἀναγκάζεται διώκειν ἀγανακτῶν καὶ ἐπιθεάζων, ἡγνοηκώς τὸ ἄπαν ἐξ ἀρχῆς, ὅτι οὐκ ἄρα ἔδει ποτὲ ἐρῶντι καὶ ὑπ' ἀνάγκης ἀνοήτῳ χαρίζεσθαι, ἀλλὰ [241c] πολὺ μᾶλλον μὴ ἐρῶντι καὶ νοῦν ἔχοντι· εἰ δὲ μή, ἀναγκαῖον εἴη ἐνδοῦναι αὐτὸν ἀπίστω, δυσκόλω, φθονερῷ, ἀηδεῖ, βλαβερῷ μὲν πρὸς ούσιαν, βλαβερῷ δὲ πρὸς τὴν τοῦ σώματος ἔξιν, πολὺ δὲ βλαβερωτάτῳ πρὸς τὴν τῆς ψυχῆς παίδευσιν, ἦς οὕτε ἀνθρώποις οὕτε θεοῖς τῇ ἀληθείᾳ τιμιώτερον οὕτε ἔστιν οὕτε ποτὲ ἔσται. ταῦτά τε οὖν χρή, ὡς παῖ, συνυοεῖν, καὶ εἰδέναι τὴν ἐραστοῦ φιλίαν ὅτι οὐ μετ' εύνοίας γίγνεται, ἀλλὰ σιτίου τρόπου, χάριν πλησμονῆς, [241d] ὡς λύκοι ἄρνας ἀγαπῶσιν, ὡς παῖδα φιλοῦσιν ἐρασταί. τοῦτ' ἐκεῖνο, ὡς Φαῖδρε. οὐκέτ' ἀν τὸ πέρα ἀκούσαις ἐμοῦ λέγοντος, ἀλλ' ἡδη σοι τέλος ἔχέτω ὁ λόγος. καίτοι ὥμην γε μεσοῦν αὐτόν, καὶ ἐρεῖν τὰ ἵσα περὶ τοῦ μὴ

έρωντος, ώς δεῖ έκείνω χαρίζεσθαι μᾶλλον, λέγων ὅσα αὐτὸν ἔχει ἀγαθά· νῦν δὲ δή, ὡς Σώκρατες, τί ἀποπαύῃ; οὐκ [241e] ἥσθου, ὡς μακάριε, ὅτι ἡδη ἐπη φθέγγομαι ἀλλ' οὐκέτι διθυράμβους, καὶ ταῦτα φέγγων; ἐὰν δὲ ἐπαινεῖν τὸν ἔτερον ἄρξωμαι, τί με οἴει ποιήσειν; ἄρ' οἰσθ' ὅτι ὑπὸ τῶν Νυμφῶν, αἵς με σὺ προούβαλες ἐκ προνοίας, σαφῶς ἐνθουσιάσω; λέγω οὖν ἐνὶ λόγῳ ὅτι ὅσα τὸν ἔτερον λελοιδορήκαμεν, τῷ ἐτέρῳ τάναντία τούτων ἀγαθὰ πρόσεστιν. καὶ τί δεῖ μακροῦ λόγου; περὶ γὰρ ἀμφοῖν ἵκανῶς εἴρηται.

St. 242a

[Σωκράτης]: καὶ οὕτω δὴ ὁ μῦθος ὅτι πάσχειν προσήκει αὐτῷ, τοῦτο πείσεται· κάγὼ τὸν ποταμὸν τοῦτον διαβὰς ἀπέρχομαι πρὶν ὑπὸ σοῦ τι μεῖζον ἀναγκασθῆναι. μήπω γε, ὡς Σώκρατες, πρὶν ἂν τὸ καῦμα παρέλθῃ. ἡ οὐχ ὁρᾶς ὡς σχεδὸν ἡδη μεσημβρίᾳ ἵσταται ἡ δὴ καλουμένη σταθερά; ἀλλὰ περιμείναντες καὶ ἕμα περὶ τῶν εἰρημένων διαλεχθέντες, τάχα ἐπειδὸν ἀποψυχῇ ἴμεν. θεῖός γ' εἶ περὶ τοὺς λόγους, ὡς Φαῖδρε, καὶ ἀτεχνῶς θαυμάσιος. οἷμαι γὰρ ἐγὼ τῶν ἐπὶ τοῦ σοῦ βίου γεγονότων λόγων [242b] μηδένα πλείους ἢ σὲ πεποιηκέναι γεγενῆσθαι ἥτοι αὐτὸν λέγοντα ἢ ἄλλους ἐνὶ γέ τῷ τρόπῳ προσαναγκάζοντα —Σιμίαν Θηβαῖον ἔξαιρω λόγου· τῶν δὲ ἄλλων πάμπολυ κρατεῖς— καὶ νῦν αὐτὸς δοκεῖς αἴτιος μοι γεγενῆσθαι λόγω τινὶ ρήθηναι. οὐ πόλεμόν γε ἀγγέλλεις. ἀλλὰ πῶς δὴ καὶ τίνι τούτῳ; ἡνίκ' ἔμελλον, ὡγαθέ, τὸν ποταμὸν διαβαίνειν, τὸ δαιμόνιόν τε καὶ τὸ εἰωθός σημεῖόν μοι γίγνεσθαι ἐγένετο —άει [242c] δέ με ἐπίσχει ὁ ἀν μέλλω πράττειν— καί τινα φωνὴν ἔδοξα αὐτόθεν ἀκοῦσαι, ἡ με οὐκ ἐᾶ ἀπιέναι πρὶν ἂν ἀφοσιώσωμαι, ὡς δὴ τι ἡμαρτηκότα εἰς τὸ θεῖον. εἰμὶ δὴ οὖν μάντις μέν, οὐ πάνυ δὲ σπουδαῖος, ἀλλ' ὥσπερ οἱ τὰ γράμματα φαῦλοι, ὅσον μὲν ἐμαυτῷ μόνον ἵκανός· σαφῶς οὖν ἡδη μανθάνω τὸ ἀμάρτημα. ὡς δὴ τοι, ὡς ἐταῖρε, μαντικόν γέ τι καὶ ἡ ψυχῇ· ἐμὲ γὰρ ἔθραξε μέν τι καὶ πάλαι λέγοντα τὸν λόγον, καὶ πως ἐδυσωπούμην κατ' Ἰβυκον, μή τι παρὰ θεοῖς [242d]

ἀμβλακῶν τιμὰν πρὸς ἀνθρώπων ἀμείψω·

Ibycus Frag. 24, Bergk.

[Σωκράτης]: νῦν δὲ ἥσθημαι τὸ ἀμάρτημα. λέγεις δὲ δὴ τί; δεινόν, ὡς Φαῖδρε, δεινὸν λόγον αὐτός τε ἐκόμισας ἐμέ τε ἡνάγκασας εἰπεῖν. πῶς δὴ; εὐήθη καὶ ὑπὸ τι ἀσεβῇ· οὐ τίς ἂν εἴη δεινότερος; οὐδείς, εἴ γε σὺ ἀληθῆ λέγεις. τί οὖν; τὸν ἔρωτα οὐκ Ἀφροδίτης καὶ θεόν τινα ἡγῆ; λέγεται γε δὴ. οὐ τι ὑπό γε Λυσίου, οὐδὲ ὑπὸ τοῦ σοῦ λόγου, δὲς διὰ [242e] τοῦ ἐμοῦ στόματος καταφαρμακευθέντος ὑπὸ σοῦ ἐλέχθη.

St. 243a

[Σωκράτης]: εἰ δὲ ἔστιν, ὥσπερ οὖν ἔστι, θεὸς ἡ τι θεῖον ὁ Ἔρως, οὐδὲν ἂν κακὸν εἴη, τῷ δὲ λόγῳ τῷ νυνδὴ περὶ αὐτοῦ εἰπέτην ὡς τοιούτου ὄντος· ταύτη τε οὖν ἡμαρτανέτην περὶ τὸν ἔρωτα, ἔτι τε ἡ εὐήθεια αὐτοῖν πάνυ ἀστεία, τὸ μηδὲν ὑγίες λέγοντε μηδὲ ἀληθὲς σεμνύνεσθαι ὡς τὶ ὄντε, εἰ ἄρα ἀνθρωπίσκους τινὰς ἔξαπατήσαντεύδοκιμήσετον ἐν αὐτοῖς. ἐμοὶ μὲν οὖν, ὡς φίλε, καθήρασθαι ἀνάγκη· ἔστιν δὲ τοῖς ἀμαρτάνουσι περὶ μυθολογίαν καθαρμὸς ἀρχαῖος, δὲν Ὁμηρος μὲν οὐκ ἥσθετο, Στησίχορος δέ. τῶν γὰρ ὄμμάτων στερηθεὶς διὰ τὴν Ἐλένης κακηγορίαν οὐκ ἡγνόησεν ὥσπερ Ὁμηρος, ἀλλ' ἄτε μουσικὸς ὧν ἔγνω τὴν αἰτίαν, καὶ ποιεῖ εὐθὺς—

οὐκ ἔστ' ἔτυμος λόγος οὗτος,
οὐδὲ ἔβας ἐν νηυσὶν εύσέλμοις,
οὐδὲ ἵκεο Πέργαμα Τροίας·

Stesichorus Frag. 32 Bergk

[Σωκράτης]: καὶ ποιήσας δὴ πᾶσαν τὴν καλουμένην Παλινωδίαν παραχρῆμα ἀνέβλεψεν. ἐγὼ οὖν σοφώτερος ἐκείνων γενήσομαι κατ' αὐτό γε τοῦτο· πρὶν γάρ τι παθεῖν διὰ τὴν τοῦ Ἔρωτος κακηγορίαν

πειράσομαι αὐτῷ ἀποδοῦναι τὴν παλινωδίαν, γυμνῇ τῇ κεφαλῇ καὶ οὐχ ὥσπερ τότε ὑπ' αἰσχύνης ἐγκεκαλυμένος. τουτωνί, ὡς Σώκρατες, οὐκ ἔστιν ἄττ' ἀν ἐμοὶ εἴπεις ἡδίω. καὶ [243c] γάρ, ὡγαθὲ Φαῖδρε, ἐννοεῖς ὡς ἀναιδῶς εἰρησθον τὸ λόγω, οὔτός τε καὶ ὁ ἐκ τοῦ βιβλίου ὅρθείς. εἰ γὰρ ἀκούων τις τύχοι ἡμῶν γεννάδας καὶ πρᾶος τὸ ὥθος, ἐτέρου δὲ τοιούτου ἐρῶν ἥ καὶ πρότερόν ποτε ἐρασθείς, λεγόντων ὡς διὰ σμικρὰ μεγάλας ἔχθρας οἱ ἐρασταὶ ἀναιροῦνται καὶ ἔχουσι πρὸς τὰ παιδικὰ φθονερῶς τε καὶ βλαβερῶς, πῶς οὐκ ἀν οἵτινες αὐτὸν ἡγεῖσθαι ἀκούειν ἐν ναύταις που τεθραμμένων καὶ οὐδένα ἐλεύθερον ἔρωτα ἐωρακότων, πολλοῦ δ' ἀν δεῖν ἡμῖν [243d] ὅμολογεῖν ἀ ψέγομεν τὸν ἔρωτα; Ἰσως νὴ Δί', ὡς Σώκρατες, τοῦτον γε τοίνυν ἔγωγε αἰσχυνόμενος, καὶ αὐτὸν τὸν ἔρωτα δεδιώς, ἐπιθυμῶ ποτίμω λόγω οἶσιν ἀλμυρὰν ἀκοὴν ἀποκλύσασθαι· συμβουλεύω δὲ καὶ Λυσίᾳ ὅτι τάχιστα γράψαι ὡς χρὴ ἐραστῇ μᾶλλον ἥ μὴ ἐρῶντι ἐκ τῶν ὁμοίων χαρίζεσθαι. ἀλλ' εὖ ἵσθι ὅτι ἔξει τοῦθ' οὕτω· σοῦ γὰρ εἰπόντος τὸν τοῦ ἐραστοῦ ἐπαινον, πᾶσα ἀνάγκη Λυσίαν ὑπ' ἐμοῦ ἀναγκασθῆναι [243e] γράψαι αὖ περὶ τοῦ αὐτοῦ λόγον. τοῦτο μὲν πιστεύω, ἔωσπερ ἀν ἥς ὅς εἰ. λέγε τοίνυν θαρρῶν. ποῦ δή μοι ὁ παῖς πρὸς ὃν ἔλεγον; ἴνα καὶ τοῦτο ἀκούσῃ, καὶ μὴ ἀνήκοος ὧν φθάσῃ χαρισάμενος τῷ μὴ ἐρῶντι. οὗτος παρά σοι μάλα πλησίον ἀεὶ πάρεστιν, ὅταν σὺ βούλῃ.

St. 244α

[Σωκράτης]:οὔτωσὶ τοίνυν, ὡς παῖ καλέ, ἐνυόησον, ὡς ὁ μὲν πρότερος ἥν λόγος Φαῖδρου τοῦ Πυθοκλέους, Μυρρινουσίου ἀνδρός· ὃν δὲ μέλλω λέγειν, Στησιχόρου τοῦ Εύφήμου, Ἰμεραίου. λεκτέος δὲ ὥδε, ὅτι οὐκ ἔστ' ἔτυμος λόγος ὅς ἀν παρόντος ἐραστοῦ τῷ μὴ ἐρῶντι μᾶλλον φῆ δεῖν χαρίζεσθαι, διότι δὴ ὁ μὲν μαίνεται, ὁ δὲ σωφρονεῖ. εἰ μὲν γὰρ ἥν ἀπλοῦν τὸ μανίαν κακὸν εἶναι, καλῶς ἀν ἐλέγετο· νῦν δὲ τὰ μέγιστα τῶν ἀγαθῶν ἡμῖν γίγνεται διὰ μανίας, θείᾳ μέντοι δόσει διδομένης. ἥ τε γὰρ δὴ ἐν Δελφοῖς προφῆτις αἱ τ' ἐν [244b] Δωδώνῃ ἱέρειαι μανεῖσαι μὲν πολλὰ δὴ καὶ καλὰ ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ τὴν Ἑλλάδα ἡργάσαντο, σωφρονοῦσαι δὲ βραχέα ἥ οὐδέν· καὶ ἔαν δὴ λέγωμεν Σίβυλλάν τε καὶ ἄλλους, ὅσοι μαντικῇ χρώμενοι ἐνθέω πολλὰ δὴ πολλοῖς προλέγοντες εἰς τὸ μέλλον ὥρθωσαν, μηκύνοιμεν ἀν δῆλα παντὶ λέγοντες. τόδε μὴν ἀξιονέπιμαρτύρασθαι, ὅτι καὶ τῶν παλαιῶν οἱ τὰ ὄνόματα τιθέμενοι οὐκ αἰσχρὸν ἡγοῦντο οὐδὲ ὄνειδος μανίαν· οὐ [244c] γὰρ ἀν τῇ καλλίστῃ τέχνῃ, ἥ τὸ μέλλον κρίνεται, αὐτὸ τοῦτο τούνομα ἐμπλέκοντες μανικήν ἐκάλεσαν. ἀλλ' ὡς καλοῦ ὄντος, ὅταν θείᾳ μοίρᾳ γίγνηται, οὕτω νομίσαντες ἔθεντο, οἱ δὲ νῦν ἀπειροκάλως τὸ ταῦ ἐπεμβάλλοντες μαντικὴν ἐκάλεσαν. ἐπεὶ καὶ τήν γε τῶν ἐμφρόνων, ζήτησιν τοῦ μέλλοντος διά τε ὄρνιθων ποιουμένων καὶ τῶν ἄλλων σημείων, ἄτ' ἐκ διανοίας ποριζομένων ἀνθρωπίνῃ οἱήσει νοῦν τε καὶ ιστορίαν, οἰνοιστικὴν ἐπωνόμασαν, [244d] ἥν νῦν οἰωνιστικὴν τῷ ω σεμνύνοντες οἱ νέοι καλοῦσιν· ὅσῳ δὴ οὖν τελεώτερον καὶ ἐντιμότερον μαντικὴ οἰωνιστικῆς, τό τε ὄνομα τοῦ ὄνόματος ἐργον τ' ἐργού, τόσῳ κάλλιον μαρτυροῦσιν οἱ παλαιοὶ μανίαν σωφροσύνης τὴν ἐκ θεοῦ τῆς παρ' ἀνθρώπων γιγνομένης. ἀλλὰ μὴν νόσων γε καὶ πόνων τῶν μεγίστων, ἀ δὴ παλαιῶν ἐκ μηνιμάτων ποθὲν ἐν τισι τῶν γενῶν ἥ μανία ἐγγενομένη καὶ προφητεύσασα, οἵτις ἔδει ἀπαλλαγὴν [244e] ηὔρετο, καταφυγοῦσα πρὸς θεῶν εὐχάς τε καὶ λατρείας, ὅθεν δὴ καθαρμῶν τε καὶ τελετῶν τυχοῦσα ἔξαντη ἐποίησε τὸν ἑαυτῆς ἔχοντα πρός τε τὸν παρόντα καὶ τὸν ἐπειτα χρόνον, λύσιν τῷ ὥρθῷ μανέντι τε καὶ κατασχομένῳ

St. 245α

[Σωκράτης]:τῶν παρόντων κακῶν εὔρομένη. τρίτη δὲ ἀπὸ Μουσῶν κατοκωχή τε καὶ μανία, λαβοῦσσα ἀπαλὴν καὶ ἄβατον ψυχήν, ἐγείρουσσα καὶ ἐκβακχεύουσσα κατά τε ὥδας καὶ κατὰ τὴν ἄλλην ποίησιν, μυρία τῶν παλαιῶν ἐργα κοσμοῦσσα τοὺς ἐπιγιγνομένους παιδεύει· δὲ δ' ἀν οὖν μανίας Μουσῶν ἐπὶ ποιητικὰς θύρας ἀφίκηται, πεισθεὶς ὡς ἄρα ἐκ τέχνης ἴκανὸς ποιητῆς ἐσόμενος, ἀτελῆς αὐτός τε καὶ ἡ ποίησις ὑπὸ τῆς τῶν μανιομένων ἥ τοῦ σωφρονοῦντος ἡφανίσθη. τοσαῦτα [245b] μέν σοι καὶ ἔτι πλείω ἔχω μανίας γιγνομένης ἀπὸ θεῶν λέγειν καλὰ ἐργα. ὥστε τοῦτο γε αὐτὸ μὴ φοβώμεθα, μηδέ τις ἡμᾶς λόγος θορυβείτω δεδιττόμενος ὡς πρὸ τοῦ κεκινημένου τὸν σώφρονα δεῖ προσαιρεῖσθαι φίλον· ἀλλὰ τόδε πρὸς ἐκείνων δείξας φερέσθω τὰ νικητήρια, ὡς οὐκ ἐπ' ὠφελίᾳ ὁ ἐρωταὶ τῷ ἐρῶντι καὶ τῷ ἐρωμένῳ ἐκ θεῶν ἐπιπέμπεται. ἡμῖν δὲ ἀποδεικτέον αὖ τούναντίον, ὡς ἐπ' εύτυχίᾳ τῇ μεγίστῃ παρὰ [245c] θεῶν ἥ τοιαύτη μανία δίδοται· ἡ δὲ

δὴ ἀπόδειξις ἔσται δεινοῖς μὲν ἄπιστος, σοφοῖς δὲ πιστή. δεῖ οὖν πρῶτον ψυχῆς φύσεως πέρι θείας τε καὶ ἀνθρωπίνης ίδόντα πάθη τε καὶ ἔργα τάληθες νοήσαι· ἀρχὴ δὲ ἀποδείξεως ἡδε. ψυχὴ πᾶσα ἀθάνατος. τὸ γὰρ ἀεικίνητον ἀθάνατον· τὸ δ' ἄλλο κινοῦν καὶ ὑπ' ἄλλου κινούμενον, παῦλαν ἔχον κινήσεως, παῦλαν ἔχει ζωῆς. μόνον δὴ τὸ αὐτὸ κινοῦν, ἅτε οὐκ ἀπολεῖπον ἐαυτό, οὕποτε λήγει κινούμενον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσα κινεῖται τοῦτο πηγὴ καὶ ἀρχὴ κινήσεως. ἀρχὴ [245d] δὲ ἀγένητον. ἐξ ἀρχῆς γὰρ ἀνάγκη πᾶν τὸ γιγνόμενον γίγνεσθαι, αὐτὴν δὲ μηδ' ἔξ ἐνός· εἰ γὰρ ἔκ του ἀρχὴ γίγνοιτο, οὐκ ἀν ἔτι ἀρχὴ γίγνοιτο. ἐπειδὴ δὲ ἀγένητόν ἔστιν, καὶ ἀδιάφθορον αὐτὸ ἀνάγκη εἶναι. ἀρχῆς γὰρ δὴ ἀπολομένης οὕτε αὐτῇ ποτε ἔκ του οὕτε ἄλλο ἔξ ἐκείνης γενήσεται, εἴπερ ἔξ ἀρχῆς δεῖ τὰ πάντα γίγνεσθαι. οὕτω δὴ κινήσεως μὲν ἀρχὴ τὸ αὐτὸ αὐτὸ κινοῦν. τοῦτο δὲ οὕτ' ἀπόλλυσθαι οὕτε γίγνεσθαι δυνατόν, ἡ πάντα τε οὐρανὸν πᾶσάν [245e] τε γῆν εἰς ἐν συμπεσοῦσαν στῆναι καὶ μήποτε αὔθις ἔχειν ὅθεν κινηθέντα γενήσεται. ἀθανάτου δὲ πεφασμένου τοῦ ὑφ' ἐαυτοῦ κινουμένου, ψυχῆς ούσιαν τε καὶ λόγον τοῦτον αὐτόν τις λέγων οὐκ αἰσχυνεῖται.

St. 246a

[Σωκράτης]: πᾶν γὰρ σῶμα, ὃ μὲν ἔξωθεν τὸ κινεῖσθαι, ἄψυχον, ὃ δὲ ἔνδοθεν αὐτῷ ἔξ αὐτοῦ, ἔμψυχον, ὡς ταύτης ούσης φύσεως ψυχῆς· εἰ δ' ἔστιν τοῦτο οὕτως ἔχον, μὴ ἄλλο τι εἶναι τὸ αὐτὸ ἐαυτὸ κινοῦν ἡ ψυχὴν, ἔξ ἀνάγκης ἀγένητόν τε καὶ ἀθάνατον ψυχὴ ἀν εἴη. περὶ μὲν οὖν ἀθανασίας αὐτῆς ἴκανῶς· περὶ δὲ τῆς ίδεας αὐτῆς ὥδε λεκτέον. οἷον μέν ἔστι, πάντη πάντως θείας εἶναι καὶ μακρᾶς διηγήσεως, ὃ δὲ ἔοικεν, ἀνθρωπίνης τε καὶ ἐλάττονος· ταύτη οὖν λέγωμεν. ἔοικέτω δὴ συμφύτῳ δυνάμει ὑποπτέρου ζεύγους τε καὶ ἡνίοχου. Θεῶν μὲν οὖν ἵπποι τε καὶ ἡνίοχοι πάντες αὐτοί τε ἀγαθοὶ καὶ ἔξ ἀγαθῶν, τὸ [246b] δὲ τῶν ἄλλων μέμεικται. καὶ πρῶτον μὲν ἡμῶν ὁ ἄρχων συνωρίδος ἡνίοχει, εἴτα τῶν ἵππων ὁ μὲν αὐτῷ καλός τε καὶ ἀγαθὸς καὶ ἔκ τοιούτων, ὁ δ' ἔξ ἐναντίων τε καὶ ἐναντίος· χαλεπὴ δὴ καὶ δύσκολος ἔξ ἀνάγκης ἡ περὶ ἡμᾶς ἡνιόχησις. πῃ δὴ οὖν θυητόν τε καὶ ἀθάνατον ζῶν ἐκλήθη πειρατέον εἰπεῖν. ψυχὴ πᾶσα παντὸς ἐπιμελεῖται τοῦ ἀψύχου, πάντα δὲ οὐρανὸν περιπολεῖ, ἄλλοτ' ἐν ἄλλοις εἴδεσι γιγνομένη. τελέα μὲν [246c] οὖσα καὶ ἐπτερωμένημετεωροπορεῖ τε καὶ πάντα τὸν κόσμον διοικεῖ, ἡ δὲ πτερορρυήσασα φέρεται ἔως ἀν στερεοῦ τινος ἀντιλάβηται, οὗ κατοικισθεῖσα, σῶμα γῆινον λαβοῦσα, αὐτὸ αὐτὸ δοκοῦν κινεῖν διὰ τὴν ἔκεινης δύναμιν, ζῶν τὸ σύμπαν ἐκλήθη, ψυχὴ καὶ σῶμα παγέν, θυητόν τ' ἔσχεν ἐπωνυμίαν· ἀθάνατον δὲ οὐδ' ἔξ ἐνὸς λόγου λελογισμένου, ἀλλὰ πλάττομεν οὕτε ίδοντες οὕτε ἴκανῶς νοήσαντες θεόν, [246d] ἀθάνατον τι ζῶν, ἔχον μὲν ψυχήν, ἔχον δὲ σῶμα, τὸν ἀεὶ δὲ χρόνον ταῦτα συμπεψύκτα. ἀλλὰ ταῦτα μὲν δή, ὅπῃ τῷ θεῷ φίλον, ταύτη ἔχέτω τε καὶ λεγέσθω· τὴν δὲ αἰτίαν τῆς τῶν πτερῶν ἀποβολῆς, δι' ἣν ψυχῆς ἀπορρεῖ, λάβωμεν. ἔστι δέ τις τοιάδε. πέφυκεν ἡ πτεροῦ δύναμις τὸ ἐμβριθὲς ἄγειν ἄνω μετεωρίζουσα ἡ τὸ τῶν θεῶν γένος οἰκεῖ, κεκοινώνηκε δέ πη μάλιστα τῶν περὶ τὸ σῶμα τοῦ θείου ψυχῆ, τὸ δὲ θεῖον [246e] καλόν, σοφόν, ἀγαθόν, καὶ πᾶν ὅτι τοιοῦτον· τούτοις δὴ τρέφεται τε καὶ αὔξεται μάλιστά γε τὸ τῆς ψυχῆς πτέρωμα, αἰσχρῷ δὲ καὶ κακῷ καὶ τοῖς ἐναντίοις φθίνει τε καὶ διόλλυται.

St. 247a

[Σωκράτης]: ὁ μὲν δὴ μέγας ἡγεμὼν ἐν οὐρανῷ Ζεύς, ἐλαύνων πτηνὸν ἄρμα, πρῶτος πορεύεται, διακοσμῶν πάντα καὶ ἐπιμελούμενος· τῷ δ' ἐπεται στρατιὰ θεῶν τε καὶ δαιμόνων, κατὰ ἔνδεκα μέρη κεκοσμημένη. μένει γὰρ Ἐστία ἐν θεῶν οἴκῳ μόνη· τῶν δὲ ἄλλων ὅσοι ἐν τῷ τῶν δώδεκα ἀριθμῷ τεταγμένοι θεοὶ ἄρχοντες ἡγοῦνται κατὰ τάξιν ἢν ἔκαστος ἐτάχθη. πολλαὶ μὲν οὖν καὶ μακάριαι θέαι τε καὶ διέξοδοι ἐντὸς οὐρανοῦ, ἀς θεῶν γένοις εύδαιμόνων ἐπιστρέφεται πράττων ἔκαστος αὐτῶν τὸ αὐτοῦ, ἐπεται δὲ ὁ ἀεὶ ἐθέλων τε καὶ δυνάμενος· φθόνος γὰρ ἔξω θείου χοροῦ ἵσταται. ὅταν δὲ δὴ πρὸς δαῖτα καὶ ἐπὶ θοίνην ἵωσιν, ἄκραν ἐπὶ τὴν ὑπουράνιον [247b] ἀψίδα πορεύονται πρὸς ἄναντες, ἡ δὴ τὰ μὲν θεῶν ὄχηματα ἰσορρόπως εὐήνια ὅντα ῥᾳδίως πορεύεται, τὰ δὲ ἄλλα μόγις· βρίθει γὰρ ὁ τῆς κάκης ἵππος μετέχων, ἐπὶ τὴν γῆν ῥέπων τε καὶ βαρύνων ὃ μὴ καλῶς ἢν τεθραμμένος τῶν ἡνιόχων. ἔνθα δὴ πόνος τε καὶ ἀγῶν ἔσχατος ψυχῆ πρόκειται. αἱ μὲν γὰρ ἀθάνατοι καλούμεναι, ἡνίκ' ἀν πρὸς ἄκρω γένωνται, ἔξω πορευθεῖσαι ἔστησαν ἐπὶ τῷ τοῦ οὐρανοῦ νώτῳ, [247c] στάσας δὲ αὐτὰς περιάγει ἡ περιφορά,

αἱ δὲ θεωροῦσι τὰ ἔξω τοῦ οὐρανοῦ. τὸν δὲ ὑπερουράνιον τόπον οὕτε τις ὅμησέ πω τῶν τῆδε ποιητὴς οὕτε ποτὲ ὑμνήσει κατ' ἀξίαν. ἔχει δὲ ὡδε— τολμητέον γὰρ οὖν τὸ γε ἀληθὲς εἰπεῖν, ἄλλως τε καὶ περὶ ἀληθείας λέγοντα— ἡ γὰρ ἀχρώματός τε καὶ ἀσχημάτιστος καὶ ἀναφῆς οὐσία ὄντως οὔσα, ψυχῆς κυβερνήτη μόνω θεατὴ νῷ, περὶ ἣν τὸ τῆς ἀληθοῦς ἐπιστήμης γένος, τοῦτον ἔχει τὸν [247d] τόπον. ἄτ' οὖν θεοῦ διάνοια νῷ τε καὶ ἐπιστήμη ἀκηράτῳ τρεφομένη, καὶ ἀπάσης ψυχῆς ὅση ἀν μέλη τὸ προσῆκον δέξασθαι, ίδοῦσα διὰ χρόνου τὸ ὃν ἀγαπᾷ τε καὶ θεωροῦσα τάληθῆ τρέφεται καὶ εὐπαθεῖ, ἔως ἂν κύκλω ἡ περιφορὰ εἰς ταύτὸν περιενέγκῃ. ἐν δὲ τῇ περιόδῳ καθορᾶ μὲν αὐτὴν δικαιοσύνην, καθορᾶ δὲ σωφροσύνην, καθορᾶ δὲ ἐπιστήμην, οὐχ ἡ γένεσις πρόσεστιν, οὐδέ' ἡ ἐστίν που ἐτέρα ἐν [247e] ἐτέρω οὔσα ὥν ἡμεῖς νῦν ὄντων καλοῦμεν, ἀλλὰ τὴν ἐν τῷ ὃ ἐστιν ὃν ὄντως ἐπιστήμην οὔσαν· καὶ τὰλλα ὠσαύτως τὰ ὄντα ὄντως θεασαμένη καὶ ἐστιαθεῖσα, δῦσα πάλιν εἰς τὸ εἶσα τοῦ οὐρανοῦ, οἵκαδε ἥλθεν. ἐλθούσης δὲ αὐτῆς ὁ ἡνίοχος πρὸς τὴν φάτνην τοὺς ἵππους στήσας παρέβαλεν ἀμβροσίαν τε καὶ ἐπ' αὐτῇ νέκταρ ἐπότισεν.

St. 248a

[Σωκράτης]: καὶ οὗτος μὲν θεῶν βίος· αἱ δὲ ἄλλαι ψυχαί, ἡ μὲν ἄριστα θεῶ ἐπομένη καὶ εἰκασμένη ὑπερῆρεν εἰς τὸν ἔξω τόπον τὴν τοῦ ἡνιόχου κεφαλήν, καὶ συμπεριηγέθη τὴν περιφοράν, θορυβουμένη ὑπὸ τῶν ἵππων καὶ μόγις καθορῶσα τὰ ὄντα· ἡ δὲ τοτὲ μὲν ἥρεν, τοτὲ δ' ἔδυ, βιαζομένων δὲ τῶν ἵππων τὰ μὲν εἶδεν, τὰ δ' οὕ. αἱ δὲ δὴ ἄλλαι γλιχόμεναι μὲν ἀπασαι τοῦ ἄνω ἔπονται, ἀδυνατοῦσαι δέ, ὑποβρύχιαι συμπεριφέρονται, πατοῦσαι ἀλλήλας καὶ ἐπιβάλλουσαι, ἐτέρα πρὸ [248b] τῆς ἐτέρας πειρωμένη γενέσθαι. Θόρυβος οὖν καὶ ἄμιλλα καὶ ἰδρῶς ἐσχατος γίγνεται, οὐ δὴ κακίᾳ ἡνιόχων πολλαὶ μὲν χωλεύονται, πολλαὶ δὲ πολλὰ πτερὰ θραύονται· πᾶσαι δὲ πολὺν ἔχουσαι πόνον ἀτελεῖς τῆς τοῦ ὄντος θέας ἀπέρχονται, καὶ ἀπελθοῦσαι τροφῇ διοξαστῇ χρῶνται. οὐ δ' ἔνεχ' ἡ πολλὴ σπουδὴ τὸ ἀληθείας ἰδεῖν πεδίον οὐ ἐστιν, ἡ τε δὴ προσήκουσα ψυχῆς τῷ ἀρίστῳ νομὴ ἐκ τοῦ ἐκεῖ λειμῶνος [248c] τυγχάνει οὔσα, ἡ τε τοῦ πτεροῦ φύσις, ὡς ψυχὴ κουφίζεται, τούτῳ τρέφεται. θεσμός τε Άδραστείας ὅδε. ἥτις ἀν ψυχὴ θεῶ συνυπαδὸς γενομένη κατίδη τι τῶν ἀληθῶν, μέχρι τε τῆς ἐτέρας περιόδου εἴναι ἀπήμονα, κἄν ἀεὶ τοῦτο δύνηται ποιεῖν, ἀεὶ ἀβλαβῇ εἴναι· ὅταν δὲ ἀδυνατήσασα ἐπισπέσθαι μὴ ἴδῃ, καὶ τινι συντυχίᾳ χρησαμένη λήθης τε καὶ κακίας πλησθεῖσα βαρυνθῆ, βαρυνθεῖσα δὲ πτερορρυήσῃ τε καὶ ἐπὶ τὴν γῆν πέσῃ, τότε νόμος ταύτην μὴ [248d] φυτεῦσαι εἰς μηδεμίαν θήρειον φύσιν ἐν τῇ πρώτῃ γενέσει, ἀλλὰ τὴν μὲν πλεῖστα ἰδοῦσαν εἰς γονὴν ἀνδρὸς γενησομένου φιλοσόφου ἡ φιλοκάλου ἡ μουσικοῦ τινος καὶ ἐρωτικοῦ, τὴν δὲ δευτέραν εἰς βασιλέως ἐννόμου ἡ πολεμικοῦ καὶ ἀρχικοῦ, τρίτην εἰς πολιτικοῦ ἡ τινος οἰκονομικοῦ ἡ χρηματιστικοῦ, τετάρτην εἰς φιλοπόνου ἡ γυμναστικοῦ ἡ περὶ σώματος ἵασίν τινος ἐσομένου, πέμπτην μαντικὸν βίον ἡ [248e] τινα τελεστικὸν ἔξουσαν· ἔκτη ποιητικὸς ἡ τῶν περὶ μίμησίν τις ἄλλος ἀρμόσει, ἐβδόμη δημιουργικὸς ἡ γεωργικός, ὄγδοη σοφιστικὸς ἡ δημοκοπικός, ἐνάτη τυραννικός.

St. 249a

[Σωκράτης]: ἐν δὴ τούτοις ἄπασιν ὃς μὲν ἀν δικαίως διαγάγη ἀμείνονος μοίρας μεταλαμβάνει, ὃς δ' ἀν ἀδίκως, χείρονος· εἰς μὲν γὰρ τὸ αὐτὸ δθεν ἥκει ἡ ψυχὴ ἐκάστη οὐκ ἀφικνεῖται ἐτῶν μυρίων— οὐ γὰρ πτεροῦται πρὸ τοσούτου χρόνου— πλὴν ἡ τοῦ φιλοσοφήσαντος ἀδόλως ἡ παιδεραστήσαντος μετὰ φιλοσοφίας, αὗται δὲ τρίτη περιόδῳ τῇ χιλιετεῖ, ἐὰν ἔλωνται τρὶς ἐφεξῆς τὸν βίον τοῦτον, οὕτω πτερωθεῖσαι τρισχιλιοστῷ ἔτει ἀπέρχονται. αἱ δὲ ἄλλαι, ὅταν τὸν πρῶτον βίον τελευτήσωσιν, κρίσεως ἔτυχον, κριθεῖσαι δὲ αἱ μὲν εἰς τὰ ὑπὸ γῆς δικαιωτήρια ἔλθοῦσαι δίκην ἔκτινουσιν, αἱ δὲ εἰς τούρανοῦ τινα τόπον ὑπὸ τῆς Δίκης κουφισθεῖσαι διάγουσιν ἀξίως οὐ ἐν ἀνθρώπου [249b] εἶδει ἐβίωσαν βίου. τῷ δὲ χιλιοστῷ ἀμφότεραι ἀφικνούμεναι ἐπὶ κλήρωσίν τε καὶ αἵρεσιν τοῦ δευτέρου βίου αἱροῦνται ὃν ἀν θέλη ἐκάστη· ἔνθα καὶ εἰς θηρίου βίον ἀνθρωπίνη ψυχὴ ἀφικνεῖται, καὶ ἐκ θηρίου ὃς ποτε ἀνθρωπος ἦν πάλιν εἰς ἄνθρωπον. οὐ γὰρ ἡ γε μήποτε ἰδοῦσα τὴν ἀλήθειαν εἰς τόδε ἥξει τὸ σχῆμα. δεῖ γὰρ ἀνθρωπὸν συνιέναι κατ' εῖδος λεγόμενον, ἐκ πολλῶν ἴὸν αἰσθήσεων εἰς [249c] ἐν λογισμῷ συναιρούμενον· τοῦτο δ' ἐστὶν ἀνάμνησις ἐκείνων ἡ ποτ' εἶδεν ήμῶν ἡ ψυχὴ συμπορευθεῖσα θεῶ καὶ ὑπεριδοῦσα ἡ νῦν εἴναι φαμεν, καὶ ἀνακύψασα εἰς τὸ ὃν ὄντως. διὸ δὴ δικαίως μόνη

πτεροῦται ἡ τοῦ φιλοσόφου διάνοια· πρὸς γὰρ ἐκείνοις ἀεὶ ἐστιν μνήμη κατὰ δύναμιν, πρὸς οἶστερ θεὸς ὧν θεῖός ἐστιν. τοῖς δὲ δὴ τοιούτοις ἀνὴρ ὑπομνήμασιν ὄρθως χρώμενος, τελέους ἀεὶ τελετὰς τελούμενος, τέλεος ὄντως μόνος γίγνεται· ἔξιστάμενος δὲ τῶν ἀνθρωπίνων [249d] σπουδασμάτων καὶ πρὸς τῷ θείῳ γιγνόμενος, νουθετεῖται μὲν ὑπὸ τῶν πολλῶν ὡς παρακινῶν, ἐνθουσιάζων δὲ λέληθεν τοὺς πολλούς. ἔστι δὴ οὖν δεῦρο ὁ πᾶς ἡκών λόγος περὶ τῆς τετάρτης μανίας— ἦν ὅταν τὸ τῆδε τις ὄρῶν κάλλος, τοῦ ἀληθοῦςάναμιμησκόμενος, πτερῶται τε καὶ ἀναπτερούμενος προθυμούμενος ἀναπτέσθαι, ἀδυνατῶν δέ, ὅρνιθος δίκην βλέπων ἄνω, τῶν κάτω δὲ ἀμελῶν, αἵτιναν ἔχει ὡς μανικῶς διακείμενος— ὡς [249e] ἄρα αὕτη πασῶν τῶν ἐνθουσιάσεων ἀρίστη τε καὶ ἔξι ἀρίστων τῷ τε ἔχοντι καὶ τῷ κοινωνοῦντι αὐτῆς γίγνεται, καὶ ὅτι ταύτης μετέχων τῆς μανίας ὁ ἐρῶν τῶν καλῶν ἐραστὴς καλεῖται.

St. 250α

[Σωκράτης]: καθάπερ γὰρ εἴρηται, πᾶσα μὲν ἀνθρώπου ψυχὴ φύσει τεθέαται τὰ ὅντα, ἢ οὐκ ἂν ἥλθεν εἰς τόδε τὸ ζῷον· ἀναμιμήσκεσθαι δὲ ἐκ τῶνδε ἐκεῖνα οὐ δράδιον ἀπάσῃ, οὔτε ὅσαι βραχέως εἰδον τότε τάκει, οὕθ' αἱ δεῦρο πεσοῦσαι ἐδυστύχησαν, ὥστε ὑπὸ τινῶν ὄμιλιῶν ἐπὶ τὸ ἄδικον τραπόμεναι λήθην ὧν τότε εἰδον ἰερῶν ἔχειν. ὀλίγαι δὴ λείπονται αἱς τὸ τῆς μνήμης ἱκανῶς πάρεστιν· αὗται δέ, ὅταν τι τῶν ἐκεῖ ὄμοιώμα τίδωσιν, ἐκπλήττονται καὶ οὐκέτ' ἐν αὐτῶν γίγνονται, δ' ἔστι τὸ πάθος ἀγνοοῦσι διὰ [250b] τὸ μὴ ἱκανῶς διαισθάνεσθαι. δικαιοσύνης μὲν οὖν καὶ σωφροσύνης καὶ ὅσα ἄλλα τίμια ψυχαῖς οὐκ ἔνεστι φέγγος οὐδὲν ἐν τοῖς τῇδε ὄμοιώμασιν, ἀλλὰ δι' ἀμυδρῶν ὄργανων μόγις αὐτῶν καὶ ὀλίγοι ἐπὶ τὰς εἰκόνας ιόντες θεῶνται τὸ τοῦ εἰκασθέντος γένος· κάλλος δὲ τότ' ἦν ἰδεῖν λαμπρόν, ὅτε σὺν εὐδαιμονί χορῷ μακαρίαν ὄψιν τε καὶ θέαν, ἐπόμενοι μετὰ μὲν Διὸς ἡμεῖς, ἄλλοι δὲ μετ' ἄλλου θεῶν, εἰδόν τε καὶ ἐτελοῦντο τῶν τελετῶν ἦν θέμις λέγειν μακαριωτάτην, [250c] ἦν ὠργιάζομεν ὀλόκληροι μὲν αὐτοὶ ὅντες καὶ ἀπαθεῖς κακῶν ὅσα ἡμᾶς ἐν ὑστέρῳ χρόνῳ ὑπέμενεν, ὀλόκληρα δὲ καὶ ἀπλᾶ καὶ ἀτρεμῆ καὶ εὐδαιμονα φάσματα μυούμενοί τε καὶ ἐποπτεύοντες ἐν αὐγῇ καθαρῷ, καθαροὶ ὅντες καὶ ἀσήμαντοι τούτου δὲ νῦν δὴ σῶμα περιφέροντες ὄνομάζομεν, ὀστρέου τρόπου δεδεσμευμένοι. ταῦτα μὲν οὖν μνήμη κεχαρίσθω, δι' ἦν πόθῳ τῶν τότε νῦν μακρότερα εἴρηται· περὶ δὲ κάλλους, ὥσπερ εἴπομεν, μετ' [250d] ἐκείνων τε ἔλαμπεν ὅν, δεῦρο τ' ἐλθόντες κατειλήφαμεν αὐτὸ διὰ τῆς ἐναργεστάτης αἰσθήσεως τῶν ἡμετέρων στίλβον ἐναργέστατα. ὄψις γὰρ ἡμῖν ὀξυτάτη τῶν διὰ τοῦ σώματος ἔρχεται αἰσθήσεων, ἢ φρόνησις οὐχ ὄραται— δεινοὺς γὰρ ἂν παρεῖχεν ἔρωτας, εἴ τι τοιοῦτον ἐαυτῆς ἐναργὲς εἰδωλον παρείχετο εἰς ὄψιν ίόν— καὶ τάλλα ὅσα ἐραστά· νῦν δὲ κάλλος μόνον ταύτην ἔσχε μοῖραν, ὥστ' ἐκφανέστατον εἶναι καὶ [250e] ἐρασμιώτατον.

St. 251α

[Σωκράτης]: ὁ μὲν οὖν μὴ νεοτελῆς ἡ διεφθαρμένος οὐκ ὀξέως ἐνθένδε ἐκεῖσε φέρεται πρὸς αὐτὸ τὸ κάλλος, θεώμενος αὐτοῦ τὴν τῇδε ἐπωνυμίαν, ὥστ' οὐ σέβεται προσορῶν, ἀλλ' ἡδονῇ παραδοὺς τετράποδος νόμον βαίνειν ἐπιχειρεῖ καὶ παιδισπορεῖν, καὶ ὕβρει προσομιλῶν οὐ δέδοικεν οὐδ' αἰσχύνεται παρὰ φύσιν ἡδονὴν διώκων· ὁ δὲ ἀρτιτελῆς, ὁ τῶν τότε πολυθεάμων, ὅταν θεοιειδὲς πρόσωπον ἴδῃ κάλλος εὖ μεμιμημένον ἡ τινα σώματος ἰδέαν, πρῶτον μὲν ἔφριξε καὶ τι τῶν τότε ὑπῆλθεν αὐτὸν δειμάτων, εἴτα προσορῶν ὡς θεὸν σέβεται, καὶ εἰ μὴ ἐδεδίει τὴν τῆς σφόδρα μανίας δόξαν, θύοι ἂν ὡς ἀγάλματι καὶ θεῷ τοῖς παιδικοῖς. ἴδοντα δ' αὐτὸν οἷον ἐκ τῆς φρίκης μεταβολή τε καὶ [251b] ιδρῶς καὶ θερμότης ἀηθῆς λαμβάνει· δεξάμενος γὰρ τοῦ κάλλους τὴν ἀπορροὴν διὰ τῶν ὄμμάτων ἐθερμάνθη ἡ ἡ τοῦ πτεροῦ φύσις ἄρδεται, θερμανθέντος δὲ ἑτάκη τὰ περὶ τὴν ἔκφυσιν, ἡ πάλαι ὑπὸ σκληρότητος συμμεμυκότα εἴργε μὴ βλαστάνειν, ἐπιρρυείσης δὲ τῆς τροφῆς ὄδησέ τε καὶ ὕρμησε φύεσθαι ἀπὸ τῆς ρίζης ὁ τοῦ πτεροῦ καυλὸς ὑπὸ πᾶν τὸ τῆς ψυχῆς εἴδος· πᾶσα γὰρ ἦν τὸ πάλαι πτερωτή. ζεῖ [251c] οὖν ἐν τούτῳ ὅλῃ καὶ ἀνακηκίει, καὶ ὅπερ τὸ τῶν ὄδοντοφυούντων πάθος περὶ τοὺς ὄδόντας γίγνεται ὅταν ἀρτι φύωσιν, κνῆσίς τε καὶ ἀγανάκτησις περὶ τὰ οὐλα, ταύτων δὴ πέπονθεν ἡ τοῦ πτεροφυείν ἀρχομένου ψυχή· ζεῖ τε καὶ ἀγανακτεῖ καὶ γαργαλίζεται φύουσα τὰ πτερά. ὅταν μὲν οὖν βλέπουσα πρὸς τὸ τοῦ παιδὸς κάλλος, ἐκεῖθεν μέρη ἐπιόντα καὶ ρέοντ'— ἡ δὴ διὰ ταῦτα ἵμερος καλεῖται— δεχομένη τὸν ἵμερον ἄρδηται τε καὶ θερμαίνηται, λωφᾶ τε τῆς ὄδύνης

καὶ [251d] γέγηθεν· ὅταν δὲ χωρὶς γένηται καὶ αὐχμήσῃ, τὰ τῶν διεξόδων στόματα ἡ τὸ πτερὸν ὀρμᾶ, συναυαινόμενα μύσαντα ἀποκλήει τὴν βλάστην τοῦ πτεροῦ, ἡ δ' ἐντὸς μετὰ τοῦ ἴμέρου ἀποκεκλημένη, πηδῶσα οἶον τὰ σφύζοντα, τῇ διεξόδῳ ἐγχρίει ἐκάστη τῇ καθ' αὐτήν, ὥστε πᾶσα κεντουμένη κύκλῳ ἡ ψυχὴ οἰστρᾷ καὶ ὀδυνᾶται, μνήμην δ' αὖ ἔχουσα τοῦ καλοῦ γέγηθεν. ἐκ δὲ ἀμφοτέρων μεμειγμένων ἀδημονεῖ τε τῇ ἀτοπίᾳ τοῦ πάθους καὶ ἀποροῦσα λυττᾶ, καὶ ἐμμανὴς οὕσα [251e] οὕτε νυκτὸς δύναται καθεύδειν οὕτε μεθ' ἡμέραν οῦ ἀν ἦ μένειν, θεῖ δὲ ποθοῦσα ὅπου ἀν οἴηται ὄψεσθαι τὸν ἔχοντα τὸ κάλλος· ἰδοῦσα δὲ καὶ ἐποχετευσαμένη ἵμερον ἔλυσε μὲν τὰ τότε συμπεφραγμένα, ἀναπνοὴν δὲ λαβοῦσα κέντρων τε καὶ ὀδίνων ἔληξεν, ἡδονὴν δ' αὖ ταύτην γλυκυτάτην ἐν τῷ

St. 252a

[Σωκράτης]: πιαρόντι καρποῦται. ὅθεν δὴ ἐκοῦσα εἶναι οὐκ ἀπολείπεται, οὐδέ τινα τοῦ καλοῦ περὶ πλείονος ποιεῖται, ἀλλὰ μητέρων τε καὶ ἀδελφῶν καὶ ἑταίρων πάντων λέλησται, καὶ οὐσίας δι' ἀμέλειαν ἀπολλυμένης παρ' οὐδὲν τίθεται, νομίμων δὲ καὶ εύσχημόνων, οἵς πρὸ τοῦ ἐκαλλωπίζετο, πάντων καταφρονήσασα δουλεύειν ἐτοίμη καὶ κοιμᾶσθαι ὅπου ἀν ἔἄ τις ἐγγυτάτῳ τοῦ πόθου· πρὸς γὰρ τῷ σέβεσθαι τὸν τὸ κάλλος [252b] ἔχοντα ἱατρὸν ηὔρηκε μόνον τῶν μεγίστων πόνων. τοῦτο δὲ τὸ πάθος, ὡς παῖ καλέ, πρὸς ὃν δὴ μοι ὁ λόγος, ἄνθρωποι μὲν ἔρωτα ὄνομάζουσιν, θεοὶ δὲ ὁ καλοῦσιν ἀκούσας εἰκότως διὰ νεότητα γελάσῃ. λέγουσι δὲ οἷμαί τινες Ὄμηριδῶν ἐκ τῶν ἀποθέτων ἐπῶν δύο ἔπη εἰς τὸν ἔρωτα, ὡν τὸ ἔτερον ὑβριστικὸν πάνυ καὶ οὐ σφόδρα τι ἔμμετρον· ὑμνοῦσι δὲ ὕδε— [252c]

τὸν δ' ἡτοὶ θυητοὶ μὲν ἔρωτα καλοῦσι ποτηνόν,
ἀθάνατοι δὲ Πτέρωτα, διὰ πτεροφύτορ' ἀνάγκην.

[Σωκράτης]: τούτοις δὴ ἔξεστι μὲν πείθεσθαι, ἔξεστιν δὲ μῆ· ὅμως δὲ ἡ γε αἰτία καὶ τὸ πάθος τῶν ἔρωντων τοῦτο ἐκεῖνο τυγχάνει ὄν. τῶν μὲν οὖν Διὸς ὁ πατέρων ὁ ληφθεὶς ἐμβριθέστερον δύναται φέρειν τὸ τοῦ πτερωνύμου ἄχθος· ὅσοι δὲ Ἀρεώς τε θεραπευταὶ καὶ μετ' ἐκείνου περιεπόλουν, ὅταν ὑπ' Ἔρωτος ἀλῶσι καὶ τι οἰηθῶσιν ἀδικεῖσθαι ὑπὸ τοῦ ἔρωμένου, φονικοὶ καὶ ἔτοιμοι καθιερεύειν αὐτούς τε καὶ τὰ παιδικά. καὶ [252d] οὕτω καθ' ἔκαστον θεόν, οὗ ἔκαστος ἦν χορευτής, ἐκεῖνον τιμῶν τε καὶ μιμούμενος εἰς τὸ δυνατὸν ζῆ, ἔως ἀν ἡ ἀδιάφθορος καὶ τὴν τῆδε πρώτην γένεσιν βιοτεύῃ, καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ πρός τε τοὺς ἔρωμένους καὶ τοὺς ἄλλους δόμιλει τε καὶ προσφέρεται. τόν τε οὖν ἔρωτα τῶν καλῶν πρὸς τρόπου ἐκλέγεται ἔκαστος, καὶ ὡς θεὸν αὐτὸν ἐκεῖνον ὄντα ἐαυτῷ οἶον ἄγαλμα τεκταίνεται τε καὶ κατακοσμεῖ, ὡς τιμήσων [252e] τε καὶ ὄργιάσων. οἱ μὲν δὴ οὖν Διὸς δῖόν τινα εἶναι ζητοῦσι τὴν ψυχὴν τὸν ὑφ' αὐτῶν ἔρωμενον· σκοποῦσιν οὖν εἰ φιλόσοφός τε καὶ ἡγεμονικὸς τὴν φύσιν, καὶ ὅταν αὐτὸν εύροντες ἔρασθῶσι, πᾶν ποιοῦσιν ὅπως τοιοῦτος ἔσται.

St. 253a

[Σωκράτης]: ἔάν οὖν μὴ πρότερον ἐμβεβῶσι τῷ ἐπιτηδεύματι, τότε ἐπιχειρήσαντες μανθάνουσί τε ὅθεν ἄν τι δύνωνται καὶ αὐτοὶ μετέρχονται, ἰχνεύοντες δὲ παρ' ἔαυτῶν ἀνευρίσκειν τὴν τοῦ σφετέρου θεοῦ φύσιν εὐποροῦσι διὰ τὸ συντόνως ἡναγκάσθαι πρὸς τὸν θεὸν βλέπειν, καὶ ἐφαπτόμενοι αὐτοῦ τῇ μνήμῃ ἐνθουσιῶντες ἐξ ἐκείνου λαμβάνουσι τὰ ἔθη καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα, καθ' ὅσον δυνατὸν θεοῦ ἀνθρώπῳ μετασχεῖν· καὶ τούτων δὴ τὸν ἔρωμενον αἰτιώμενοι ἔτι τε μᾶλλον ἀγαπῶσι, καὶ ἐκ Διὸς ἀρύτωσιν ὄσπερ αἱ βάκχαι, ἐπὶ τὴν τοῦ ἔρωμένου ψυχὴν ἐπαντλοῦντες ποιοῦσιν ὡς δυνατὸν ὄμοιότατον [253b] τῷ σφετέρῳ θεῷ. ὅσοι δ' αὖ μεθ' Ἡρας εἴποντο, βασιλικὸν ζητοῦσι, καὶ εύροντες περὶ τοῦτον πάντα δρῶσιν τὰ αὐτά. οἱ δὲ Ἀπόλλωνός τε καὶ ἐκάστου τῶν θεῶν οὕτω κατὰ τὸν θεὸν ιόντες ζητοῦσι τὸν σφέτερον παιδία πεφυκέναι, καὶ ὅταν κτήσωνται, μιμούμενοι αὐτοί τε καὶ τὰ παιδικὰ πείθοντες καὶ ρυθμίζοντες εἰς τὸ ἐκείνου ἐπιτήδευμα καὶ ἰδέαν ἄγουσιν, ὅση ἐκάστῳ δύναμις, οὐ φθόνω ούδε ἀνελευθέρω δυσμενείᾳ χρώμενοι πρὸς τὰ παιδικά, ἀλλ' εἰς ὄμοιότητα αὐτοῖς [253c] καὶ τῷ θεῷ ὃν ἀν τιμῶσι πᾶσαν πάντως ὅτι μάλιστα πειρώμενοι ἄγειν οὕτω ποιοῦσι. προθυμία μὲν οὖν τῶν ὡς ἀληθῶς ἔρωντων καὶ τελετή, ἔάν γε διαπράξωνται ὁ προθυμοῦνται ἡ λέγω, οὕτω καλή τε καὶ εύδαιμονικὴ ὑπὸ τοῦ δι' ἔρωτα

μανέντος φίλου τῷ φιληθέντι γίγνεται, ἐὰν αἱρεθῇ· ἀλίσκεται δὲ δὴ ὁ αἱρεθεὶς τοιῶδε τρόπῳ. καθάπερ ἐν ἀρχῇ τοῦδε τοῦ μύθου τριχῇ διείλομεν ψυχὴν ἐκάστην, ἵππομόρφῳ μὲν δύο τινὲς εἴδη, ἡνιοχικὸν δὲ εἶδος τρίτον, [253d] καὶ νῦν ἔτι ἡμῖν ταῦτα μενέτω. τῶν δὲ δὴ ἵππων ὁ μέν, φαμέν, ἀγαθός, ὁ δ' οὐ· ἀρετὴ δὲ τίς τοῦ ἀγαθοῦ ἡ κακοῦ κακία, οὐδὲ διείπομεν, νῦν δὲ λεκτέον. ὁ μὲν τοίνυν αὐτοῖν ἐν τῇ καλλίονι στάσει ὥν τὸ τε εἶδος ὄρθος καὶ διηρθρωμένος, ὑψαύχην, ἐπίγυρπος, λευκὸς ἰδεῖν, μελανόμματος, τιμῆς ἐραστὴς μετὰ σωφροσύνης τε καὶ αἰδοῦς, καὶ ἀληθινῆς δόξης ἐταῖρος, ἅπληκτος, κελεύσματι μόνον καὶ λόγῳ [253e] ἡνιοχεῖται· ὁ δ' αὖ σκολιός, πολύς, εἰκῇ συμπεφορημένος, κρατεραύχην, βραχυτράχηλος, σιμοπρόσωπος, μελάγχρως, γλαυκόμματος, ὕφαιμος, ὕβρεως καὶ ἀλαζονείας ἐταῖρος, περὶ ὧτα λάσιος, κωφός, μάστιγι μετὰ κέντρων μόγις ὑπείκων.

St. 254α

[Σωκράτης]: ὅταν δ' οὖν ὁ ἡνιοχὸς ἰδὼν τὸ ἔρωτικὸν ὅμμα, πᾶσαν αἰσθήσει διαθερμήνας τὴν ψυχήν, γαργαλισμοῦ τε καὶ πόθου κέντρων ὑποπλησθῆ, ὁ μὲν εὐπειθῆς τῷ ἡνιοχῷ τῶν ἵππων, ἀεί τε καὶ τότε αἰδοῖ βιαζόμενος, ἐαυτὸν κατέχει μὴ ἐπιπηδᾶν τῷ ἔρωμένῳ· ὁ δὲ οὔτε κέντρων ἡνιοχικῶν οὔτε μάστιγος ἔτι ἐντρέπεται, σκιρτῶν δὲ βίᾳ φέρεται, καὶ πάντα πράγματα παρέχων τῷ σύζυγῳ τε καὶ ἡνιοχῷ ἀναγκάζει ἵεναι τε πρὸς τὰ παιδικὰ καὶ μνείαν ποιεῖσθαι τῆς τῶν ἀφροδισίων χάριτος. τῷ δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν ἀντιτείνετον ἀγανακτοῦντε, [254b] ὡς δεινὰ καὶ παράνομα ἀναγκαζομένω· τελευτῶντε δέ, ὅταν μηδὲν ἡ πέρας κακοῦ, πορεύεσθον ἀγομένω, εἰξαντε καὶ ὄμολογήσαντε ποιήσειν τὸ κελευόμενον. καὶ πρὸς αὐτῷ τ' ἐγένοντο καὶ εἶδον τὴν ὅψιν τὴν τῶν παιδικῶν ἀστράπτουσαν. ἴδοντος δὲ τοῦ ἡνιοχοῦ ἡ μνήμη πρὸς τὴν τοῦ κάλλους φύσιν ἡνέχθη, καὶ πάλιν εἶδεν αὐτὴν μετὰ σωφροσύνης ἐν ἀγνῷ βάθρῳ βεβῶσαν· ἴδουσα δὲ ἔδεισε τε καὶ σεφθεῖσα ἀνέπεσεν ὑπτία, καὶ ἅμα ἡναγκάσθη εἰς τούπισα [254c] ἐλκύσαι τὰς ἡνίας οὕτω σφόδρα, ὥστ' ἐπὶ τὰ ἴσχια ἄμφω καθίσαι τῷ ἵππῳ, τὸν μὲν ἐκόντα διὰ τὸ μὴ ἀντιτείνειν, τὸν δὲ ὕβριστὴν μάλ' ἄκοντα. ἀπελθόντε δὲ ἀπωτέρῳ, ὁ μὲν ὑπ' αἰσχύνης τε καὶ θάμβους ἴδρωτι πᾶσαν ἔβρεξε τὴν ψυχήν, ὁ δὲ λήξας τῆς ὁδύνης, ἦν ὑπὸ τοῦ χαλινοῦ τε ἔσχεν καὶ τοῦ πτώματος, μόγις ἔξαναπνεύσας ἐλόρησεν ὄργῃ, πολλὰ κακίζων τόν τε ἡνιοχὸν καὶ τὸν ὁμόζυγα ὡς δειλίᾳ τε καὶ ἀνανδρίᾳ λιπόντε τὴν τάξιν καὶ ὄμολογίαν· [254d] καὶ πάλιν οὐκ ἐθέλοντας προσιέναι ἀναγκάζων μόγις συνεχώρησεν δεομένων εἰς αὐθὶς ὑπερβαλέσθαι. ἐλθόντος δὲ τοῦ συντεθέντος χρόνου οὐ ἀμνημονεῖν προσποιουμένων αἱματίσκων, βιαζόμενος, χρεμετίζων, ἔλκων ἡνάγκασεν αὖ προσελθεῖν τοῖς παιδικοῖς ἐπὶ τοὺς αὐτοὺς λόγους, καὶ ἐπειδὴ ἐγγὺς ἥσπαν, ἐγκύψας καὶ ἐκτείνας τὴν κέρκον, ἐνδακῶν τὸν χαλινόν, μετ' ἀναιδείας ἔλκει· ὁ δ' [254e] ἡνιοχὸς ἔτι μᾶλλον ταύτον πάθος παθών, ὥσπερ ἀπὸ ὕσπληγος ἀναπεσών, ἔτι μᾶλλον τοῦ ὕβριστοῦ ἵππου ἐκ τῶν ὁδόντων βίᾳ ὄπίσω σπάσας τὸν χαλινόν, τὴν τε κακηγόρουν γλῶτταν καὶ τὰς γνάθους καθήμαξεν καὶ τὰ σκέλη τε καὶ τὰ ἴσχια πρὸς τὴν γῆν ἐρείσας ὁδύναις ἔδωκεν.

St. 255α

[Σωκράτης]: ὅταν δὲ ταύτον πολλάκις πάσχων ὁ πονηρὸς τῆς ὕβρεως λήξη, ταπεινωθεὶς ἔπειται ἥδη τῇ τοῦ ἡνιοχοῦ προνοίᾳ, καὶ ὅταν ἵδη τὸν καλόν, φόβῳ διόλλυται· ὥστε συμβαίνει τότ' ἥδη τὴν τοῦ ἔρωτοῦ ψυχὴν τοῖς παιδικοῖς αἰδουμένην τε καὶ δεδιυῖαν ἔπεισθαι. ἄτε οὖν πᾶσαν θεραπείαν ὡς ἰσόθεος θεραπευόμενος οὐχ ὑπὸ σχηματιζομένου τοῦ ἔρωντος ἀλλ' ἀληθῶς τοῦτο πεπονθότος, καὶ αὐτὸς ὥν φύσει φίλος τῷ θεραπεύοντι, ἐὰν ἄρα καὶ ἐν τῷ πρόσθεν ὑπὸ συμφοιτητῶν ἡ τινῶν ἄλλων διαβεβλημένος ἦ, λεγόντων ὡς αἰσχρὸν ἔρωντι πλησιάζειν, καὶ διὰ τούτο ἀπωθῇ τὸν ἔρωντα, προϊόντος δὲ ἥδη τοῦ χρόνου ἡ τε ἡλικία καὶ τὸ χρεῶν ἥγανεν εἰς τὸ [255b] προσέσθαι αὐτὸν εἰς ὄμιλίαν· οὐ γὰρ δήποτε εἴμαρται κακὸν κακῷ φίλον οὐδὲ ἀγαθὸν μὴ φίλον ἀγαθῷ εἰναι. προσεμένου δὲ καὶ λόγον καὶ ὄμιλίαν δεξαμένου, ἐγγύθεν ἡ εὔνοια γιγνομένη τοῦ ἔρωντος ἐκπλήττει τὸν ἔρωμενον διαισθανόμενον ὅτι οὐδὲ οἱ σύμπαντες ἄλλοι φίλοι τε καὶ οἰκεῖοι μοιραν φιλίας οὐδεμίαν παρέχονται πρὸς τὸν ἔνθεον φίλον. ὅταν δὲ χρονίζῃ τοῦτο δρῶν καὶ πλησιάζῃ μετὰ τοῦ ἀπτεσθαι ἐν τε γυμνασίοις καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις ὄμιλίαις, τότ' [255c] ἥδη ἡ τοῦ ῥεύματος ἐκείνου πηγή, δὲν ἴμερον Ζεὺς Γανυμήδους ἔρων ὠνόμασε, πολλὴ φερομένη πρὸς τὸν ἔρωτην, ἡ μὲν εἰς αὐτὸν ἔδυ, ἡ δ' ἀπομεστουμένου ἔξω ἀπορρεῖ· καὶ οἷον πνεῦμα

ἡ τις ἡχὼ ἀπὸ λείων τε καὶ στερεῶν ἀλλομένη πάλιν ὅθεν ὥρμήθη φέρεται, οὕτω τὸ τοῦ κάλλους ρέῦμα πάλιν εἰς τὸν καλὸν διὰ τῶν ὄμμάτων ίόν, ἡ πέφυκεν ἐπὶ τὴν ψυχὴν ιέναι ἀφικόμενον καὶ ἀναπτερώσαν, τὰς [255d] διόδους τῶν πτερῶν ἄρδει τε καὶ ὥρμησε πτεροφυεῖν τε καὶ τὴν τοῦ ἑρωμένου αὖ ψυχὴν ἔρωτος ἐνέπλησεν. ἐρᾶ μὲν οὖν, ὅτου δὲ ἀπορεῖ· καὶ οὕθ' ὅτι πέπονθεν οἴδεν ούδ' ἔχει φράσαι, ἀλλ' οἶον ἀπ' ἄλλου ὀφθαλμίας ἀπολελαυκῶς πρόφασιν εἰπεῖν οὐκ ἔχει, ὥσπερ δὲ ἐν κατόπτρῳ ἐν τῷ ἔρῶντι ἐσυτὸν ὄρῶν λέληθεν. καὶ ὅταν μὲν ἔκεινος παρῇ, λήγει κατὰ ταύτα ἐκείνῳ τῆς ὁδύνης, ὅταν δὲ ἀπῇ, κατὰ ταύτα αὖ ποθεῖ· καὶ ποθεῖται, εἴδωλον ἔρωτος [255e] ἀντέρωτα ἔχων· καλεῖ δὲ αὐτὸν καὶ οἴεται οὐκ ἔρωτα ἀλλὰ φιλίαν εἶναι. ἐπιθυμεῖ δὲ ἐκείνῳ παραπλησίως μέν, ἀσθενεστέρως δέ, ὁρᾶν, ἄπτεσθαι, φιλεῖν, συγκατακεῖσθαι· καὶ δῆ, οἶον εἰκός, ποιεῖ τὸ μετὰ τοῦτο ταχὺ ταῦτα.

St. 256a

[Σωκράτης]: ἐν οὖν τῇ συγκοιμήσει τοῦ μὲν ἔραστοῦ ὁ ἀκόλαστος ἵππος ἔχει ὅτι λέγῃ πρὸς τὸν ἡνίοχον, καὶ ἀξιοῖ ἀντὶ πολλῶν πόνων σμικρὰ ἀπολαῦσαι· ὁ δὲ τῶν παιδικῶν ἔχει μὲν οὐδὲν εἰπεῖν, σπαργῶν δὲ καὶ ἀπορῶν περιβάλλει τὸν ἔραστὴν καὶ φιλεῖ, ὡς σφόδρ' εὔνουν ἀσπαζόμενος, ὅταν τε συγκατακέωνται, οἵος ἔστι μὴ ἀν ἀπαρνθῆναι τὸ αὐτοῦ μέρος χαρίσασθαι τῷ ἔρῶντι, εἰ δεηθείη τυχεῖν· ὁ δὲ ὄμόζυξ αὖ μετὰ τοῦ ἡνίοχου πρὸς ταῦτα μετ' αἰδοῦς καὶ λόγου ἀντιτείνει. ἔαν μὲν δὴ οὖν εἰς τεταγμένην τε δίαιταν καὶ φιλοσοφίαν νικήσῃ τὰ βελτίω τῆς διανοίας ἀγαγόντα, μακάριον μὲν καὶ [256b] ὄμονοιητικὸν τὸν ἐνθάδε βίον διάγουσιν, ἐγκρατεῖς αὐτῶν καὶ κόσμιοι ὄντες, δουλωσάμενοι μὲν ὡς κακίᾳ ψυχῆς ἐνεγίγνετο, ἐλευθερώσαντες δὲ ὡς ἀρετῇ· τελευτήσαντες δὲ δὴ ὑπόπτεροι καὶ ἐλαφροὶ γεγονότες τῶν τριῶν παλαισμάτων τῶν ὡς ἀληθῶς Ὄλυμπιακῶν ἐν νενικήκασιν, οὐ μεῖζον ἀγαθὸν οὔτε σωφροσύνη ἀνθρωπίνη οὔτε θεία μανία δυνατὴ πορίσαι ἀνθρώπῳ. ἔαν δὲ δὴ διαίτη φορτικωτέρᾳ τε καὶ ἀφιλοσόφῳ, [256c] φιλοτίμῳ δὲ χρήσωνται, τάχ' ἂν που ἐν μέθαις ἡ τινι ἄλλῃ ἀμελείᾳ τῷ ἀκολάστῳ αὐτοῖν ὑποζυγίῳ λαβόντες τὰς ψυχὰς ἀφρούρους, συναγαγόντες εἰς ταύτον, τὴν ὑπὸ τῶν πολλῶν μακαριστὴν αἴρεσιν εἰλέσθην τε καὶ διεπραξάσθην· καὶ διαπραξαμένω τὸ λοιπὸν ἥδη χρῶνται μὲν αὐτῇ, σπανίᾳ δέ, ἄτε οὐ πάσῃ δεδογμένα τῇ διανοίᾳ πράττοντες. φίλω μὲν οὖν καὶ τούτῳ, ἥττον δὲ ἐκείνων, ἀλλήλοιν διά [256d] τε τοῦ ἔρωτος καὶ ἔξω γενομένῳ διάγουσι, πίστεις τὰς μεγίστας ἡγουμένῳ ἀλλήλοιν δεδωκέναι τε καὶ δεδέχθαι, ἃς οὐ θεμιτὸν εἶναι λύσαντας εἰς ἔχθραν ποτὲ ἐλθεῖν. ἐν δὲ τῇ τελευτῇ ἄπτεροι μέν, ὥρμηκότες δὲ πτεροῦσθαι ἐκβαίνουσι τοῦ σώματος, ὥστε οὐ σμικρὸν ἀθλὸν τῆς ἔρωτικῆς μανίας φέρονται· εἰς γὰρ σκότον καὶ τὴν ὑπὸ γῆς πορείαν οὐ νόμος ἔστιν ἔτι ἐλθεῖν τοῖς κατηργμένοις ἥδη τῆς ὑπουρανίου πορείας, ἀλλὰ φανὸν βίον διάγοντας εὐδαιμονεῖν μετ' [256e] ἀλλήλων πορευομένους, καὶ ὄμοπτέρους ἔρωτος χάριν, ὅταν γένωνται, γενέσθαι. ταῦτα τοσαῦτα, ὡς παῖ, καὶ θεία οὔτω σοι δωρήσεται ἡ παρ' ἔραστοῦ φιλία· ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ μὴ ἔρῶντος οἰκειότης, σωφροσύνη θυητῇ κεκραμένη, θυητά τε καὶ φειδωλὰ οἰκονομοῦσα, ἀνελευθερίαν ὑπὸ πλήθους ἐπαινουμένην ὡς ἀρετὴν

St. 257a

[Σωκράτης]: τῇ φίλῃ ψυχῇ ἐντεκοῦσα, ἐννέα χιλιάδας ἐτῶν περὶ γῆν κυλινδουμένην αὐτὴν καὶ ὑπὸ γῆς ἄνουν παρέξει. αὕτη σοι, ὡς φίλε Ἔρως, εἰς ἡμετέραν δύναμιν ὅτι καλλίστη καὶ ἀρίστη δέδοται τε καὶ ἐκτέτεισται παλινωδία, τά τε ἄλλα καὶ τοῖς ὄντοις ἡναγκασμένη ποιητικοῖς τισιν διὰ Φαιδρού εἰρῆσθαι. ἀλλὰ τῶν προτέρων τε συγγνώμην καὶ τῶνδε χάριν ἔχων, εὔμενὴς καὶ ἰλεως τὴν ἔρωτικήν μοι τέχνην ἥν ἔδωκας μήτε ἀφέλη μήτε πηρώσης δι' ὄργην, δίδου τ' ἔτι μᾶλλον ἡ νῦν παρὰ τοῖς καλοῖς τίμιον εἶναι. ἐν [257b] τῷ πρόσθεν δ' εἴ τι λόγῳ σοι ἀπηχὲς εἴπομεν Φαιδρός τε καὶ ἔγω, Λυσίαν τὸν τοῦ λόγου πατέρα αἰτιώμενος παῦε τῶν τοιούτων λόγων, ἐπὶ φιλοσοφίαν δέ, ὥσπερ ἀδελφὸς αὐτοῦ Πολέμαρχος τέτραπται, τρέψων, ἵνα καὶ ὁ ἔραστὴς δῆς αὐτοῦ μηκέτι ἐπαμφοτερίζῃ καθάπερ νῦν, ἀλλ' ἀπλῶς πρὸς ἔρωτα μετὰ φιλοσόφων λόγων τὸν βίον ποιῆται. συνεύχομαί σοι, ὡς Σώκρατες, εἴπερ ἄμεινον ταῦθ' ἡμῖν [257c] εἶναι, ταῦτα γίγνεσθαι. τὸν λόγον δέ σου πάλαι θαυμάσας ἔχω, δσω καλλίω τοῦ προτέρου ἀπηργάσω· ὥστε ὀκνῶ μή μοι ὁ Λυσίας ταπεινὸς φανῆ, ἔαν ἄρα καὶ ἐθελήσῃ πρὸς αὐτὸν ἄλλον ἀντιπαρατείναι. καὶ γάρ τις αὐτόν, ὡς θαυμάσιε, ἔναγχος τῶν πολιτικῶν τοῦτ' αὐτὸν λοιδορῶν ὧνεδίζε, καὶ διὰ πάσης τῆς λοιδορίας ἐκάλει λογογράφον· τάχ' οὖν ἂν ὑπὸ φιλοτιμίας ἐπίσχοι ἡμῖν ἂν τοῦ

γράφειν. γελοῖόν γ', ὡς νεανία, τὸ δόγμα λέγεις, καὶ τοῦ ἔταίρου [257d] συχνὸν διαμαρτάνεις, εἰ αὐτὸν οὕτως ἡγῆ τινα ψιφοδεῖ. ἵσως δὲ καὶ τὸν λοιδορούμενον αὐτῷ οἱεὶ ὄνειδίζοντα λέγειν ἀ̄ ἔλεγεν. ἐφαίνετο γάρ, ὡς Σώκρατες· καὶ σύνοισθά που καὶ αὐτὸς ὅτι οἱ μέγιστον δυνάμενοί τε καὶ σεμνότατοι ἐν ταῖς πόλεσιν αἰσχύνονται λόγους τε γράφειν καὶ καταλείπειν συγγράμματα ἐσαυτῶν, δόξαν φιβούμενοι τοῦ ἔπειτα χρόνου, μὴ σοφισταὶ καλῶνται. γλυκὺς ἀγκῶν, ὡς Φαῖδρε, λέληθέν σε ὅτι ἀπὸ τοῦ μακροῦ [257e] ἀγκῶνος τοῦ κατὰ Νείλον ἐκλήθη· καὶ πρὸς τῷ ἀγκῶνι λαυθάνει σε ὅτι οἱ μέγιστον φρονοῦντες τῶν πολιτικῶν μάλιστα ἐρῶσι λογογραφίας τε καὶ καταλείψεως συγγραμμάτων, οἵ γε καὶ ἔπειδάν τινα γράφωσι λόγον, οὕτως ἀγαπῶσι τοὺς ἐπαινέτας, ὥστε προσπαραγράφουσι πρώτους οἵ ἀν ἐκασταχοῦ ἐπαινῶσιν αὐτούς. πῶς λέγεις τοῦτο; οὐ γὰρ μανθάνω.

St. 258α

[Σωκράτης]: οὐ μανθάνεις ὅτι ἐν ἀρχῇ ἀνδρὸς πολιτικοῦ συγγράμματι πρῶτος ὁ ἐπαινέτης γέγραπται. πῶς; ἔδοξέ πού φησιν τῇ βουλῇ ἡ τῷ δῆμῳ ἡ ἀμφοτέροις, καὶ δὲς [καὶ δὲς] εἴπεν —τὸν αὐτὸν δὴ λέγων μάλα σεμνῶς καὶ ἐγκωμιάζων ὁ συγγραφεύς— ἔπειτα λέγει δὴ μετὰ τοῦτο, ἐπιδεικνύμενος τοῖς ἐπαινέταις τὴν ἐσαυτοῦ σοφίαν, ἐνίστε πάνυ μακρὸν ποιησάμενος σύγγραμμα· ἡ σοὶ ἄλλο τι φαίνεται τὸ τοιοῦτον ἡ λόγος συγγεγραμμένος; οὐκ [258b] ἔμοιγε. οὔκοῦν ἐὰν μὲν οὕτος ἐμμένῃ, γεγηθῶς ἀπέρχεται ἐκ τοῦ θεάτρου ὁ ποιητὴς· ἐὰν δὲ ἔξαλειφθῇ καὶ ἄμοιρος γένηται λογογραφίας τε καὶ τοῦ ἄξιος εἶναι συγγράφειν, πενθεῖ αὐτός τε καὶ οἱ ἔταιροι. καὶ μάλα. δῆλον γε ὅτι οὐχ ὡς ὑπερφρονοῦντες τοῦ ἐπιτηδεύματος, ἀλλ' ὡς τεθαυμακότες. πάνυ μὲν οὖν. τί δέ; ὅταν ἴκανὸς γένηται ρήτωρ ἡ βασιλεύς, ὥστε λαβὼν [258c] τὴν Λυκούργου ἡ Σόλωνος ἡ Δαρείου δύναμιν ἀθάνατος γενέσθαι λογογράφος ἐν πόλει, ἀρ' οὐκ ισόθεον ἡγεῖται αὐτός τε αὐτὸν ἔτι ζῶν, καὶ οἱ ἔπειτα γιγνόμενοι ταῦτα ταῦτα περὶ αὐτοῦ νομίζουσι, θεώμενοι αὐτοῦ τὰ συγγράμματα; καὶ μάλα. οἱεὶ τινὰ οὖν τῶν τοιούτων, ὅστις καὶ ὀπωστιοῦν δύσνους Λυσίᾳ, ὄνειδίζειν αὐτὸν τοῦτο ὅτι συγγράφει; οὔκουν εἰκός γε ἐξ ὕν σὺ λέγεις· καὶ γὰρ ἀν τῇ ἐσαυτοῦ ἐπιθυμίᾳ, ὡς ἔοικεν, ὄνειδίζοι. τοῦτο [258d] μὲν ἄρα παντὶ δῆλον, ὅτι οὐκ αἰσχρὸν αὐτό γε τὸ γράφειν λόγους. τί γάρ; ἀλλ' ἔκεινο οἷμαι αἰσχρὸν ἡδη, τὸ μὴ καλῶς λέγειν τε καὶ γράφειν ἀλλ' αἰσχρῶς τε καὶ κακῶς. δῆλον δὴ. τίς οὖν ὁ τρόπος τοῦ καλῶς τε καὶ μὴ γράφειν; δεομέθα τι, ὡς Φαῖδρε, Λυσίαν τε περὶ τούτων ἐξετάσαι καὶ ἄλλον ὅστις πώποτε τι γέγραφεν ἡ γράψει, εἴτε πολιτικὸν σύγγραμμα εἴτε ἰδιωτικόν, ἐν μέτρῳ ὡς ποιητὴς ἡ ἄνευ μέτρου ὡς ἰδιωτης; ἐρωτᾶς [258e] εἰ δεόμεθα; τίνος μὲν οὖν ἔνεκα κάν τις ὡς εἰπεῖν ζώη, ἀλλ' ἡ τῶν τοιούτων ἡδονῶν ἔνεκα; οὐ γάρ που ἔκεινων γε ὕν προλυπηθῆναι δεῖ ἡ μηδὲ ἡσθῆναι, δὲ δὴ διλίγου πᾶσαι αἱ περὶ τὸ σῶμα ἡδοναὶ ἔχουσι· διὸ καὶ δικαίως ἀνδραποδώδεις κέκληνται.

St. 259α

[Σωκράτης]: σχολὴ μὲν δῆ, ὡς ἔοικε· καὶ ἄμα μοι δοκοῦσιν ὡς ἐν τῷ πνίγει ὑπὲρ κεφαλῆς ἡμῶν οἱ τέττιγες ἀδοντες καὶ ἀλλήλοις διαλεγόμενοι καθορᾶν καὶ ἡμᾶς. εἰ οὖν ἵδοιεν καὶ νῷ καθάπερ τοὺς πολλοὺς ἐν μεσημβρίᾳ μὴ διαλεγομένους ἀλλὰ νυστάζοντας καὶ κηλουμένους ὑφ' αὐτῶν δι' ἀργίαν τῆς διανοίας, δικαίως ἀν καταγελῶν, ἡγούμενοι ἀνδράποδ' ἄττα σφίσιν ἐλθόντα εἰς τὸ καταγώγιον ὕσπερ προβάτια μεσημβριάζοντα περὶ τὴν κρήνην εὔδειν· ἐὰν δὲ ὄρῶσι διαλεγομένους καὶ παραπλέοντάς σφας ὕσπερ Σειρῆνας ἀκηλήτους, [259b] δὲ γέρας παρὰ θεῶν ἔχουσιν ἀνθρώποις διδόναι, τάχ' ἀν δοῖεν ἀγασθέντες, ἔχουσι δὲ δὴ τί τοῦτο; ἀνήκοος γάρ, ὡς ἔοικε, τυγχάνω ὕν. οὐ μὲν δὴ πρέπει γε φιλόμουσον ἄνδρα τῶν τοιούτων ἀνήκοον εἶναι. λέγεται δ' ὡς ποτ' ἡσαν οὕτοι ἀνθρώποι τῶν πρὶν μούσας γεγονέναι, γενομένων δὲ Μουσῶν καὶ φανείσης ὡδῆς οὕτως ἄρα τινὲς τῶν τότε ἔξεπλάγησαν ὑφ' ἡδονῆς, ὥστε [259c] ἀδοντες ἡμέλησαν σίτων τε καὶ ποτῶν, καὶ ἔλαθον τελευτήσαντες αὐτούς· ἐξ ὕν τὸ τεττίγων γένος μετ' ἔκεινο φύεται, γέρας τοῦτο παρὰ Μουσῶν λαβόν, μηδὲν τροφῆς δεῖσθαι γενόμενον, ἀλλ' ἄσιτόν τε καὶ ἄποτον εὐθὺς ἀδειν, ἔως ἀν τελευτήσῃ, καὶ μετὰ ταῦτα ἐλθὸν παρὰ μούσας ἀπαγγέλλειν τίς τίνα αὐτῶν τιμῇ τῶν ἐνθάδε. Τερψιχόρα μὲν οὖν τοὺς ἐν τοῖς χοροῖς τετιμηκότας αὐτὴν ἀπαγγέλλοντες [259d] ποιοῦσι προσφιλεστέρους, τῇ δὲ Ἐρατοῖ τοὺς ἐν τοῖς ἐρωτικοῖς, καὶ ταῖς ἄλλαις οὕτως, κατὰ τὸ εἶδος ἐκάστης τιμῆς· τῇ δὲ πρεσβυτάτῃ Καλλιόπῃ καὶ τῇ μετ' αὐτὴν Ούρανίᾳ τοὺς ἐν φιλοσοφίᾳ διάγοντας τε καὶ τιμῶντας τὴν ἐκείνων

μουσικὴν ἀγγέλλουσιν, αἱ δὴ μάλιστα τῶν Μουσῶν περὶ τε οὐρανὸν καὶ λόγους οὖσαι θείους τε καὶ ἀνθρωπίνους ιᾶσιν καλλίστην φωνήν. πολλῶν δὴ οὖν ἔνεκα λεκτέον τι καὶ οὐ καθευδητέον ἐν τῇ μεσημβρίᾳ. λεκτέον γὰρ οὖν. οὔκοῦν, [259e] ὅπερ νῦν προυσθέμεθα σκέψασθαι, τὸν λόγον ὅπῃ καλῶς ἔχει λέγειν τε καὶ γράφειν καὶ ὅπῃ μή, σκεπτέον. δῆλον. ἄρ' οὖν οὐχ ὑπάρχειν δεῖ τοῖς εὖ γε καὶ καλῶς ὁρηθομένοις τὴν τοῦ λέγοντος διάνοιαν εἰδυῖαν τὸ ἀληθὲς ὃν ἂν ἔρειν πέρι μέλλῃ;

St. 260a

[Φαίδρος]: οὔτωσὶ περὶ τούτου ἀκήκοα, ὡς φίλε Σώκρατες, οὐκ εἶναι ἀνάγκην τῷ μέλλοντι ὥρητορι ἔσεσθαι τὰ τῷ ὄντι δίκαια μανθάνειν ἀλλὰ τὰ δόξαντ' ἀν πλήθει οἵπερ δικάσουσιν, ούδε τὰ ὄντως ἀγαθὰ ἢ καλὰ ἀλλ' ὅσα δόξει· ἐκ γὰρ τούτων εἶναι τὸ πείθειν ἀλλ' οὐκ ἐκ τῆς ἀληθείας. οὕτοι ἀπόβλητον ἔπος εἶναι δεῖ, ὡς Φαῖδρε, ὃ ἂν εἴπωσι σοφοί, ἀλλὰ σκοπεῖν μή τι λέγωσι· καὶ δὴ καὶ τὸ νῦν λεχθὲν οὐκ ἀφετέον. ὥρθῶς λέγεις. ὧδε δὴ σκοπῶμεν αὐτό. πῶς; εἴ [260b] σε πείθοιμι ἐγὼ πολεμίους ἀμύνειν κτησάμενον ἵππον, ἄμφω δὲ ἵππον ἀγνοοῦμεν, τοσόνδε μέντοι τυγχάνοιμι εἰδὼς περὶ σοῦ, ὅτι Φαῖδρος ἵππον ἡγεῖται τὸ τῶν ἡμέρων ζώων μέγιστα ἔχον ὃτα— γελοῖον γ' ἄν, ὡς Σώκρατες, εἴη. οὕπω γε· ἀλλ' ὅτε δὴ σπουδῇ σε πείθοιμι, συντιθεὶς λόγον ἔπαινον κατὰ τοῦ ὄνου, ἵππον ἐπονομάζων καὶ λέγων ὡς παντὸς ἄξιον τὸ θρέμμα οίκοι τε κεκτῆσθαι καὶ ἐπὶ στρατιᾶς, ἀποπολεμεῖν τε χρήσιμον καὶ πρός γ' ἐνεγκείν δυνατὸν σκεύη [260c] καὶ ἄλλα πολλὰ ὠφέλιμον. παγγέλοιόν γ' ἀν ἥδη εἴη. ἄρ' οὖν οὐ κρεῖττον γελοῖον καὶ φίλον ἢ δεινόν τε καὶ ἔχθρὸν εἶναι ἢ φίλον; φαίνεται. ὅταν οὖν ὁ ὥρητορικὸς ἀγνοῶν ἀγαθὸν καὶ κακόν, λαβὼν πόλιν ὡσαύτως ἔχουσαν πείθη, μὴ περὶ ὄντος σκιάς ὡς ἵππου τὸν ἔπαινον ποιούμενος, ἀλλὰ περὶ κακοῦ ὡς ἀγαθοῦ, δόξας δὲ πλήθους μεμελετηκῶς πείση κακὰ πράττειν ἀντ' ἀγαθῶν, ποιόν τιν' ἀν οἵει μετὰ ταῦτα τὴν ὥρητορικὴν καρπὸν [260d] ὃν ἔσπειρε Θερίζειν; οὐ πάνυ γε ἐπιεικῆ. ἄρ' οὖν, ὡς ἀγαθέ, ἀγροικότερον τοῦ δέοντος λελοιδορήκαμεν τὴν τῶν λόγων τέχνην; ἡ δ' Ἰσως ἀν εἴποι· τί ποτ', ὡς θαυμάσιοι, ληρεῖτε; ἐγὼ γὰρ ούδεν' ἀγνοοῦντα τάληθες ἀναγκάζω μανθάνειν λέγειν, ἀλλ', εἴ τι ἐμὴ συμβουλή, κτησάμενον ἐκεῖνο οὔτως ἐμὲ λαμβάνειν· τόδε δ' οὖν μέγα λέγω, ὡς ἄνευ ἐμοῦ τῷ τὰ ὄντα εἰδότι ούδεν τι μᾶλλον ἔσται πείθειν τέχνη. οὔκοῦν [260e] δίκαια ἔρει, λέγουσα ταῦτα; φημί, ἐὰν οἱ γ' ἐπιόντες αὐτῇ λόγοι μαρτυρῶσιν εἶναι τέχνη. ὃσπερ γὰρ ἀκούειν δοκῶ τινων προσιόντων καὶ διαμαρτυρομένων λόγων, ὅτι ψεύδεται καὶ οὐκ ἔστι τέχνη ἀλλ' ἄτεχνος τριβή· τοῦ δὲ λέγειν, φησὶν ὁ Λάκων, ἔτυμος τέχνη ἄνευ τοῦ ἀληθείας ἥφθαι οὔτ' ἔστιν οὔτε μή ποτε ὕστερον γένηται.

St. 261a

[Φαίδρος]: τούτων δεῖ τῶν λόγων, ὡς Σώκρατες· ἀλλὰ δεῦρο αὐτοὺς παράγων ἔξεταζε τί καὶ πῶς λέγουσιν. πάριτε δῆ, θρέμματα γενναῖα, καλλίπαιδά τε Φαῖδρον πείθετε ὡς ἔὰν μὴ ίκανῶς φιλοσοφήσῃ, ούδε ίκανός ποτε λέγειν ἔσται περὶ ούδενός. ἀποκρινέσθω δὴ ὁ Φαῖδρος. ἐρωτᾶτε. ἄρ' οὖν οὐ τὸ μὲν ὅλον ἢ ὥρητορικὴ ἀν εἴη τέχνη ψυχαγωγία τις διὰ λόγων, οὐ μόνον ἐν δικαστηρίοις καὶ ὅσοι ἄλλοι δημόσιοι σύλλογοι, ἀλλὰ καὶ ἐν ίδίοις, ἡ αὐτὴ σμικρῶν τε [261b] καὶ μεγάλων πέρι, καὶ ούδεν ἐντιμότερον τό γε ὥρθὸν περὶ σπουδαῖα ἢ περὶ φαῦλα γιγνόμενον; ἢ πῶς σὺ ταῦτ' ἀκήκοας; οὐ μὰ τὸν Δί' οὐ παντάπασιν οὕτως, ἀλλὰ μάλιστα μέν πως περὶ τὰς δίκας λέγεται τε καὶ γράφεται τέχνη, λέγεται δὲ καὶ περὶ δημηγορίας· ἐπὶ πλέον δὲ οὐκ ἀκήκοα. ἀλλ' ἡ τὰς Νέστορος καὶ Ὄδυσσέως τέχνας μόνον περὶ λόγων ἀκήκοας, ἀς ἐν Ἰλίῳ σχολάζοντες συνεγραφάτην, τῶν δὲ Παλαμήδους ἀνήκοος γένοντας; καὶ [261c] ναὶ μὰ Δί' ἔγωγε τῶν Νέστορος, εἰ μὴ Γοργίαν Νέστορά τινα κατασκευάζεις, ἡ τινα Θρασύμαχόν τε καὶ Θεόδωρον Ὄδυσσέα. Ἰσως. ἀλλὰ γὰρ τούτους ἐώμεν· σὺ δ' εἰπέ, ἐν δικαστηρίοις οἱ ἀντίδικοι τί δρῶσιν; οὐκ ἀντιλέγουσιν μέντοι; ἡ τί φήσομεν; τοῦτ' αὐτό. περὶ τοῦ δικαίου τε καὶ ἀδίκου; ναί. οὔκοῦν ὁ τέχνη τοῦτο δρῶν ποιήσει φανῆναι τὸ [261d] αὐτὸ τοῖς αὐτοῖς τοτὲ μὲν δίκαιον, ὅταν δὲ βούληται, ἀδίκον; τί μήν; καὶ ἐν δημηγορίᾳ δὴ τῇ πόλει δοκεῖν τὰ αὐτὰ τοτὲ μὲν ἀγαθά, τοτὲ δ' αὖ τάναντία; οὕτως. τὸν οὖν Ἐλεατικὸν Παλαμήδην λέγοντα οὐκ ἴσμεν τέχνη, ὃστε φαίνεσθαι τοῖς ἀκούουσι τὰ αὐτὰ ὅμοια καὶ ἀνόμοια, καὶ ἐν καὶ πολλά, μένοντά τε αὖ καὶ φερόμενα; μάλα γε. οὐκ ἄρα μόνον περὶ δικαστήριά τέ ἔστιν ἡ ἀντιλογικὴ καὶ [261e] περὶ

δημηγορίαν, ἀλλ', ὡς ἔοικε, περὶ πάντα τὰ λεγόμενα μία τις τέχνη, εἰπερ ἔστιν, αὕτη ἂν εἴη, ἡ τις οἵος τ' ἔσται πᾶν παντὶ ὄμοιοῦν τῶν δυνατῶν καὶ οἵς δυνατόν, καὶ ἄλλου ὄμοιοῦντος καὶ ἀποκρυπτομένου εἰς φῶς ἄγειν. πῶς δὴ τὸ τοιοῦτον λέγεις; τῇδε δοκῶ ζητοῦσιν φανεῖσθαι. ἀπάτη πότερον ἐν πολὺ διαφέρουσι γίγνεται μᾶλλον ἢ ὀλίγον;

St. 262a

[Φαῖδρος]: ἐν τοῖς ὄλιγον. ἀλλά γε δὴ κατὰ σμικρὸν μεταβαίνων μᾶλλον λήσεις ἐλθὼν ἐπὶ τὸ ἐναντίον ἢ κατὰ μέγα. πῶς δ' οὐ; δεῖ ἄρα τὸν μέλλοντα ἀπατήσειν μὲν ἄλλον, αὐτὸν δὲ μὴ ἀπατήσεσθαι, τὴν ὄμοιότητα τῶν ὄντων καὶ ἀνομοιότητα ἀκριβῶς διειδέναι. ἀνάγκη μὲν οὖν. ἡ οὖν οἵος τε ἔσται, ἀλήθειαν ἀγνοῶν ἐκάστου, τὴν τοῦ ἀγνοούμενου ὄμοιότητα σμικράν τε καὶ μεγάλην ἐν τοῖς ἄλλοις διαγιγνώσκειν; ἀδύνατον. [262b] οὐκοῦν τοῖς παρὰ τὰ ὄντα δοξάζουσι καὶ ἀπατωμένοις δῆλον ὡς τὸ πάθος τοῦτο δι' ὄμοιοτήτων τινῶν εἰσερρύῃ. γίγνεται γοῦν οὔτως. ἔστιν οὖν ὅπως τεχνικὸς ἔσται μεταβιβάζειν κατὰ σμικρὸν διὰ τῶν ὄμοιοτήτων ἀπὸ τοῦ ὄντος ἐκάστοτε ἐπὶ τούναντίον ἀπάγων, ἢ αὐτὸς τοῦτο διαφεύγειν, ὁ μὴ ἐγνωρικῶς δὲ ἔστιν ἔκαστον τῶν ὄντων; οὐ μὴ ποτε. λόγων [262c] ἄρα τέχνην, ὡς ἑταῖρε, ὁ τὴν ἀλήθειαν μὴ εἰδώς, δόξας δὲ τεθηρευκῶς, γελοίαν τινά, ὡς ἔοικε, καὶ ἀτεχνον παρέξεται. κινδυνεύει. βούλει οὖν ἐν τῷ Λυσίου λόγῳ ὃν φέρεις, καὶ ἐν οἷς ἡμεῖς εἴπομεν ίδεῖν τι ὡν φαμεν ἀτέχνων τε καὶ ἐντέχνων εἶναι; πάντων γέ που μάλιστα, ὡς νῦν γε ψιλῶς πως λέγομεν, οὐκ ἔχοντες ἱκανὰ παραδείγματα. καὶ μὴν κατὰ τύχην γέ τινα, ὡς ἔοικεν, ἐρρηθῆτην τῷ [262d] λόγῳ ἔχοντέ τι παράδειγμα, ὡς ἀν ὁ εἰδώς τὸ ἀληθὲς προσπαίζων ἐν λόγοις παράγοι τοὺς ἀκούοντας. καὶ ἔγωγε, ὡς Φαῖδρε, αἰτιῶμαι τοὺς ἐντοπίους θεούς· ἵσως δὲ καὶ οἱ τῶν Μουσῶν προφῆται οἱ ύπερ κεφαλῆς ὧδοὶ ἐπιπεπνευκότες ἀν ἡμῖν εἰεν τοῦτο τὸ γέρας· οὐ γάρ που ἔγωγε τέχνης τινὸς τοῦ λέγειν μέτοχος. ἔστω ὡς λέγεις· μόνον δῆλωσον δὲ φῆς. ίθι δὴ μοι ἀνάγνωθι τὴν τοῦ Λυσίου λόγου ἀρχήν. περὶ [262e] μὲν τῶν ἔμῶν πραγμάτων ἐπίστασαι, καὶ ὡς νομίζω συμφέρειν ἡμῖν τούτων γενομένων, ἀκήκοας. ἀξιῶ δὲ μὴ διὰ τοῦτο ἀτυχῆσαι ὡν δέομαι, ὅτι οὐκ ἔραστὴς ὡν σοῦ τυγχάνω. ὡς ἐκείνοις μὲν τότε μεταμέλει — παῦσαι. τί δὴ οὖν οὔτος ἀμαρτάνει καὶ ἀτεχνον ποιεῖ λεκτέον· ἢ γάρ;

St. 263a

[Φαῖδρος]: ναί. ἄρ' οὖν οὐ παντὶ δῆλον τό γε τοιόνδε, ὡς περὶ μὲν ἔνια τῶν τοιούτων ὄμονοητικῶς ἔχομεν, περὶ δ' ἔνια στασιωτικῶς; δοκῶ μὲν δὲ λέγεις μανθάνειν, ἔτι δ' εἰπὲ σαφέστερον. ὅταν τις ὄνομα εἴπῃ σιδῆρου ἢ ἀργύρου, ἄρ' οὐ τὸ αὐτὸ πάντες διενοήθημεν; καὶ μάλα. τί δ' ὅταν δικαίου ἡ ἀγαθοῦ; οὐκ ἄλλος ἄλλη φέρεται, καὶ ἀμφισβητοῦμεν ἄλλήλοις τε καὶ ἡμῖν αὐτοῖς; πάνυ μὲν οὖν. ἐν [263b] μὲν ἄρα τοῖς συμφωνοῦμεν, ἐν δὲ τοῖς οὗ. οὔτω. ποτέρωθι οὖν εὐαπατητότεροί ἔσμεν, καὶ ἡ ῥητορικὴ ἐν ποτέροις μεῖζον δύναται; δῆλον δὲ τι ἐν οἷς πλανώμεθα. οὐκοῦν τὸν μέλλοντα τέχνην ῥητορικὴν μετιέναι πρῶτον μὲν δεῖ ταῦτα ὀδῷ διηρήσθαι, καὶ εἰληφέναι τινὰ χαρακτῆρα ἐκατέρου τοῦ εἴδους, ἐν ὡς τε ἀνάγκη τὸ πλῆθος πλανᾶσθαι καὶ ἐν ὡς μή. καλὸν [263c] γοῦν ἄν, ὡς Σώκρατες, εἴδος εἴη κατανευοηκῶς δὲ τοῦτο λαβῶν. ἔπειτά γε οἵμαι πρὸς ἐκάστω γιγνόμενον μὴ λανθάνειν ἀλλ' ὀξέως αἰσθάνεσθαι περὶ οὐ ἀν μέλλη ἔρειν ποτέρου ὃν τυγχάνει τοῦ γένους. τί μήν; τί οὖν; τὸν ἔρωτα πότερον φῶμεν εἶναι τῶν ἀμφισβητησίμων ἢ τῶν μή; τῶν ἀμφισβητησίμων δῆπου· ἡ οἵει ἄν σοι ἔγχωρῆσαι εἰπεῖν ἀ νυνδὴ εἴπες περὶ αὐτοῦ, ὡς βλάβη τέ ἔστι τῷ ἔρωμένῳ καὶ ἔρωντι, καὶ αὐθις ὡς μέγιστον ὃν τῶν ἀγαθῶν τυγχάνει; ἄριστα [263d] λέγεις· ἀλλ' εἰπὲ καὶ τόδε— ἔγω γάρ τοι διὰ τὸ ἐνθουσιαστικὸν οὐ πάνυ μέμνημαι— εἰ ὠρισάμην ἔρωτα ἀρχόμενος τοῦ λόγου. νὴ Δία ἀμηχάνως γε ὡς σφόδρα. φεῦ, ὅσῳ λέγεις τεχνικωτέρας Νύμφας τὰς Ἀχελώου καὶ Πάνα τὸν Ἐρμοῦ Λυσίου τοῦ Κεφάλου πρὸς λόγους εἶναι. ἡ οὐδὲν λέγω, ἀλλὰ καὶ ὁ Λυσίας ἀρχόμενος τοῦ ἔρωτικοῦ ἡνάγκασεν ἡμᾶς ὑπολαβεῖν τὸν ἔρωτα ἔν τι τῶν ὄντων δὲ αὐτὸς [263e] ἔβουλήθη, καὶ πρὸς τοῦτο ἥδη συνταξάμενος πάντα τὸν ὕστερον λόγον διεπεράνατο; βούλει πάλιν ἀναγνῶμεν τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ; εἰ σοί γε δοκεῖ· δὲ μέντοι ζητεῖς οὐκ ἔστ' αὐτόθι. λέγε, ἵνα ἀκούσω αὐτοῦ ἐκείνου. περὶ μὲν τῶν ἔμῶν πραγμάτων ἐπίστασαι, καὶ ὡς νομίζω συμφέρειν ἡμῖν τούτων γενομένων, ἀκήκοας. ἀξιῶ

St. 264α

[Σωκράτης]: δὲ μὴ διὰ τοῦτο ἀτυχῆσαι ὡν δέομαι, ὅτι οὐκ ἐραστὴς ὡν σοῦ τυγχάνω. ὡς ἐκείνοις μὲν τότε μεταμέλει ὡν ἂν εὗ ποιήσωσιν, ἐπειδὰν τῆς ἐπιθυμίας παύσωνται· — ἡ πολλοῦ δεῖν ἔοικε ποιεῖν ὅδε γε ὁ ζητοῦμεν, ὃς οὐδὲ ἀπ' ἀρχῆς ἀλλ' ἀπὸ τελευτῆς ἐξ ὑπτίας ἀνάπαλιν διανεῖν ἐπιχειρεῖ τὸν λόγον, καὶ ἄρχεται ἀφ' ὡν πεπαυμένος ἂν ἥδη ὁ ἐραστὴς λέγοι πρὸς τὰ παιδικά. ἡ οὐδὲν εἴπον, Φαῖδρε, φίλη κεφαλή; ἔστιν [264b] γέ τοι δή, ὡ Σώκρατες, τελευτή, περὶ οὗ τὸν λόγον ποιεῖται. τί δὲ τάλλα; οὐ χύδην δοκεῖ βεβλῆσθαι τὰ τοῦ λόγου; ἡ φαίνεται τὸ δεύτερον εἰρημένον ἔκ τινος ἀνάγκης δεύτερον δεῖν τεθῆναι, ἡ τι ἄλλο τῶν ὥρθεντων; ἐμοὶ μὲν γὰρ ἔδοξεν, ὡς μηδὲν εἰδότι, οὐκ ἀγεννῶς τὸ ἐπὶ ιὸν εἰρῆσθαι τῷ γράφοντι· σὺ δ' ἔχεις τινὰ ἀνάγκην λογογραφικὴν ἥ ταῦτα ἐκεῖνος οὕτως ἐφεξῆς παρ' ἄλληλα ἔθηκεν; χρηστὸς εἰ, ὅτι με ἡγῆ ἵκανὸν εἶναι τὰ ἐκείνου οὕτως [264c] ἀκριβῶς διιδεῖν. ἀλλὰ τόδε γε οἷμαί σε φάναι ἄν, δεῖν πάντα λόγον ὥσπερ ζῶν συνεστάναι σῶμά τι ἔχοντα αὐτὸν αὐτοῦ, ὥστε μήτε ἀκέφαλον εἶναι μήτε ἄπουν, ἀλλὰ μέσα τε ἔχειν καὶ ἄκρα, πρέποντα ἄλληλοις καὶ τῷ ὅλῳ γεγραμμένα. πῶς γάρ οὕ; σκέψαι τοίνυν τὸν τοῦ ἐταίρου σου λόγον εἴτε οὕτως εἴτε ἄλλως ἔχει, καὶ εὐρήσεις τοῦ ἐπιγράμματος οὐδὲν διαφέροντα, ὁ Μίδα τῷ Φρυγί φασίν τινες ἐπιγεγράφθαι. ποῖον [264d] τοῦτο, καὶ τί πεπονθός; ἔστι μὲν τοῦτο τόδε—

χαλκῇ παρθένος εἰμί, Μίδα δ' ἐπὶ σήματι κεῖμαι.
ὅφρ' ἂν ὕδωρ τε νάη καὶ δένδρεα μακρὰ τεθήλη,
αὐτοῦ τῆδε μένουσα πολυκλαύτου ἐπὶ τύμβου,
ἀγγελέω παριοῦσι Μίδας ὅτι τῆδε τέθαπται.

[Σωκράτης]: ὅτι [264e] δ' οὐδὲν διαφέρει αὐτοῦ πρῶτον ἡ ὕστατόν τι λέγεσθαι, ἐννοεῖς που, ὡς ἔγῷμαι. σκώπτεις τὸν λόγον ἡμῶν, ὡ Σώκρατες. τοῦτον μὲν τοίνυν, ἵνα μὴ σὺ ἄχθῃ, ἔάσωμεν— καίτοι συχνά γε ἔχειν μοι δοκεῖ παραδείγματα πρὸς ἣ τις βλέπων ὄνιναιτ' ἄν, μιμεῖσθαι αὐτὰ ἐπιχειρῶν μὴ πάνυ τι— εἰς δὲ τοὺς ἐτέρους λόγους ἴωμεν. ἥν γάρ τι ἐν αὐτοῖς, ὡς δοκῶ, προσῆκον ἰδεῖν τοῖς βουλομένοις περὶ λόγων σκοπεῖν.

St. 265α

[Φαῖδρος]: τὸ ποῖον δὴ λέγεις; ἐναντίω που ἥστην· ὁ μὲν γάρ ὡς τῷ ἐρῶντι, ὁ δ' ὡς τῷ μὴ δεῖ χαρίζεσθαι, ἐλεγέτην. καὶ μάλ' ἀνδρικῶς. ὕιμην σε τάληθὲς ἐρεῖν, ὅτι μανικῶς· ὁ μέντοι ἐζήτουν ἔστιν αὐτὸ τοῦτο. μανίαν γάρ τινα ἐφῆσαμεν εἶναι τὸν ἐρωτα. ἥ γάρ; ναί. μανίας δέ γε εῖδη δύο, τὴν μὲν ὑπὸ νοσημάτων ἀνθρωπίνων, τὴν δὲ ὑπὸ θείας ἔξαλλασγῆς τῶν εἰωθότων νομίμων γιγνομένην. πάνυ [265b] γε. τῆς δὲ θείας τεττάρων θεῶν τέτταρα μέρη διελόμενοι, μαντικὴν μὲν ἐπίπνοιαν Ἀπόλλωνος θέντες, Διονύσου δὲ τελεστικήν, Μουσῶν δ' αὖ ποιητικήν, τετάρτην δὲ ἀφροδίτης καὶ Ἔρωτος, ἐρωτικὴν μανίαν ἐφῆσαμέν τε ἀρίστην εἶναι, καὶ οὐκ οἶδ' ὅπη τὸ ἐρωτικὸν πάθος ἀπεικάζοντες, ἵσως μὲν ἀληθοῦς τινος ἐφαπτόμενοι, τάχα δ' ἂν καὶ ἄλλοσε παραφερόμενοι, κεράσαντες οὐ παντάπασιν ἀπίθανον λόγον, μυθικὸν [265c] τινα ὕμνον προσεπαίσαμεν μετρίως τε καὶ εὐφήμως τὸν ἐμόν τε καὶ σὸν δεσπότην ἐρωτα, ὡ Φαῖδρε, καλῶν παίδων ἔφορον. καὶ μάλα ἔμοιγε οὐκ ἀηδῶς ἀκοῦσαι. τόδε τοίνυν αὐτόθεν λάβωμεν, ὡς ἀπὸ τοῦ ψέγειν πρὸς τὸ ἐπαινεῖν ἔσχεν ὁ λόγος μεταβῆναι. πῶς δὴ οὖν αὐτὸ λέγεις; ἐμοὶ μὲν φαίνεται τὰ μὲν ἄλλα τῷ ὄντι παιδιᾷ πεπαῖσθαι· τούτων δέ τινων ἐκ τύχης ὥρθεντων δυοῖν εἰδοῖν, [265d] εἰ αὐτοῖν τὴν δύναμιν τέχνη λαβεῖν δύναιτο τις, οὐκ ἄχαρι. τίνων δή; εἰς μίαν τε ἰδέαν συνορῶντα ἄγειν τὰ πολλαχῆ διεσπαρμένα, ἵνα ἔκαστον ὥριζόμενος δῆλον ποιῇ περὶ οὗ ἂν ἀεὶ διδάσκειν ἔθέλῃ. ὥσπερ τὰ νυνδὴ περὶ Ἔρωτος— ὁ ἔστιν ὥρισθεν— εἴτ' εὗ εἴτε κακῶς ἐλέχθη, τὸ γοῦν σαφὲς καὶ τὸ αὐτὸ αὐτῷ ὄμολογούμενον διὰ ταῦτα ἔσχεν εἰπεῖν ὁ λόγος. τὸ δ' ἔτερον δὴ εἶδος τί λέγεις, ὡ Σώκρατες;

St. 266α

[Φαῖδρος]: τὸ [265e] πάλιν κατ' εἶδη δύνασθαι διατέμνειν κατ' ἄρθρα ἥ πέψυκεν, καὶ μὴ ἐπιχειρεῖν καταγγύναι μέρος μηδέν, κακοῦ μαγείρου τρόπῳ χρώμενον· ἀλλ' ὥσπερ ἄρτι τῷ λόγῳ τὸ μὲν

ἄφρον τῆς διανοίας ἐν τι κοινῇ εἶδος ἐλαβέτην, ὥσπερ δὲ σώματος ἐξ ἐνὸς διπλᾶ καὶ ὅμωνυμα πέφυκε, σκαιά, τὰ δὲ δεξιὰ κληθέντα, οὕτω καὶ τὸ τῆς παρανοίας ώς ἐν ἡμῖν πεφυκός εἶδος ἡγησαμένω τῷ λόγῳ, ὁ μὲν τὸ ἐπ' ἀριστερὰ τεμνόμενος μέρος, πάλιν τοῦτο τέμνων οὐκ ἐπανῆκεν πρὶν ἐν αὐτοῖς ἐφευρὼν ὄνομαζόμενον σκαιόν τινα ἔρωτα ἐλοιδόρησεν μάλ' ἐν δίκῃ, ὁ δ' εἰς τὰ ἐν δεξιᾷ τῆς μανίας ἀγαγῶν ἡμᾶς, ὅμωνυμον μὲν ἐκείνῳ, θεῖον δ' αὖ τινα ἔρωτα ἐφευρὼν καὶ [266b] προτεινάμενος ἐπίνεσεν ώς μεγίστων αἵτιον ἡμῖν ἀγαθῶν.

ἀληθέστατα λέγεις. τούτων δὴ ἔγωγε αὐτός τε ἐραστής, ὡς Φαῖδρε, τῶν διαιρέσεων καὶ συναγωγῶν, ἵνα οἴός τε ὡς λέγειν τε καὶ φρονεῖν· ἔάν τέ τιν' ἄλλον ἡγήσωμαι δυνατὸν εἰς ἐν καὶ ἐπὶ πολλὰ πεφυκόθ' ὄρᾶν, τοῦτον διώκω κατόπισθε μετ' ἵχνιον ὥστε θεοῖο. καὶ μέντοι καὶ τοὺς δυναμένους αὐτὸ δρᾶν εἰ μὲν ὄρθως ἡ μὴ προσαγορεύω, θεὸς οἶδε, καλῶ δὲ οὖν [266c] μέχρι τοῦδε διαλεκτικούς. τὰ δὲ νῦν παρὰ σοῦ τε καὶ Λυσίου μαθόντας εἰπὲ τί χρὴ καλεῖν· ἡ τοῦτο ἐκεῖνό ἔστιν ἡ λόγων τέχνη, ἡ Θρασύμαχός τε καὶ οἱ ἄλλοι χρώμενοι σοφοὶ μὲν αὐτοὶ λέγειν γεγόνασιν, ἄλλους τε ποιοῦσιν, οἱ ἀν δωροφορεῖν αὐτοῖς ώς βασιλεῦσιν ἐθέλωσιν; βασιλικοὶ μὲν ἄνδρες, οὐ μὲν δὴ ἐπιστήμονές γε ὧν ἔρωτας. ἄλλα τοῦτο μὲν τὸ εἶδος ὄρθως ἔμοιγε δοκεῖς καλεῖν, διαλεκτικὸν καλῶν· τὸ δὲ ὥρητοικὸν δοκεῖ μοι διαφεύγειν ἔθ' ἡμᾶς. πῶς [266d] φής; καλόν πού τι ἀν εἴη, ὁ τούτων ἀπολειφθὲν ὅμως τέχνη λαμβάνεται; πάντως δ' οὐκ ἀτιμαστέον αὐτὸ σοί τε καὶ ἐμοί, λεκτέον δὲ τί μέντοι καὶ ἔστι τὸ λειπόμενον τῆς ὥρητοικῆς.

καὶ μάλα που συχνά, ὡς Σώκρατες, τά γ' ἐν τοῖς βιβλίοις τοῖς περὶ λόγων τέχνης γεγραμμένοις. καὶ καλῶς γε ὑπέμνησας. προσίμιον μὲν οἴμαι πρῶτον ώς δεῖ τοῦ λόγου λέγεσθαι ἐν ἀρχῇ· ταῦτα λέγεις —ἢ γάρ; —τὰ κομψὰ τῆς τέχνης; ναί. [266e] δεύτερον δὲ δὴ διήγησίν τινα μαρτυρίας τ' ἐπ' αὐτῇ, τρίτον τεκμήρια, τέταρτον εἰκότα· καὶ πίστωσιν οἴμαι καὶ ἐπιπίστωσιν λέγειν τόν γε βέλτιστον λογοδαίδαλον Βυζάντιον ἄνδρα. τὸν χρηστὸν λέγεις Θεόδωρον;

St. 267α

[Σωκράτης]: τί μήν; καὶ ἔλεγχόν γε καὶ ἐπεξέλεγχον ώς ποιητέον ἐν κατηγορίᾳ τε καὶ ἀπολογίᾳ. τὸν δὲ κάλλιστον Πάριον Εύηνὸν ἐξ μέσου οὐκ ἄγομεν, δος ὑποδήλωσίν τε πρῶτος ηὔρεν καὶ παρεπαίνους— οἱ δ' αὐτὸν καὶ παραψόγους φασὶν ἐν μέτρῳ λέγειν μνήμης χάριν— σοφὸς γάρ ἀνήρ. Τεισίαν δὲ Γοργίαν τε ἔασομεν εὔδειν, οἱ πρὸ τῶν ἀληθῶν τὰ εἰκότα εἶδον ώς τιμητέα μᾶλλον, τὰ τε αὖ σμικρὰ μεγάλα καὶ τὰ μεγάλα σμικρὰ φαίνεσθαι ποιοῦσιν διὰ ὥρμην λόγου, καὶνά [267b] τε ἀρχαίως τά τ' ἐναντία καινῶς, συντομίαν τε λόγων καὶ ἀπειρα μήκη περὶ πάντων ἀνηρον; ταῦτα δὲ ἀκούων ποτέ μου Πρόδικος ἐγέλασεν, καὶ μόνος αὐτὸς ηὔρηκέναι ἔφη ὧν δεῖ λόγων τέχνην· δεῖν δὲ οὕτε μακρῶν οὕτε βραχέων ἄλλὰ μετρίων. σοφώτατά γε, ὡς Πρόδικε. Ἰππίαν δὲ οὐ λέγομεν; οἴμαι γάρ ἀν σύμψηφον αὐτῷ καὶ τὸν Ἡλεῖον ξένον γενέσθαι. τί δ' οὕ; τὰ δὲ Πώλου πῶς φράσωμεν αὖ μουσεῖα λόγων— ώς [267c] διπλασιολογίαν καὶ γνωμολογίαν καὶ εἰκονολογίαν— ὄνομάτων τε Λικυμνίων ἢ ἐκείνω ἐδωρήσατο πρὸς ποίησιν εὔεπείας; Πρωταγόρεια δέ, ὡς Σώκρατες, οὐκ ἦν μέντοι τοιαῦτ' ἄττα; ὥρθοεπειά γέ τις, ὡς παῖ, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ καλά. τῶν γε μὴν οἰκτρογόνων ἐπὶ γῆρας καὶ πενίαν ἐλκομένων λόγων κεκρατηκέναι τέχνη μοι φαίνεται τὸ τοῦ Χαλκηδονίου σθένος, ὥργίσαι τε αὖ πολλοὺς ἄμα δεινὸς ἀνήρ γέγονεν, [267d] καὶ πάλιν ὥργισμένοις ἐπάδων κηλεῖν, ώς ἔφη· διαβάλλειν τε καὶ ἀπολύσασθαι διαβολὰς ὅθενδὴ κράτιστος. τὸ δὲ δὴ τέλος τῶν λόγων κοινῇ πᾶσιν ἔοικε συνδεδογμένον εἶναι, ὡς τινες μὲν ἐπάνοδον, ἄλλοι δ' ἄλλο τίθενται ὄνομα. τὸ ἐν κεφαλαίῳ ἔκαστα λέγεις ὑπομνήσαι ἐπὶ τελευτῆς τοὺς ἀκούοντας περὶ τῶν εἰρημένων; ταῦτα λέγω, καὶ εἴ τι σὺ ἄλλο ἔχεις εἰπεῖν λόγων τέχνης πέρι. σμικρά γε καὶ οὐκ ἄξια λέγειν.

St. 268α

[Σωκράτης]: ἔῶμεν δὴ τά γε σμικρά· ταῦτα δὲ ὑπ' αὐγὰς μᾶλλον ἴδωμεν, τίνα καὶ πότ' ἔχει τὴν τῆς τέχνης δύναμιν. καὶ μάλα ἐρρωμένην, ὡς Σώκρατες, ἐν γε δὴ πλήθους συνόδοις. ἔχει γάρ. ἀλλ', ὡς δαιμόνιε, ίδε καὶ σὺ εἰ ἄρα καὶ σοὶ φαίνεται διεστηκός αὐτῶν τὸ ἥτριον ὥσπερ ἐμοί. δείκνυε μόνον. εἰπὲ δὴ μοι· εἴ τις προσελθὼν τῷ ἐταίρῳ σου Ἐρυξιμάχῳ ἢ τῷ πατρὶ αὐτοῦ Ἀκουμενῷ εἴποι ὅτι ἔγω ἐπίσταμαι τοιαῦτ' ἄττα σώμασι προσφέρειν, ὥστε θερμαίνειν τ' [268b] ἐάν βούλωμαι καὶ ψύχειν, καὶ ἐάν μὲν δόξῃ μοι, ἐμεῖν ποιεῖν, ἐάν δ' αὖ, κάτω διαχωρεῖν, καὶ

ἄλλα πάμπολλα τοιαῦτα· καὶ ἐπιστάμενος αὐτὰ ἀξιῶ ἱατρικὸς εἶναι καὶ ἄλλον ποιεῖν ὡς ἂν τὴν τούτων ἐπιστήμην παραδῶ, τί ἂν οἴει ἀκούσαντας εἰπεῖν; τί δ' ἄλλο γε ἡ ἔρεσθαι εἰ προσεπίσταται καὶ οὕστινας δεῖ καὶ ὥπότε ἔκαστα τούτων ποιεῖν, καὶ μέχρι ὥπόσου; εἰ οὖν εἴποι ὅτι οὐδαμῶς· ἀλλ' ἀξιῶ τὸν ταῦτα παρ' [268c] ἐμοῦ μαθόντα αὐτὸν οἶόν τ' εἶναι ποιεῖν ἢ ἔρωτᾶς; εἰπεῖν ἂν οἴμαι ὅτι μαίνεται ἀνθρωπος, καὶ ἐκ βιβλίου ποθὲν ἀκούσας ἡ περιτυχῶν φαρμακίοις ἱατρὸς οἰεται γεγονέναι, οὐδὲν ἐπαίνων τῆς τέχνης. τί δ' εἰ Σοφοκλεῖ αὖ προσελθὼν καὶ Εὔριπίδῃ τις λέγοι ὡς ἐπίσταται περὶ σμικροῦ πράγματος ῥήσεις παμμήκεις ποιεῖν καὶ περὶ μεγάλου πάνυ σμικράς, ὅταν τε βούληται οἰκτράς, καὶ τούναντίον αὖ φοβερὰς καὶ ἀπειλητικὰς ὅσα τ' ἄλλα [268d] τοιαῦτα, καὶ διδάσκων αὐτὰ τραγῳδίας ποίησιν οἰεται παραδιδόναι; καὶ οὗτοι ἄν, ὡς Σώκρατες, οἴμαι καταγελῶν εἴ τις οἰεται τραγῳδίαν ἄλλο τι εἶναι ἡ τὴν τούτων σύστασιν πρέπουσαν ἀλλήλοις τε καὶ τῷ ὅλῳ συνισταμένην. ἀλλ' οὐκ ἂν ἀγροίκως γε οἴμαι λοιδορήσειαν, ἀλλ' ὥσπερ ἂν μουσικὸς ἐντυχῶν ἀνδρὶ οἰομένῳ ἀρμονικῷ εἶναι, ὅτι δὴ τυγχάνει ἐπιστάμενος ὡς οἶόν τε ὁξετάτην καὶ βαρυτάτην χορδὴν [268e] ποιεῖν, οὐκ ἀγρίως εἴποι ἄν· ὡς μοχθηρέ, μελαγχολᾶς, ἀλλ' ἄτε μουσικὸς ὧν πραότερον ὅτι ὡς ἄριστε, ἀνάγκη μὲν καὶ ταῦτ' ἐπίστασθαι τὸν μέλλοντα ἀρμονικὸν ἔσεσθαι, οὐδὲν μὴν κωλύει μηδὲ σμικρὸν ἀρμονίας ἐπαίειν τὸν τὴν σὴν ἔξιν ἔχοντα· τὰ γὰρ πρὸ ἀρμονίας ἀναγκαῖα μαθήματα ἐπίστασαι ἀλλ' οὐ τὰ ἀρμονικά. ὥρθότατά γε.

St. 269a

[Φαῖδρος]: οὐκοῦν καὶ ὁ Σοφοκλῆς τόν σφισιν ἐπιδεικνύμενον τὰ πρὸ τραγῳδίας ἂν φαίη ἀλλ' οὐ τὰ τραγικά, καὶ ὁ Ἀκουμενὸς τὰ πρὸ ἱατρικῆς ἀλλ' οὐ τὰ ἱατρικά. παντάπασι μὲν οὖν. τί δὲ τὸν μελίγηρυν Ἀδραστὸν οἰόμεθα ἡ καὶ Περικλέα, εἰ ἀκούσειαν ὧν νυνδὴ ἡμεῖς διῆμεν τῶν παγκάλων τεχνημάτων—βραχυλογιῶν τε καὶ εἰκονολογιῶν καὶ ὅσα ἄλλα διελθόντες ὑπ' αὐγὰς ἔφαμεν εἶναι σκεπτέα— πότερον χαλεπῶς [269b] ἂν αὐτούς, ὥσπερ ἐγώ τε καὶ σύ, ὑπ' ἀγροικίας ρῆμά τι εἰπεῖν ἀπαίδευτον εἰς τοὺς ταῦτα γεγραφότας τε καὶ διδάσκοντας ὡς ρήτορικὴν τέχνην, ἡ ἄτε ἡμῶν ὅντας σοφωτέρους κάν νῷν ἐπιπλῆξαι εἰπόντας· ὡς Φαῖδρε τε καὶ Σώκρατες, οὐ χρὴ χαλεπαίνειν ἄλλὰ συγγιγνώσκειν, εἴ τινες μὴ ἐπιστάμενοι διαλέγεσθαι ἀδύνατοι ἐγένοντο ὁρίσασθαι τί ποτ' ἔστιν ρήτορική, ἐκ δὲ τούτου τοῦ πάθους τὰ πρὸ τῆς τέχνης ἀναγκαῖα μαθήματα ἔχοντες ρήτορικὴν ὥήθησαν ηύρηκεναι, [269c] καὶ ταῦτα δὴ διδάσκοντες ἄλλους ἡγοῦνται σφισιν τελέως ρήτορικὴν δεδιδάχθαι, τὸ δὲ ἔκαστα τούτων πιθανῶς λέγειν τε καὶ τὸ ὅλον συνίστασθαι, οὐδὲν ἔργον [ὅν], αὐτοὺς δεῖν παρ' ἐαυτῶν τοὺς μαθητὰς σφῶν πορίζεσθαι ἐν τοῖς λόγοις. ἄλλὰ μήν, ὡς Σώκρατες, κινδυνεύει γε τοιοῦτόν τι εἶναι τὸ τῆς τέχνης ἥν οὗτοι οἱ ἀνδρες ὡς ρήτορικὴν διδάσκουσίν τε καὶ γράφουσιν, καὶ ἔμοιγε δοκεῖς ἀληθῆ εἰρηκέναι· ἄλλὰ δὴ τὴν τοῦ τῷ ὅντι ρήτορικοῦ τε καὶ πιθανοῦ τέχνην [269d] πῶς καὶ πόθεν ἄν τις δύναιτο πορίσασθαι; τὸ μὲν δύνασθαι, ὡς Φαῖδρε, ὥστε ἀγωνιστὴν τέλεον γενέσθαι, εἰκός— ἵσως δὲ καὶ ἀναγκαῖον— ἔχειν ὥσπερ τάλλα· εἰ μέν σοι ὑπάρχει φύσει ρήτορικῷ εἶναι, ἔσῃ ρήτωρ ἐλλόγιμος, προσλαβών ἐπιστήμην τε καὶ μελέτην, ὅτου δ' ἂν ἔλλείπης τούτων, ταύτη ἀτελῆς ἔσῃ. ὅσον δὲ αὐτοῦ τέχνη, οὐχ ἡ Λυσίας τε καὶ Θρασύμαχος πορεύεται δοκεῖ μοι φαίνεσθαι ἡ μέθοδος. ἄλλὰ πῆ δή; κινδυνεύει, [269e] ὡς ἄριστε, εἰκότως ὁ Περικλῆς πάντων τελεώτατος εἰς τὴν ρήτορικὴν γενέσθαι. τί δή;

St. 270a

[Φαῖδρος]: πᾶσαι δοσαι μεγάλαι τῶν τεχνῶν προσδέονται ἀδολεσχίας καὶ μετεωρολογίας φύσεως πέρι· τὸ γὰρ ὑψηλόνουν τοῦτο καὶ πάντη τελεσιουργὸν ἔοικεν ἐντεῦθεν ποθεν εἰσιέναι. ὁ καὶ Περικλῆς πρὸς τῷ εύφυης εἶναι ἐκτῆσατο· προσπεσῶν γὰρ οἴμαι τοιούτῳ ὅντι Ἀναξαγόρα, μετεωρολογίας ἐμπλησθεὶς καὶ ἐπὶ φύσιν νοῦ τε καὶ διανοίας ἀφικόμενος, ὧν δὴ πέρι τὸν πολὺν λόγον ἐποιεῖτο Ἀναξαγόρας, ἐντεῦθεν εἰλκυσεν ἐπὶ τὴν τῶν λόγων τέχνην τὸ πρόσφορον αὐτῇ. πῶς τοῦτο λέγεις; ὁ [270b] αὐτός που τρόπος τέχνης ἱατρικῆς ὅσπερ καὶ ρήτορικῆς. πῶς δή; ἐν ἀμφοτέραις δεῖ διελέσθαι φύσιν, σώματος μὲν ἐν τῇ ἐτέρᾳ, ψυχῆς δὲ ἐν τῇ ἐτέρᾳ, εἰ μέλλεις, μὴ τριβῆ μόνον καὶ ἐμπειρίᾳ ἄλλὰ τέχνη, τῷ μὲν φάρμακα καὶ τροφὴν προσφέρων ὑγίειναν καὶ ρώμην ἐμποιήσειν, τῇ δὲ λόγους τε καὶ ἐπιτηδεύσεις νομίμους πειθῶ ἥν ἂν βούλη καὶ ἀρετὴν παραδώσειν. τὸ γοῦν εἰκός, ὡς Σώκρατες, οὗτως. ψυχῆς [270c] οὖν φύσιν ἀξίως λόγου

κατανοήσαι οίει δυνατὸν εἶναι ἄνευ τῆς τοῦ ὅλου φύσεως; εἰ μὲν Ἰπποκράτει γε τῷ τῶν Ἀσκληπιαδῶν δεῖ τι πιθέσθαι, οὐδὲ περὶ σώματος ἄνευ τῆς μεθόδου ταύτης. καλῶς γάρ, ὡς ἔταιρε, λέγει· χρὴ μέντοι πρὸς τῷ Ἰπποκράτει τὸν λόγου ἐξετάζοντα σκοπεῖν εἰ συμφωνεῖ. φημί. τὸ τοίνυν περὶ φύσεως σκόπει τί ποτε λέγει Ἰπποκράτης τε καὶ ὁ ἀληθὴς λόγος. ἀρ' οὐχ ὡδε δεῖ διανοεῖσθαι περὶ [270d] ὁτουοῦ φύσεως· πρῶτον μέν, ἀπλοῦν ἡ πολυειδές ἐστιν οὗ πέρι βουλησόμεθα εἶναι αὐτοὶ τεχνικοὶ καὶ ἄλλον δυνατοὶ ποιεῖν, ἔπειτα δέ, ἂν μὲν ἀπλοῦν ἦ, σκοπεῖν τὴν δύναμιν αὐτοῦ, τίνα πρὸς τί πέφυκεν εἰς τὸ δρᾶν ἔχον ἡ τίνα εἰς τὸ παθεῖν ὑπὸ τοῦ, ἂν δὲ πλείω εἴδη ἔχῃ, ταῦτα ἀριθμησάμενον, ὅπερ ἐφ' ἐνός, τοῦτ' ἰδεῖν ἐφ' ἔκαστου, τῷ τί ποιεῖν αὐτὸ πέφυκεν ἡ τῷ τί παθεῖν ὑπὸ τοῦ; κινδυνεύει, ὡς Σώκρατες. ἡ γοῦν ἄνευ τούτων μέθοδος ἐοίκοι ἂν ὠσπερ [270e] τυφλοῦ πορείᾳ. ἀλλ' οὐ μὴν ἀπεικαστέον τόν γε τέχνη μετιόντα ὀτιοῦν τυφλῷ οὐδὲ κωφῷ, ἀλλὰ δῆλον ὡς, ἂν τῷ τις τέχνη λόγους διδῷ, τὴν οὐσίαν δείξει ἀκριβῶς τῆς φύσεως τούτου πρὸς δὲ τοὺς λόγους προσοίσει· ἐσται δέ που ψυχὴ τοῦτο. τί μήν;

St. 271a

[Φαίδρος]: οὐκοῦν ἡ ἄμιλλα αὐτῷ τέταται πρὸς τοῦτο πᾶσα· πειθὼ γάρ ἐν τούτῳ ποιεῖν ἐπιχειρεῖ. ἡ γάρ; ναί. δῆλον ἄρα ὅτι ὁ Θρασύμαχός τε καὶ ὃς ἂν ἄλλος σπουδῇ τέχνην ῥήτορικὴν διδῷ, πρῶτον πάσῃ ἀκριβείᾳ γράψει τε καὶ ποιήσει ψυχὴν ἰδεῖν, πότερον ἐν καὶ ὅμοιον πέφυκεν ἡ κατὰ σώματος μορφὴν πολυειδές· τοῦτο γάρ φαμεν φύσιν εἶναι δεικνύναι. παντάπασι μὲν οὖν. δεύτερον δέ γε, ὅτῳ τί ποιεῖν ἡ παθεῖν ὑπὸ τοῦ πέφυκεν. τί μήν; τρίτον [271b] δὲ δὴ διαταξάμενος τὰ λόγων τε καὶ ψυχῆς γένη καὶ τὰ τούτων παθήματα δίεισι πάσας αἰτίας, προσαρμόττων ἔκαστον ἔκάστῳ καὶ διδάσκων οἴα οὕσα ὑφ' οἶων λόγων δι' ἡν αἰτίαν ἐξ ἀνάγκης ἡ μὲν πείθεται, ἡ δὲ ἀπειθεῖ. κάλλιστα γοῦν ἄν, ὡς ἔοικ', ἔχοι οὕτως. οὕτοι μὲν οὖν, ὡς φίλε, ἄλλως ἐνδεικνύμενον ἡ λεγόμενον τέχνη ποτὲ λεχθήσεται ἡ γραφήσεται οὕτε τι ἄλλο [271c] οὕτε τοῦτο. ἀλλ' οἱ νῦν γράφοντες, ὡν σὺ ἀκήκοας, τέχνας λόγων πανοῦργοί εἰσιν καὶ ἀποκρύπτονται, εἰδότες ψυχῆς πέρι παγκάλως· πρὶν ἂν οὖν τὸν τρόπον τοῦτον λέγωσί τε καὶ γράφωσι, μὴ πειθώμεθα αὐτοῖς τέχνη γράφειν. τίνα τοῦτον; αὐτὰ μὲν τὰ ῥήματα εἰπεῖν οὐκ εὔπετές· ὡς δὲ δεῖ γράφειν, εἰ μέλλει τεχνικῶς ἔχειν καθ' ὅσον ἐνδέχεται, λέγειν ἐθέλω. λέγε δῆ. ἐπειδὴ λόγου δύναμις τυγχάνει ψυχαγωγία οὕσα, τὸν [271d] μέλλοντα ῥήτορικὸν ἐσεσθαι ἀνάγκη εἰδέναι ψυχὴ ὅσα εἴδη ἔχει. ἐστιν οὖν τόσα καὶ τόσα, καὶ τοῖα καὶ τοῖα, ὅθεν οἱ μὲν τοιοίδε, οἱ δὲ τοιοίδε γίγνονται· τούτων δὲ δὴ οὕτω διηρημένων, λόγων αὖ τόσα καὶ τόσα ἐστιν εἴδη, τοιόνδε ἔκαστον. οἱ μὲν οὖν τοιοίδε ὑπὸ τῶν τοιωνδε λόγων διὰ τήνδε τὴν αἰτίαν ἐς τὰ τοιάδε εὔπειθεῖς, οἱ δὲ τοιοίδε διὰ τάδε δυσπειθεῖς· δεῖ δὴ ταῦτα ἱκανῶς νοήσαντα, μετὰ ταῦτα θεώμενον αὐτὰ ἐν ταῖς πράξεσιν ὅντα τε καὶ πραττόμενα, ὀξέως [271e] τῇ αἰσθήσει δύνασθαι ἐπακολουθεῖν, ἡ μηδὲν εἶναί πω πλέον αὐτῷ ὡν τότε ἡκουεν λόγων συνῶν.

St. 272a

[Σωκράτης]: δταν δὲ εἰπεῖν τε ἱκανῶς ἔχη οἵος ὑφ' οἶων πείθεται, παραγιγνόμενόν τε δυνατὸς ἡ διαισθανόμενος ἐαυτῷ ἐνδείκνυσθαι ὅτι οὗτός ἐστι καὶ αὕτη ἡ φύσις περὶ ἡς τότε ἡσαν οἱ λόγοι, νῦν ἕργῳ παροῦσά οἱ, ἡ προσοιστέον τούσδε ὡδε τοὺς λόγους ἐπὶ τὴν τῶνδε πειθῶ, ταῦτα δ' ἡδη πάντα ἔχοντι, προσλαβόντι καιροὺς τοῦ πότε λεκτέον καὶ ἐπισχετέον, βραχυλογίας τε αὖ καὶ ἐλεινολογίας καὶ δεινώσεως ἔκάστων τε ὅσα ἂν εἴδη μάθῃ λόγων, τούτων τὴν εὐκαιρίαν τε καὶ ἀκαιρίαν διαγνόντι, καλῶς τε καὶ τελέως ἐστὶν ἡ τέχνη ἀπειργασμένη, πρότερον δ' οὕ· ἀλλ' ὅτι ἂν αὐτῶν τις ἔλλείπῃ [272b] λέγων ἡ διδάσκων ἡ γράφων, φῇ δὲ τέχνη λέγειν, ὁ μὴ πειθόμενος κρατεῖ. τί δὴ οὖν; φήσει ἵσως ὁ συγγραφεύς, ὡς Φαίδρε τε καὶ Σώκρατες, δοκεῖ οὕτως; μὴ ἄλλως πως ἀποδεκτέον λεγομένης λόγων τέχνης; ἀδύνατόν που, ὡς Σώκρατες, ἄλλως· καίτοι οὐ σμικρόν γε φαίνεται ἔργον. ἀληθῇ λέγεις. τούτου τοι ἔνεκα χρὴ πάντας τοὺς λόγους ἄνω καὶ κάτω μεταστρέφοντα ἐπισκοπεῖν εἴ τίς πη ῥάων [272c] καὶ βραχυτέρα φαίνεται ἐπ' αὐτὴν ὁδός, ἵνα μὴ μάτην πολλὴν ἀπίη καὶ τραχεῖαν, ἔξδον ὀλίγην τε καὶ λείαν. ἀλλ' εἴ τινά πη βοήθειαν ἔχεις ἐπακηκοῶς Λυσίου ἡ τινος ἄλλου, πειρῶ λέγειν ἀναμιμησκόμενος. ἔνεκα μὲν πείρας ἔχοιμ' ἄν, ἀλλ' οὕτι νῦν γ' οὕτως ἔχω. βούλει οὖν ἐγώ τιν' εἴπω λόγον ὃν τῶν περὶ ταῦτα τινων ἀκήκοα; τί μήν; λέγεται γοῦν, ὡς Φαίδρε, δίκαιον

είναι καὶ τὸ τοῦ λύκου εἰπεῖν. καὶ [272d] σύ γε οὕτω ποίει.

St. 273a

[Σωκράτης]: φασὶ τοίνυν οὐδὲν οὕτω ταῦτα δεῖν σεμνύνειν οὐδ' ἀνάγειν ἄνω μακρὰν περιβαλλομένους· παντάπασι γάρ, δικαίων ἡ ἀγαθῶν πέρι πραγμάτων, ἡ καὶ ἀνθρώπων γε τοιούτων φύσει ὄντων ἡ τροφῇ, τὸν μέλλοντα ἵκανῶς ὥρητορικὸν ἔσεσθαι. τὸ παράπαν γὰρ οὐδὲν ἐν τοῖς δικαστηρίοις τούτων ἀληθείας μέλειν οὐδενί, ἀλλὰ τοῦ πιθανοῦ· τοῦτο [272e] δ' είναι τὸ εἰκός, ὃ δεῖν προσέχειν τὸν μέλλοντα τέχνην ἔρειν. οὐδὲ γὰρ αὐτὰ τὰ πραχθέντα δεῖν λέγειν ἐνίστε, ἐὰν μὴ εἰκότως ἡ πεπραγμένα, ἀλλὰ τὰ εἰκότα, ἐν τε κατηγορίᾳ καὶ ἀπολογίᾳ, καὶ πάντως λέγοντα τὸ δὴ εἰκός διωκτέον είναι, πολλὰ εἰπόντα χαίρειν τῷ ἀληθεῖ· τοῦτο γὰρ διὰ παντὸς τοῦ λόγου γιγνόμενον τὴν ἄπασαν τέχνην πορίζειν. αὐτά γε, ὃ Σώκρατες, διελήλυθας ἢ λέγουσιν οἱ περὶ τοὺς λόγους τεχνικοὶ προσποιούμενοι είναι· ἀνεμνήσθην γὰρ ὅτι ἐν τῷ πρόσθεν βραχέως τοῦ τοιούτου ἔφηψάμεθα, δοκεῖ δὲ τοῦτο πάμμεγα είναι τοῖς περὶ ταῦτα. ἀλλὰ μήν τόν γε Τεισίαν αὐτὸν πεπάτηκας ἀκριβῶς· εἰπέτω τοίνυν καὶ τόδε ἡμῖν ὁ Τεισίας, μή τι ἄλλο λέγει τὸ [273b] εἰκός ἡ τὸ τῷ πλήθει δοκοῦν. τί γὰρ ἄλλο; τοῦτο δή, ὡς ἔοικε, σοφὸν εὑρὼν ἄμα καὶ τεχνικὸν ἔγραψεν ὡς ἔάν τις ἀσθενῆς καὶ ἀνδρικὸς ἴσχυρὸν καὶ δειλὸν συγκόψας, ἴμάτιον ἡ τι ἄλλο ἀφελόμενος, εἰς δικαστήριον ἄγηται, δεῖ δὴ τάληθες μηδέτερον λέγειν, ἀλλὰ τὸν μὲν δειλὸν μὴ ὑπὸ μόνου φάναι τοῦ ἀνδρικοῦ συγκεκόφθαι, τὸν δὲ τοῦτο μὲν ἐλέγχειν ὡς μόνως ἥστην, ἐκείνω δὲ καταχρήσασθαι τῷ [273c]

πῶς δ' ἀν ἐγὼ τοιόσδε τοιῷδε ἐπεχείρησα;

[Σωκράτης]: ὁ δ' οὐκ ἔρει δὴ τὴν ἐαυτοῦ κάκην, ἀλλὰ τι ἄλλο ψεύδεσθαι ἐπιχειρῶν τάχ' ἀν ἐλεγχόν πῃ παραδοίη τῷ ἀντιδίκῳ. καὶ περὶ τᾶλλα δὴ τοιαῦτ' ἄττα ἔστι τὰ τέχνη λεγόμενα. οὐ γάρ, ὃ Φαῖδρε; τί μήν; φεῦ, δεινῶς γ' ἔοικεν ἀποκεκρυμμένην τέχνην ἀνευρεῖν ὁ Τεισίας ἡ ἄλλος ὅστις δὴ ποτ' ὧν τυγχάνει καὶ ὀπόθεν χαίρει ὄνομαζόμενος. ἀτάρ, ὃ ἔταιρε, τούτῳ ἡμεῖς πότερον λέγωμεν ἡ μή— τὸ [273d] ποῖον; ὅτι, ὃ Τεισία, πάλαι ἡμεῖς, πρὶν καὶ σὲ παρελθεῖν, τυγχάνομεν λέγοντες ὡς ἄρα τοῦτο τὸ εἰκός τοῖς πολλοῖς δι' ὄμοιότητα τοῦ ἀληθοῦς τυγχάνει ἐγγιγνόμενον· τὰς δὲ ὄμοιότητας ἄρτι διήλθομεν ὅτι πανταχοῦ ὁ τὴν ἀληθειαν εἰδὼς κάλλιστα ἐπίσταται εὐρίσκειν. ὥστ' εἰ μὲν ἄλλο τι περὶ τέχνης λόγων λέγεις, ἀκούοιμεν ἄν· εἰ δὲ μή, οἵς νυνδὴ διήλθομεν πεισόμεθα, ὡς ἔὰν μή τις τῶν τε ἀκουσμένων τὰς [273e] φύσεις διαριθμήσηται, καὶ κατ' εἶδη τε διαιρεῖσθαι τὰ ὄντα καὶ μιᾷ ίδέᾳ δυνατὸς ἡ καθ' ἐν ἔκαστον περιλαμβάνειν, οὐ ποτ' ἔσται τεχνικὸς λόγων πέρι καθ' ὅσον δυνατὸν ἀνθρώπῳ. ταῦτα δὲ οὐ μή ποτε κτίσηται ἄνευ πολλῆς πραγματείας· ἡν οὐχ ἔνεκα τοῦ λέγειν καὶ πράττειν πρὸς ἀνθρώπους δεῖ διαπονεῖσθαι τὸν σώφρονα, ἀλλὰ τοῦ θεοῖς κεχαρισμένα μὲν λέγειν δύνασθαι, κεχαρισμένως δὲ πράττειν τὸ πᾶν εἰς δύναμιν.

St. 274a

[Σωκράτης]: οὐ γὰρ δὴ ἄρα, ὃ Τεισία, φασὶν οἱ σοφώτεροι ἡμῶν, ὄμοδούλοις δεῖ χαρίζεσθαι μελετᾶν τὸν νοῦν ἔχοντα, ὅτι μὴ πάρεργον, ἀλλὰ δεσπόταις ἀγαθοῖς τε καὶ ἐξ ἀγαθῶν. ὥστ' εὶ μακρὰ ἡ περίοδος, μὴ θαυμάσης· μεγάλων γὰρ ἔνεκα περιιτέον, οὐχ ὡς σὺ δοκεῖς. ἔσται μήν, ὡς ὁ λόγος φησίν, ἔάν τις ἐθέλῃ, καὶ ταῦτα κάλλιστα ἐξ ἐκείνων γιγνόμενα. παγκάλως ἔμοιγε δοκεῖ λέγεσθαι, ὃ Σώκρατες, εἴπερ οἷός τέ τις εἴη. ἀλλὰ καὶ ἐπιχειροῦντί τοι τοῖς καλοῖς καλὸν καὶ [274b] πάσχειν ὅτι ἄν τω συμβῇ παθεῖν. καὶ μάλα. ούκοῦν τὸ μὲν τέχνης τε καὶ ἀτεχνίας λόγων πέρι ἵκανῶς ἔχετω. τί μήν; τὸ δ' εὐπρεπείας δὴ γραφῆς πέρι καὶ ἀπρεπείας, πῃ γιγνόμενον καλῶς ἄν ἔχοι καὶ ὅπῃ ἀπρεπῶς, λοιπόν. ἡ γάρ; ναί. οἷσθ' οὖν ὅπῃ μάλιστα θεῶς χαριῇ λόγων πέρι πράττων ἡ λέγων; οὐδαμῶς· σὺ δέ; ἀκοήν [274c] γ' ἔχω λέγειν τῶν προτέρων, τὸ δ' ἀληθὲς αὐτοὶ ἵσασιν. εἰ δὲ τοῦτο εὔροιμεν αὐτοί, ἄρα γ' ἄν ἔθ' ἡμῖν μέλοι τι τῶν ἀνθρωπίνων δοξασμάτων; γελοῖον ἥρου· ἀλλ' ἡ φῆς ἀκήκοέναι λέγε. ἥκουσα τοίνυν περὶ Ναύκρατιν τῆς Αἰγύπτου γενέσθαι τῶν ἐκεῖ παλαιῶν τινα θεῶν, οὐ καὶ τὸ ὅρνεον ἱερὸν ὁ δὴ

καλοῦσιν Ἰβιν· αὐτῷ δὲ ὅνομα τῷ δαίμονι εἶναι Θεύθ. τοῦτον δὴ πρῶτον ἀριθμόν τε καὶ λογισμὸν εὑρεῖν καὶ γεωμετρίαν [274d] καὶ ἀστρονομίαν, ἔτι δὲ πεττείας τε καὶ κυβείας, καὶ δὴ καὶ γράμματα. βασιλέως δ' αὐτὸς τότε ὄντος Αἰγύπτου ὅλης Θαμοῦ περὶ τὴν μεγάλην πόλιν τοῦ ἄνω τόπου ἦν οἱ Ἑλληνες Αἰγυπτίας Θήβας καλοῦσι, καὶ τὸν Θεὸν Ἀμμωνα, παρὰ τοῦτον ἐλθὼν ὁ Θεύθ τὰς τέχνας ἐπέδειξεν, καὶ ἔφη δεῖν διαδοθῆναι τοῖς ἄλλοις Αἰγυπτίοις· ὁ δὲ ἥρετο ἥντινα ἔκαστη ἔχοι ὡφελίαν, διεξιόντος δέ, ὅτι καλῶς ἢ μὴ καλῶς [274e] δοκοῖ λέγειν, τὸ μὲν ἔψεγεν, τὸ δὲ ἐπήνει. πολλὰ μὲν δὴ περὶ ἔκαστης τῆς τέχνης ἐπ' ἀμφότερα Θαμοῦν τῷ Θεύθ λέγεται ἀποφήνασθαι, ἢ λόγος πολὺς ἀν εἴη διελθεῖν· ἐπειδὴ δὲ ἐπὶ τοῖς γράμμασιν ἦν, τοῦτο δέ, ὡς βασιλεῦ, τὸ μάθημα, ἔφη ὁ Θεύθ, σοφωτέρους Αἰγυπτίους καὶ μνημονικωτέρους παρέξει· μνήμης τε γάρ καὶ σοφίας φάρμακον ηύρεθη. ὁ δὲ εἶπεν· ὡς τεχνικώτατε Θεύθ, ἄλλος μὲν τεκεῖν δυνατὸς τὰ τέχνης, ἄλλος δὲ κρῖναι τίν' ἔχει μοῖραν βλάβης τε καὶ ὡφελίας τοῖς μέλλουσι χρῆσθαι· καὶ νῦν

St. 275a

[Σωκράτης]: σύ, πατὴρ ὃν γραμμάτων, δι' εὔνοιαν τούναντίον εἶπες ἢ δύναται. τοῦτο γάρ τῶν μαθόντων λήθην μὲν ἐν ψυχαῖς παρέξει μνήμης ἀμελετησίᾳ, ἄτε διὰ πίστιν γραφῆς ἔξωθεν ὑπ' ἀλλοτρίων τύπων, οὐκ ἔνδιοθεν αὐτοὺς ὑφ' αὐτῶν ἀναμιμησκομένους· οὕκουν μνήμης ἀλλὰ ὑπομνήσεως φάρμακον ηύρεις. σοφίας δὲ τοῖς μαθηταῖς δόξαν, οὐκ ἀλήθειαν πορίζεις· πολυήκοοι γάρ σοι γενούμενοι ἄνευ διαχῆς πολυγνώμονες εἶναι [275b] δόξουσιν, ἀγνώμονες ὡς ἐπὶ τὸ πλῆθος δύντες, καὶ χαλεποὶ συνεῖναι, δοξόσοφοι γεγονότες ἀντὶ σοφῶν. ὡς Σώκρατες, ῥᾳδίως σὺ Αἰγυπτίους καὶ ὀποδαποὺς ἀν ἐθέλης λόγους ποιεῖς. οἱ δέ γ', ὡς φίλε, ἐν τῷ τοῦ Διὸς τοῦ Δωδωναίου ιερῷ δρυὸς λόγους ἔφησαν μαντικοὺς πρώτους γενέσθαι. τοῖς μὲν οὖν τότε, ἄτε οὐκ οὖσι σοφοῖς ὕσπερ ὑμεῖς οἱ νέοι, ἀπέχρη δρυὸς καὶ πέτρας ἀκούειν ὑπ' εὐηθείας, εἰ μόνον ἀληθῆ [275c] λέγοιεν· σοὶ δὲ ἵσως διαφέρει τίς ὁ λέγων καὶ ποδαπός. οὐ γάρ ἐκεῖνο μόνον σκοπεῖς, εἴτε οὕτως εἴτε ἄλλως ἔχει; ὄρθως ἐπέπληξας, καὶ μοι δοκεῖ περὶ γραμμάτων ἔχειν ἥπερ ὁ Θηβαῖος λέγει. οὔκοιν ὁ τέχνην οἰόμενος ἐν γράμμασι καταλιπεῖν, καὶ αὐτὸς ὁ παραδεχόμενος ὡς τι σαφὲς καὶ βέβαιον ἐκ γραμμάτων ἐσόμενον, πολλῆς ἀν εὐηθείας γέμοι καὶ τῷ ὄντι τὴν Ἀμμωνος μαντείαν ἀγνοοῖ, πλέον τι οἰόμενος εἶναι λόγους γεγραμμένους [275d] τοῦ τὸν εἰδότα ὑπομνῆσαι περὶ ὃν ἀν ἦ τὰ γεγραμμένα. ὄρθοτατα. δεινὸν γάρ που, ὡς Φαῖδρε, τοῦτ' ἔχει γραφή, καὶ ὡς ἀληθῶς ὅμοιον ζωγραφία. καὶ γάρ τὰ ἐκείνης ἔκγονα ἔστηκε μὲν ὡς ζῶντα, ἔταν δὲ ἀνέρη τι, σεμνῶς πάνυ σιγῇ. ταύτον δὲ καὶ οἱ λόγοι· δόξαις μὲν ἀν ὡς τι φρονοῦντας αὐτοὺς λέγειν, ἔταν δέ τι ἔρη τῶν λεγομένων βουλόμενος μαθεῖν, ἐν τι σημαίνει μόνον ταύτον ἀεί. ὅταν δὲ ἄπαξ γραφῇ, [275e] κυλινδεῖται μὲν πανταχοῦ πᾶς λόγος ὁμοίως παρὰ τοῖς ἐπαίσουσιν, ὡς δὲ αὕτως παρ' οἵς οὐδὲν προσήκει, καὶ οὐκ ἐπίσταται λέγειν οἵς δεῖ γε καὶ μῆ. πλημμελούμενος δὲ καὶ οὐκ ἐν δίκῃ λοιδορηθεὶς τοῦ πατρὸς ἀεὶ δεῖται βοηθοῦ· αὐτὸς γάρ οὗτος ἀμύνασθαι οὕτε βοηθῆσαι δυνατὸς αὐτῷ. καὶ ταῦτα σοι ὄρθοτατα εἴρηται.

St. 276a

[Σωκράτης]: τί δ'; ἄλλον ὄρῶμεν λόγον τούτου ἀδελφὸν γνήσιον, τῷ τρόπῳ τε γίγνεται, καὶ ὅσῳ ἀμείνων καὶ δυνατώτερος τούτου φύεται; τίνα τοῦτον καὶ πῶς λέγεις γιγνόμενον; δὲς μετ' ἐπιστήμης γράφεται ἐν τῇ τοῦ μανθάνοντος ψυχῇ, δυνατὸς μὲν ἀμύναι ἐσυτῷ, ἐπιστήμων δὲ λέγειν τε καὶ σιγᾶν πρὸς οὓς δεῖ. τὸν τοῦ εἰδότος λόγον λέγεις ζῶντα καὶ ἔμψυχον, οὐ δὲ γεγραμμένος εἰδωλον ἄν τι λέγοιτο δικαίως. παντάπασι [276b] μὲν οὖν. τόδε δή μοι εἰπέ· ὁ νοῦν ἔχων γεωργός, ὃν σπερμάτων κήδοιτο καὶ ἔγκαρπα βούλοιτο γενέσθαι, πότερα σπουδῇ ἀν θέρους εἰς Αδώνιδος κήπους ἀρῶν χαίροι θεωρῶν καλοὺς ἐν ἡμέραισιν ὀκτὼ γιγνομένους, ἢ ταῦτα μὲν δὴ παιδιᾶς τε καὶ ἐορτῆς χάριν δρώῃ ἄν, ὅτε καὶ ποιοῖ· ἐφ' οἵς δὲ ἐσπούδακεν, τῇ γεωργικῇ χρώμενος ἄν τέχνη, σπείρας εἰς τὸ προσῆκον, ἀγαπώῃ ἄν ἐν ὄγδόῳ μηνὶ δσα ἐσπειρεν τέλος λαβόντα; οὕτω [276c] που, ὡς Σώκρατες, τὰ μὲν σπουδῇ, τὰ δὲ ὡς ἐτέρως ἄν ἦ λέγεις ποιοῖ. τὸν δὲ δικαίων τε καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἐπιστήμας ἔχοντα τοῦ γεωργοῦ φῶμεν ἥττον νοῦν ἔχειν εἰς τὰ ἐσυτοῦ σπέρματα; ἥκιστά γε. οὐκ ἄρα σπουδῇ αὐτὰ ἐν ὕδατι γράψει μέλανι σπείρων διὰ καλάμου μετὰ λόγων ἀδυνάτων μὲν αὐτοῖς λόγω βοηθεῖν, ἀδυνάτων δὲ ἰκανῶς τάληθη διδάξαι. οὕκουν δὴ τό γ' εἰκός. οὐ [276d] γάρ· ἀλλὰ τοὺς μὲν ἐν γράμμασι κήπους,

ώς ξοικε, παιδιαῖς χάριν σπερεῖ τε καὶ γράψει, ὅταν δὲ γράφῃ, ἔσυτῷ τε ὑπομνήματα θησαυριζόμενος, εἰς τὸ λήθης γῆρας ἐὰν ἵκηται, καὶ παντὶ τῷ ταύτων ἰχνος μετιόντι, ἡσθήσεται τε αὐτοὺς θεωρῶν φυομένους ἀπαλούς· ὅταν δὲ ἄλλοι παιδιαῖς ἄλλαις χρῶνται, συμποσίοις τε ἄρδοντες αὐτοὺς ἔτέροις τε ὅσα τούτων ἀδελφά, τότ' ἐκεῖνος, ὡς ξοικεν, ἀντὶ τούτων οἵς λέγω παίζων διάξει. παγκάλην [276e] λέγεις παρὰ φαύλην παιδιάν, ὡς Σώκρατες, τοῦ ἐν λόγοις δυναμένου παίζειν, δικαιοσύνης τε καὶ ἄλλων ὥν λέγεις πέρι μυθολογοῦντα.

St. 277a

[Φαίδρος]: ἔστι γάρ, ὡς φίλε Φαῖδρε, οὕτω· πολὺ δ' οἷμαι καλλίων σπουδὴ περὶ αὐτὰ γίγνεται, ὅταν τις τῇ διαλεκτικῇ τέχνη χρώμενος, λαβὼν ψυχὴν προσήκουσαν, φυτεύῃ τε καὶ σπείρῃ μετ' ἐπιστήμης λόγους, οἱ ἔσυτοις τῷ τε φυτεύσαντι βοηθεῖν ἵκανοὶ καὶ οὐχὶ ἄκαρποι ἄλλὰ ἔχοντες σπέρμα, ὅθεν ἄλλοι ἐν ἄλλοις ἥθεσι φυόμενοι τοῦτ' ἀεὶ ἀθάνατον παρέχειν ἵκανοί, καὶ τὸν ἔχοντα εύδαιμονεῖν ποιοῦντες εἰς ὅσον ἀνθρώπῳ δυνατὸν μάλιστα. πολὺ γὰρ τοῦτ' ἔτι κάλλιον λέγεις. νῦν δὴ ἐκεῖνα ἥδη, ὡς Φαῖδρε, δυνάμεθα κρίνειν, τούτων ὡμολογημένων. τὰ ποῖα; ὧν δὴ πέρι βουληθέντες ἴδειν ἀφικόμεθα εἰς τόδε, ὅπως τὸ Λυσίου τε ὄνειδος ἔξετάσαιμεν τῆς τῶν λόγων γραφῆς [277b] πέρι, καὶ αὐτοὺς τοὺς λόγους οἱ τέχνη καὶ ἄνευ τέχνης γράφοιντο. τὸ μὲν οὖν ἔντεχνον καὶ μὴ δοκεῖ μοι δεδηλῶσθαι μετρίως. ἔδοξέ γε δῆ· πάλιν δὲ ὑπόμνησόν με πῶς. πρὶν ἀν τις τό τε ἀληθὲς ἔκάστων εἰδῆ πέρι ὧν λέγει ἡ γράψει, κατ' αὐτό τε πᾶν ὄρίζεσθαι δυνατὸς γένηται, ὁρισάμενός τε πάλιν κατ' εἶδη μέχρι τοῦ ἀτμήτου τέμνειν ἐπιστηθῆ, περὶ τε ψυχῆς φύσεως διιδών κατὰ ταύτα, τὸ [277c] προσαρμόττον ἔκάστη φύσει εἶδος ἀνευρίσκων, οὕτω τιθῆ καὶ διακοσμῇ τὸν λόγον, ποικίλη μὲν ποικίλους ψυχῆς καὶ παναρμονίους διδοὺς λόγους, ἀπλοῦς δὲ ἀπλῆ, οὐ πρότερον δυνατὸν τέχνη ἔσεσθαι καθ' ὅσον πέφυκε μεταχειρισθῆναι τὸ λόγων γένος, οὕτε τι πρὸς τὸ διδάξαι οὔτε τι πρὸς τὸ πεῖσαι, ὡς ὁ ἔμπροσθεν πᾶς μεμήνυκεν ἡμῖν λόγος. παντάπασι μὲν οὖν τοῦτό γε οὕτω πως ἐφάνη. τί [277d] δ' αὖ περὶ τοῦ καλὸν ἡ αἰσχρὸν εἶναι τὸ λόγους λέγειν τε καὶ γράψειν, καὶ ὅπη γιγνόμενον ἐν δίκῃ λέγοιτ' ἀν ὄνειδος ἡ μή, ἀρα οὐ δεδήλωκεν τὰ λεχθέντα ὀλίγουν ἔμπροσθεν— τὰ ποῖα; ὡς εἴτε Λυσίας ἡ τις ἄλλος πώποτε ἔγραψεν ἡ γράψει ἴδια ἡ δημοσίᾳ νόμους τιθείς, σύγγραμμα πολιτικὸν γράφων καὶ μεγάλην τινὰ ἐν αὐτῷ βεβαιότητα ἡγούμενος καὶ σαφήνειαν, οὕτω μὲν ὄνειδος τῷ γράφοντι, εἴτε τις φησιν εἴτε μή· τὸ γὰρ ἀγνοεῖν ὑπάρ τε καὶ ὄναρ δικαίων καὶ [277e] ἀδίκων πέρι καὶ κακῶν καὶ ἀγαθῶν οὐκ ἐκφεύγει τῇ ἀληθείᾳ μὴ οὐκ ἐπονείδιστον εἶναι, ούδε ἀν ὁ πᾶς ὄχλος αὐτὸν ἐπαινέσῃ. οὐ γὰρ οὖν.

St. 278a

[Φαίδρος]: ὁ δέ γε ἐν μὲν τῷ γεγραμμένῳ λόγῳ περὶ ἔκάστου παιδιάν τε ἡγούμενος πολλὴν ἀναγκαῖον εἶναι, καὶ οὐδένα πώποτε λόγον ἐν μέτρῳ οὐδὲ' ἄνευ μέτρου μεγάλης ἄξιον σπουδῆς γραφῆναι, οὐδὲ λεχθῆναι ὡς οἱ ῥάψῳδούμενοι ἄνευ ἀνακρίσεως καὶ διδαχῆς πειθοῦς ἔνεκα ἐλέχθησαν, ἄλλὰ τῷ ὄντι αὐτῶν τοὺς βελτίστους εἰδότων ὑπόμνησιν γεγονέναι, ἐν δὲ τοῖς διδασκομένοις καὶ μαθήσεως χάριν λεγομένοις καὶ τῷ ὄντι γραφομένοις ἐν ψυχῇ περὶ δικαίων τε καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἐν μόνοις ἡγούμενος τό τε ἐναργὲς εἶναι καὶ τέλεον καὶ ἄξιον σπουδῆς· δεῖν δὲ τοὺς τοιούτους λόγους αὐτοῦ λέγεσθαι οἷον ὑεῖς γνησίους εἶναι, πρῶτον μὲν τὸν ἐν αὐτῷ, ἐὰν εὐρεθεὶς ἐνῃ, ἔπειτα εἴ τινες τούτου ἔκγονοί τε [278b] καὶ ἀδελφοὶ ἄμα ἐν ἄλλαισιν ἄλλων ψυχαῖς κατ' ἄξιαν ἐνέψυσαν· τοὺς δὲ ἄλλους χαίρειν ἐῶν— οὗτος δὲ ὁ τοιοῦτος ἀνὴρ κινδυνεύει, ὡς Φαῖδρε, εἶναι οἷον ἐγώ τε καὶ σὺ εὔξαίμεθ' ἀν σέ τε καὶ ἐμὲ γενέσθαι. παντάπασι μὲν οὖν ἔγωγε βούλομαί τε καὶ εὔχομαι ἂν λέγεις. οὐκοῦν ἥδη πεπαίσθω μετρίως ἡμῖν τὰ περὶ λόγων· καὶ σύ τε ἐλθὼν φράζε Λυσίᾳ ὅτι νῷ καταβάντες ἐς τὸ Νυμφῶν νῦμά τε καὶ μουσεῖον ἥκούσαμεν λόγων, οἱ ἐπέστελλον [278c] λέγειν Λυσίᾳ τε καὶ εἴ τις ἄλλος συντίθησι λόγους, καὶ Ὄμηρῷ καὶ εἴ τις ἄλλος αὖ ποίησιν ψιλὴν ἡ ἐν ὥδῃ συντέθηκε, τρίτον δὲ σόλωνι καὶ ὅστις ἐν πολιτικοῖς λόγοις νόμους ὄνομάζων συγγράμματα ἔγραψεν· εἰ μὲν εἰδὼς ἡ τὸ ἀληθὲς ἔχει συνέθηκε ταῦτα, καὶ ἔχων βοηθεῖν, εἰς ἔλεγχον ἵων περὶ ὧν ἔγραψε, καὶ λέγων αὐτὸς δυνατὸς τὰ γεγραμμένα φαῦλα ἀποδεῖξαι, οὕτε τι τῶνδε ἐπωνυμίαν ἔχοντα δεῖ λέγεσθαι [278d] τὸν τοιοῦτον, ἀλλ' ἐφ' οἵς ἐσπούδακεν ἐκείνων. τίνας οὖν τὰς ἐπωνυμίας αὐτῷ νέμεις; τὸ μὲν σοφόν, ὡς Φαῖδρε, καλεῖν ἔμοιγε μέγα εἶναι δοκεῖ καὶ θεῷ μόνῳ πρέπειν· τὸ δὲ

ἢ φιλόσοφον ἢ τοιοῦτόν τι μᾶλλον τε ἀν αὐτῷ καὶ ἀρμόττοι καὶ ἐμμελεστέρως ἔχοι. καὶ οὐδέν γε ἀπὸ τρόπου. οὐκοῦν αὖ τὸν μὴ ἔχοντα τιμιώτερα ὥν συνέθηκεν ἢ ἔγραψεν ἄνω κάτω στρέφων ἐν χρόνῳ, πρὸς ἄλληλα κολλῶν [278e] τε καὶ ἀφαιρῶν, ἐν δίκῃ που ποιητὴν ἢ λόγων συγγραφέα ἢ νομογράφον προσερεῖς; τί μήν; ταῦτα τοίνυν τῷ ἐταίρῳ φράζε. τί δὲ σύ; πῶς ποιήσεις; οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τὸν σὸν ἐταίρον δεῖ παρελθεῖν. τίνα τοῦτον; Ἰσοκράτη τὸν καλόν· ὡς τί ἀπαγγελεῖς, ὡς Σώκρατες; τίνα αὐτὸν φήσομεν εἶναι;

St. 279a

[Φαῖδρος]: νέος ἔτι, ὡς Φαῖδρε, Ἰσοκράτης· ὃ μέντοι μαντεύομαι κατ' αὐτοῦ, λέγειν ἑθέλω. τὸ ποῖον δῆ; δοκεῖ μοι ἀμείνων ἢ κατὰ τοὺς περὶ Λυσίαν εἶναι λόγους τὰ τῆς φύσεως, ἔτι τε ἥθει γεννικώτερω κεκρᾶσθαι· ὥστε οὐδὲν ἀν γένοιτο θαυμαστὸν προϊούσης τῆς ἡλικίας εἰ περὶ αὐτούς τε τοὺς λόγους, οἷς νῦν ἐπιχειρεῖ, πλέον ἢ παίδων διενέγκοι τῶν πώποτε ἀψαμένων λόγων, ἔτι τε εἰ αὐτῷ μὴ ἀποχρήσαι ταῦτα, ἐπὶ μείζῳ δέ τις αὐτὸν ἄγοι ὄρμὴ θειοτέρα· φύσει γάρ, ὡς φίλε, ἔνεστί τις φιλόσοφία τῇ [279b] τοῦ ἀνδρὸς διανοίᾳ. ταῦτα δὴ οὖν ἐγὼ μὲν παρὰ τῶνδε τῶν θεῶν ὡς ἐμοῖς παιδικοῖς Ἰσοκράτει ἔξαγγέλλω, σὺ δὲ ἐκεῖνα ὡς σοῖς Λυσίᾳ. ταῦτ' ἔσται· ἀλλὰ ίωμεν, ἐπειδὴ καὶ τὸ πνῖγος ἡπιώτερον γέγονεν. οὐκοῦν εὐξαμένω πρέπει τοῖσδε πορεύεσθαι; τί μήν; ὡς φίλε Πάν τε καὶ ἄλλοι ὅσοι τῇδε θεοί, δοίητέ μοι καλῶ γενέσθαι τάνδοθεν· ἔξωθεν δὲ ὅσα ἔχω, τοῖς ἐντὸς εἶναί [279c] μοι φίλια. πλούσιον δὲ νομίζοιμι τὸν die|inneren·
die|inneren·

σοφόν· τὸ δὲ χρυσοῦ πλῆθος εἴη μοι ὅσον μήτε φέρειν μήτε ἄγειν δύναιτο ἄλλος ἢ ὁ σώφρων. ἔτ' ἄλλου του δεόμεθα, ὡς Φαῖδρε; ἐμοὶ μὲν γὰρ μετρίως ηὔκται. καὶ ἐμοὶ ταῦτα συνεύχου· κοινὰ γὰρ τὰ τῶν φίλων. ίωμεν.